

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

91'inci Birleşim
27 Mayıs 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Diyarbakır'ın fethinin 1386'ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'a ilişkin açıklaması
- 2.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, buğday taban fiyatına ve Çukurova'daki tarımsal sulamaya ilişkin açıklaması
- 3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Schengen vizesine ilişkin açıklaması
- 4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Fenerbahçe Erkek Basketbol Takımı'na ve 27 Mayıs darbesinin 65'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 6.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine anjiyo ünitesi kurulmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 7.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki Çemaş Döküm Sanayi AŞ'ye ilişkin açıklaması
- 8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, köylerin elektrik ihtiyacını karşılayacak GES'lere ilişkin açıklaması
- 9.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki tren istasyonuna ve Burdurluların hızlı tren beklentisine ilişkin açıklaması
- 10.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bayram ikramiyesine ve memur maaşlarına ilişkin açıklaması
- 11.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'lı çiftçilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması
- 12.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, belediyelere ait bazı görev ve sorumlulukların bakanlıklara devredilmesine ilişkin açıklaması
- 13.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'te çiftçilere ve üreticilere ilişkin açıklaması
- 14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, cezaevlerinde bulunanların ve yakınlarının beklentisine ilişkin açıklaması
- 15.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesindeki bir firmanın işçilerine ilişkin açıklaması
- 16.- Karaman Milletvekili Osman Sağlam'ın, Etik Günü ve Etik Haftası'na ilişkin açıklaması
- 17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye'nin sadece Türkiye'den ibaret olmadığına ilişkin açıklaması
- 18.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Diyarbakır'ın fetih yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 19.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, AİHM'in gündemine alıp savunma istediği dosyaya ilişkin açıklaması
- 20.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, radyoterapi teknikerlerinin kadro sorununa ilişkin açıklaması
- 21.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 25 Mayıs 2020'de ABD'de öldürülen George Floyd'a, PETROL-İŞ üyesi emekçilere ve Sivas'ın Zara ilçesinde bir kömür madeninde meydana gelen patlamaya ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, bayram ikramiyesine, "terörsüz Türkiye" sürecinde iktidar partisine ve Cumhurbaşkanına, onuncu yargı paketine, 27 Mayıs askerî darbesinin yıl dönümüne ve OHAL rejiminin sonuçlarına ilişkin açıklaması
- 23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan'a, eski Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'ın ölüm yıl dönümüne, bir gazetenin Maliye Bakanıyla ilgili attığı manşete ve sektörlerin içinde

bulunduğu duruma, Yunus Emre Vakfına, Genel Kurul gündemindeki 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, Gençlik ve Spor Bakanlığına ilişkin açıklaması

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 27 Mayıs 1960 darbesinin yıl dönümüne ve Akis dergisine, Gün Sazak'ın şehadetinin seneidevriyesine ilişkin açıklaması

25.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İsrail'le ticarete, bir gazetede Mehmet Şimşek ve politikalarıyla ilgili çıkan habere, Millî Piyangoya, Genel Kurul gündemine ve infaz yasasına ilişkin açıklaması

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Gazze ve Filistin konusunda Türkiye'nin duruşuna, 27 Mayıs 1960 askerî darbesinin yıl dönümüne, Bir Şiir Bir Hayat Canım İstanbul Programı'na ve Manisa'da geçen hafta gerçekleştirilen tarihî nitelikli kültürel açılışlara ilişkin açıklaması

27.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Duyurular

1.- Başkanlıkça, TBMM Başkanı adaylarının 28 Mayıs 2025 Çarşamba gününden başlayarak 1 Haziran 2023 Pazar günü saat 24.00'e kadar Başkanlık Divanına bildirilmesi gerektiğine ilişkin duyuru

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Brezilya-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Felix Mendonça ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

C) Önergeler

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, (2/2016) esas numaralı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda ve Özel Eğitim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/105)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 22 milletvekili tarafından, Türkiye'de aile yapısında son yıllarda hızla gerçekleşen demografik, sosyolojik ve kültürel dönüşümlerin çok yönlü biçimde araştırılması; bu dönüşümün sosyal hizmetler, kamu politikaları, konut, bakım ve refah alanlarına etkilerinin değerlendirilmesi; özellikle yalnız yaşayan bireylerin, yaşlıların, tek ebeveynli ailelerin ve gençlerin sosyoekonomik konumlarının detaylandırılması; yaşanan değişimin nedenlerinin bütüncül biçimde analiz edilmesi ve bu yapısal dönüşüme uygun kapsayıcı ve adil sosyal politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden sorunlarının, enflasyonla mücadeleye halel getirmeden üreticilere finansman maliyetinin düşürülmesi için atılabilecek adımların ve vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, asgari ücrete ara zam rakamının belirlenmesi amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere İstanbul'da alınan erişim engeli, afiş, pankart ve anons yasaklarının demokratik düzene olası etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 210)

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilindeki battaniye üretimine ve üreticilere sağlanan desteklere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/27506)

2.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun Yeni Organize Sanayi Bölgesi'nde gerçekleştirilen yer tahsislerine dair bazı iddialara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/27614)

3.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'nın, beyin göçünün engellenmesine yönelik yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/27902)

4.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/27978)

27 Mayıs 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

---- 0 ----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri beşer dakikadır.

Gündem dışı ilk söz, Diyarbakır'ın fethinin 1386'ncı yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, bu Meclis TV Ekrem Bey'in posterini göstermiyordu burada, sizi gösteriyor; niye?

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Diyarbakır'ın fethinin 1386'ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyarbakır'ın fethiyle ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Peygamberler ve sahabeler şehri olan Diyarbakır'ın, Mekke'nin fethinden on yıl sonra 27 Mayıs 639 yılında İslam orduları tarafından fethedilmesinin ve İslam topraklarına katılmasının 1386'ncı yıl dönümünü idrak etmiş bulunmaktayız.

Tarihçi Vâkıdî'nin naklettiğine göre, miladi 639 yılında, Hazreti Ömer'in Halife seçildiği ilk yılda İslam orduları Diyarbakır surları önüne geldiklerinde şehir Bizans Kraliçesi Meryem Dara tarafından yönetiliyordu. Beş ay muhasara ve görüşmelerden sonra Hâlid bin Velîd'in talimatıyla İyaz bin Ganem komutasında bulunan 1.400 kadar sahabe şehrin 7 kapısından içeri girerek halka aman verilmiş, kraliçenin sarayın altındaki tünelden şehri terk etmesiyle fetih gerçekleşmiştir. Diyarbakır fethedildikten sonra şehrin surlarında ezanlar okunmuş ve halk meydanda toplanarak İslam dinine davet edilmiştir. İsteyen gönüllü Müslüman olmuş, Müslüman olmayanlar ise bugün Ulu Cami olarak bilinen Martoma Kilisesi'nin ortasına duvar örülerek, bir kısmı cami, diğer kısmı da Hristiyanlara kilise olarak ibadete devam ettirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İslam'ın Anadolu'ya açılan kapısı olan fetih sadece askerî bir zaferle kalmamış, aynı zamanda kültürel ve sosyal bir dönüşümün de başlangıcı olmuştur. Diyarbakır, İslam medeniyetinin etkisiyle kısa sürede ilim, irfan, sanat ve ticaret merkezi hâline gelmiştir. Tarihî süreç içerisinde birçok badireler geçiren Ulu Cami, İçkale ve diğer tarihî yapılar bu dönemden sonra Müslümanların eliyle yeniden imar ve inşa edilerek şehrin kimliğine katkı sağlamıştır. Kiliselerin, havraların ve camilerin yan yana olduğu ve bundan dolayı "Beşinci Harem" olarak anılan Diyarbakır'da farklı kültürlerin ve inançların uzun yıllar bir arada yaşayabilmesi yani fikir ve düşüncelere tahammül geleneği bu şehri bir hoşgörü merkezi hâline getirmiştir. Diyarbakır 33 farklı medeniyeti bünyesinde barındırmış, Emevi, Abbasi, Selçuklu, Akkoyunlu, Karakoyunlu ve Osmanlı'nın sanat mimarisini sokaklarına nakşetmiştir. Kadim medeniyetlerin beşiği olan Diyarbakır 82 adet burçtan oluşan Sur'u ve İçkale'si, On Gözlü Köprü'sü, Hevsel Bahçeleri, Dicle Vadisi havzası, münbit toprakları ve doğasıyla ayrıca ırk, din ve dillerin buluştuğu kadim medeniyetler iklimidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 peygamberin, 27 sahabe'nin ve binlerce velinin metfun olduğu bu mübarek yerlerde ne yazık ki son bir asırdır emperyalistlerin eliyle fitne tohumları ekilerek imanla yoğrulmuş bin yıllık kardeşliğimiz zedelenmeye çalışılmıştır. Körfez ülkeleri gibi bizi de parçalara bölerek kolayca yönetip yer altı ve yer üstü kaynaklarımızı sömürmek istediler fakat Allah'a hamdolsun, geç de olsa Fatih'in ve Salâhaddin'in torunları engin devlet aklıyla sorunların üstesinden gelerek sahabe ruhunun galebe etmesiyle kin ve düşmanlık planları bertaraf edilmiş, birlik ve kardeşlik yeniden tesis edilmiştir. Bu kardeşlik havasının bozulmaması "terörsüz Türkiye" hedefinin sulh ve sükûnetle neticelenmesi, her alanda iyi, diri, müreffeh ve daha güçlü bir Türkiye'nin var edilmesi ve bu kardeşliğin yeniden sağlam temellere dayandırılması için herkesin üstün çaba sarf etmesi gerekmektedir. Şunu da asla unutmamalıyız ki bizler millet olarak birlikte varız ve hep beraber bir değer ifade ederiz. Bu yolda söylenecek her yapıcı söz, atılacak her müspet adım daha barışçıl ve daha adil bir zeminin teminatı olacağı gibi Kudüs'ün ve Kâbe'nin de emniyetini sağlayacaktır.

"Müminler ancak kardeşler." düsturuyla kardeşlik, birlik ve beraberliğimizin daim ve kaim olmasını diliyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Mersin'in yerel sorunları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya aittir. Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, Mersin ve Adana'da ekmeği ve onuru için direnişe geçen, greve geçen Toros Tarım işçilerinin grevlerinin 7'nci gününde kendilerini buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Mersin ilinin sorunlarına dair söz aldım. Mersin ilimizin, kentimizin gerçekten çok derin, çok acil ve yıkıcı sorun alanları var ama genel bir sorun alanı üzerinden ziyade, sadece Akdeniz Kazanlı'da yaşanan ekokırım gerçekliğine dair söz kurmak istiyorum izninizle.

Mersin, sahil şeridi boyunca bir ekokırma uğruyor değerli arkadaşlar, sahilin her bir bölgesinde doğaya karşı işlenmiş farklı bir suç söz konusu ne yazık ki. Tabii, bunlar birtakım kendini bilmezlerin işi değil ya da kamu görevlilerinin ihmali sonucunda yaşadığımız gerçekler değil; ne yazık ki devlet ve sermaye el ele vermiş, Mersin'in her bir noktasının sermaye tarafından yağmalanmasına karar vermiş durumdalar; Mersin'de ne yazık ki tablo bu.

Aslında yalnızca Mersin sahil şeridi açısından değil, İskenderun Körfezi'nden başlayarak Mersin sahil şeridi boyunca kıyılar ve su kaynakları başta olmak üzere hava ve toprak tamamen şirketlerin kanalizasyon çukuruna dönüşmüş durumda. Nükleer santral bir taraftan, petrokimya tesisleri, katı atık depoları, termik santraller, taş ocakları, madenler bir taraftan, "kalkınma" adı altında bir coğrafya gözlerimizin önünde yok ediliyor, Mersin yok ediliyor. Bugün geldiğimiz aşamada, Akdeniz ilçesinde suyu temiz akan tek bir dere, tek bir nehir yok değerli arkadaşlar. Katı atık tesislerinin, petrol dolum tesislerinin, yağ fabrikalarının, Akdeniz sahil şeridi boyunca kıyıya yapılmış mikroplastiklerin sadece şimdiki kuşakların değil, önümüzdeki 5-10 kuşağın yaşamlarında ne yazık ki ölümcül etkileri olacak. Mersin Limanı'nın Genişletilmesi Projesi'yle -daha evvel de bu kürsüde ifade etmiştim- denizden çıkarılan 6 milyon tonluk asbestli atık yine denize boşaltılmış durumda ve Mersin, kelimenin tam anlamıyla sermayenin atık su çukuruna dönüştürülmüş vaziyette.

Bir sürü ekokırım suçu ne yazık ki aynı anda işleniyor. Bahsettiğim ekokırım suçlarından bir tanesi de bu aralar üst üste gelen bir şekilde Akdeniz ilçesinin Kazanlı Mahallesi'nde ne yazık ki yaşanıyor. Soda ve Kromsan Fabrikası'nın önündeki kıyıda, geçtiğimiz günlerde on binlerce ölü balık kıyıya vurdu, karaya vurdu değerli arkadaşlar. Denizin rengi sapsarıydı, oraya gittik, yerinde incelemeler yaptık, Kazanlı muhtarlarımızla görüştük, Kazanlı halkımızla bir dizi toplantılar yaptık ve sudan numuneler aldık. Numune sonuçlarını şu anda bekliyoruz ama balık ölümlerinden önce alınan numunelerin sonuçlarına göre, deniz suyu içerisinde ciddi seviyede krom (+6) maddesine rastlanmış durumda. Krom (+6) partikül olarak dağıldığı zaman kanserojen içeren bir madde değerli arkadaşlar. Zaten Akdeniz ilçesinin, özellikle de Kazanlı'nın sahil kirliliği yıllardır çözülemeyen bir sorun iken bu söz konusu maddenin varlığı daha ölümcül bir şekilde tehlike yaratıyor ama yalnızca insan odaklı bakmak hatalı olacak çünkü bahsettiğim bölge Akdeniz'de, Akdeniz sahilinde "caretta caretta"ların yuvalama alanı olan bir sit alanı, bir özel bölge ama ne yazık ki bu özel bölge korunmak yerine talan ediliyor, fabrika atıklarıyla, sermaye projeleriyle deniz ve ekosistem yok ediliyor.

Öte yandan, Kazanlı ne yazık ki bir petrol dolum tesisine dönüştürülmüş durumda. Hâlihazırdaki dolum tesislerin verdiği zarar yetmezmiş gibi, şimdilerde Kazanlı'da Kadioğlu Petrolcülük AŞ'ye ait akaryakıt dolum ve depolama tesisinde kapasite artışı yapılmak isteniyor. Bununla ilgili geçtiğimiz günlerde bir ÇED toplantısı yapılmak istendi ama Kazanlı halkı bu kapasite artırımı girişimi karşısında önemli ve yaşamsal bir adım attı ve Mersin Çevre Platformuyla beraber "Zehir ve ölüm solumak istemiyoruz. Kazanlı yaşam istiyor, Kazanlı yaşamak istiyor." diyerek bu ÇED toplantısını iptal ettirdi, yaptırmadı çünkü değerli arkadaşlar, Kazanlı halkı uzun zamandır aslında zehir soluyor, ölüm soluyor, kanser oranları artmış durumda, genç ölümleri artmış durumda; böylesi bir ölüm gerçekliğiyle ve ölüm çemberiyle şu anda Kazanlı halkı sınanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Kazanlı halkı bu ölüm çemberini kırmak için toprağına, suyuna, havasına, denizine, yaşamına ve geleceğine sahip çıkıyor.

Buradan tüm Kazanlı halkını ve Mersin Çevre Platformunu özel olarak selamlamak istiyorum, bu iradelerinden dolayı da tebriklerimi iletiyorum.

Ve son olarak, Kazanlı halkına, Kazanlı'nın kaplumbağalarına, Kazanlı'nın sahiline, Kazanlı'nın denizine, kumuna, doğal bitki örtüsüne, florasına düşmanlık etmekten vazgeçilmesi çağrısında bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Hatay ilinin sorunları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

3.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Hatay ili dünyanın göz bebeği; tarih, turizm, kültür, gastronomi, sağlık, yayla, orman, deniz turizmiyle belki de dünyada ender rastlanan yerleşim yerlerinden biri. Hatay aynı anda dört mevsimin yaşandığı, her ilçesinin ayrı ürün deseninin bulunduğu bir il. Ne var ki Hatay 6 Şubat depremleriyle yıkıldı.

Hatay ilimiz turizm potansiyeli itibarıyla Muğla'dan, Antalya'dan çok daha ileri olmasına rağmen sürekli dışlandığı için turizm pastasından hiçbir şekilde pay almıyor.

Değerli milletvekilleri, deprem sonrası büyük çalışmalar yürütülüyor. 31 Mart seçimlerinde AK PARTİ Hatay'ı kazanınca yatırım yapmaya başladı, müteşekkirimiz ancak şunu belirtelim ki; bir sığır bir teneke süt verir, sonra bir tekmeyle devirmiş. Bugün bu işlerle beraber bunların sorgulanması gayet tabiidir. Hâlen şehirde bir imar planı yok. Aynı, yerinde dönüşüm konut rezerv alanı üzerinden yapılıyor, caddeler eskisinden daha dar; eskisi kadar olsa bile büyük sorun olduğu hâlde bugün caddeler eskisinden daha dar. Bir rezerv alanı problemimiz var, evlere şenlik. Nerenin, hangi gün, ne amaçla rezerv olacağı belli değil.

Daha önemli bir problem arz edeyim: Borçlanma sorunu. AFAD yeni bir yazı gönderdi, bütün cep telefonlarına mesaj göndererek dedi ki: "Deprem bölgesindeki hak sahibi bütün vatandaşlarımız hakları ölmesin diye filan tarihe kadar gelip imza verecekler." Mafya düzeni bundan daha insaflı. Mafya olsa boş senede imza attırmaz, kaç lira borçlandığınızı bilirsiniz ama bugünkü yönetim depremdede, hayatı gitmiş, serveti gitmiş, daha ev almamış, hiçbir şey almamış bir adama boş senede açık imza attırıyor. Rezerv alanında veya TOKİ konutlarında ev alan bir kimse kaç lira borçlandığını bilmiyor. Bunun herhâlde akliselimle yürütülmesi mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, Hatay tarih kenti dedik, bütün dinler için önem arz eden bir şehir, Habib-i Neccar Hazretlerinin meftun olduğu bir şehir, Anadolu'da Şanlıurfa ve Tarsus'tan sonra üçüncü mübarek şehir. Hatay'da sadece prestij açısından Kurtuluş Caddesi'ndeki konutları Kültür Bakanlığı yapıyor, kenar mahallelerde fakir fukara halkımıza ait olan evlere "Başınızın çaresine bakın, biz size proje desteği veriyor." diyor; böyle de bir insafsızlıkla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, Hatay'ın önemli sorunlarından biri deprem sonrası yaşam, nefes alma sorunu. Evet, inşaat yapılıyor; kamyonlar, taş ocakları, kumlar, bunlar olacak ama insan sağlığını yok etmeden faaliyetlerini sürdürmesi gerekir. Bugün, Hatay hava kirliliğiyle dünyanın en kirli şehirlerinden biri hâlinde. Geleceğimiz tehdit altında, bebeklerimiz, yaşlılarımız çok ciddi kalp, kanser hastalıkları riskiyle karşı karşıya. Yollar -kelimeler kifayetsiz- bütün şehir tırların, kamyonların işgali altında, pekâlâ alternatif, geçici güzergâhlar bulunarak bunlar çözülebilir ama tek dert, dava: "Biz şu kadar konut teslim ettik." diyorlar.

Bakın, ifade edeyim, Hatay'da 46 bin konut teslim edildiği söyleniyor ama konutlarda kaç kişinin oturduğu belli değil, sırf rekor denemesi "Biz şu kadar konut teslim ettik." diyebilmek için, alelacele depremdede boş kâğıt imzalatılıyor borç için, bir de teslim tutanağı imzalatılıyor "Ben bu evleri teslim aldım." diye. İmza at ama evin daha doğal gazı bağlanmamış, camı takılmamış, altyapı sorunu var. "Evi teslim aldım." diye imza attığı hâlde sekiz aydır bekleyen evler var, içine insan girmemiş. Onun için de depremdede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, dert bin; bir tanesi de Yayladağı Sınır Kapısı. Hatay, eskiden Türkiye'nin Orta Doğu'ya açılan kapısı iken, ihracat merkezi iken Suriye'de başlayan iç savaş, ardından depremle birlikte bu özelliğini ciddi olarak kaybetmeyle karşı karşıya. Madem Suriye'de iş normale bindi, bakanlarımız, efendim, MİT Başkanı, herkes gidiyor; öyleyse, Suriye normalleşti kabul edip Türkiye ile Suriye arasındaki Reyhanlı Sınır Kapısı'nın ve Yayladağı Sınır Kapısı'nın sivil giriş çıkışlara, ticarete acilen açılması gerekir. Hatay'da normalleşme ancak böyle mümkün olur.

Bu arada, Hatay, yol garibi bir şehir olarak otobanının da çok acilen tamamlanması gerekiyor.

Toparlayarak tekrar diyorum ki: Mafya sizden daha insaflı; mafya, çete bile boş senede imza attırmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, bundan sonra sadece bir dakika sözleri tamamlamak için ek süre vereceğim.

Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Dolayısıyla da depremdede halk her şeyini kaybetmiş, ne getirilirse ona imza atmak zorunda. Siz "O insanları gariban bulduk, istediğimizi yaptırıyoruz." diye, bir bakan getirip sonra "Zorla alkışlattık." diye iyi şey yapıyor değilsiniz. En acil yapılması gereken şey, iş yerlerine öncelik vermektir. Siz bina yapıyorsunuz ama o binalarda oturacak insanların çalışacak iş yerleri olmazsa oraya kimse gelmez.

Bugün Hatay'da demografik yapı tamamen değişti; önce, Suriyeli mültecilerle, şimdi Hatay'ın yerlisi başka illere çalışmaya gitti ve inşaat şirketleri sadece yandaşları aldığı için inşaat şirketleriyle beraber dışarıdan insanlar Hatay'a çalışmaya geliyor. Hatay'ın yerlisi, o topraklara binlerce yıldır sahip çıkan kahraman insanlar âdeta üvey evlat muamelesi görüyor.

Hatay'ı tekrar gündeminize taşıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

Buyurun Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, tabii, sayın hatibin sözlerine katılıyorum yürekten ancak sıralamada bir yanlışlık yaptı; dedi ki: "Tarsus, Şanlıurfa'dan sonra Hatay, mübarek 3'üncü şehrimiz." ama Tarsus, Şanlıurfa'nın önünde değil, Şanlıurfa 1'incidir.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Özgür Erdem İncesu...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'a ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, il oluşunun 33'üncü yılını kutlayan Ardahan'da her sabah çocuklar karlı patikalardan yürüyerek okula gitmeye çalışıyor, bazı köylerde hâlâ servis yok, yol zaten yok.

Ardahan'da hastaları tedavi edecek personel ve ekipman yetersiz olduğu için hastalarımız il dışına sevk ediliyor; birçok hasta yollarda perişan hâlde hastaneye ulaşmadan hayatını kaybediyor. Gençlerimiz ise geleceğini başka şehirlerde aramak zorunda kalıyor çünkü eğitimde fırsat eşitliği yok.

Bu ülkenin her ferdinin olduğu gibi Ardahanlıların da kaliteli sağlık hizmetine, güvenli yollara ve nitelikli eğitime erişme hakkı vardır. Bunu bir lütuf olarak değil anayasal bir sorumluluk olarak görmeliyiz çünkü gelişmişlik sadece büyükşehirlerde değil en ücra köydeki çocuğun da hayal kurabildiği bir Türkiye'yle mümkündür.

BAŞKAN - Sadullah Kısacık...

2.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, buğday taban fiyatına ve Çukurova'daki tarımsal sulamaya ilişkin açıklaması

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çukurova'da buğday hasadı devam ediyor ama hasadın yüzde 50'si tamamlanmasına rağmen hâlen fiyatlar açıklanmış değil. Taban fiyatlarının bir an önce açıklanmasını ve 17 TL'den az olmamak şartıyla alımın sürdürülmesini buradan talep ediyoruz.

Diğer taraftan, Çukurova'da şu anda tarımsal sulama için yeterli su yok. Devlet Su İşleri tarafından su yönetimi iyi yapılmadığı için çiftçilerimiz sulama kanallarının başında nöbet bekliyorlar. Kanallar temiz değil, çiftçilerimiz kendi imkânlarıyla temizletiyorlar.

Buradan DSİ yetkililerine sesleniyoruz: Sahaya inin, çiftçilerimizin ne çektiğini yerinde görün ve sorunları bir an önce çözmek için çaba sarf edin.

BAŞKAN - Orhan Sümer...

3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Schengen vizesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bundan yaklaşık iki buçuk ay önce Türkiye'nin Schengen vizesinde yaşadığı sorunları dile getirerek Dışişleri Bakanlığının "cascade" sistemini tanıttığını ve bu yöntemin vize mecburiyeti olan tüm ülkeler tarafından kullanıldığını dile getirmiştik. Ne yazık ki Dışişleri Bakanlığı bu konuda bir adım atmadı ancak Almanya'nın İzmir Başkonsolosu Ralf Schröer, Almanya'nın Türkiye'den başvuran yılda 250 bin Türk'e vize verdiğini ve bundan sonra "cascade" sistemini daha etkin uygulayacaklarını açıkladı. Türk pasaportu sahibi milyonlarca kişi aylarca sadece vize için randevu bekleyip vize dahi alamazken bu yöntemin tanıtılması yine bizi kıskanan Almanya'ya düştü.

Dışişleri Bakanlığı, vatandaşlarına üçüncü dünya ülkesi insanı muamelesini engellemek istiyorsa vize sorununa etkin çözüm üretmeli ya da mevcut kolaylaştırıcı tüm sistemleri vatandaşlarına tanımalıdır.

BAŞKAN - Mustafa Hakan Özer...

4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Fenerbahçe Erkek Basketbol Takımı'na ve 27 Mayıs darbesinin 65'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Avrupa'nın en önemli basketbol organizasyonu EuroLeague'de 2'nci kez şampiyon olan Fenerbahçe Basketbol Takımı'nı yürekten tebrik ediyorum.

Bugün, 27 Mayıs darbesinin 65'inci yıl dönümü; 27 Mayıs, demokrasimize ağır bir darbe vurmuş, milletimizin vicdanında derin izler bırakmıştır. Alçakça idam edilen merhum Başbakan Adnan Menderes ile yol arkadaşları Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu'yu rahmetle anıyorum.

Millet için bedel ödeyenleri asla unutmamak, unutmayacağız. Onları nasıl minnetle hatırlıyorsak milletin iradesine kasteden o karanlık zihniyeti de her zaman bir ibret vesikası olarak hatırlatmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
BAŞKAN - Ayhan Barut...

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihi emeklilik için başlangıç olarak kabul edilmediğinden emeklilik tarihi çok uzuyor, çırak ve stajyerler ilk işe başladığı tarihte uzun vadeli sigorta kolları kapsamına alınmadığı için mağduriyet büyüyor. İlgili yasada sigortalıların borçlanabileceği süreler belirtilirken doğum, askerlik, doktora veya uzmanlık eğitimi, avukatlık stajı gibi süreler borçlanma kapsamına dâhil edilmiştir ancak aday çıraklık, çıraklık veya staj süreleri yok sayılmıştır; böyle olunca sorun büyümüş, giderek de mağduriyet artmıştır.

Stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihleri sigorta başlangıcı olarak kabul edilmelidir. Staj ve çıraklık mağduriyetinden kademeli emekliliğe değin her soruna acil, kesin ve yeterli çözüm üretilmelidir.

Haksızlık, mağduriyet ve çileye son verilsin! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Onur Düşünmez...

6.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine anjiyo ünitesi kurulmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hakkâri Şemdinli ilçesinde, nefes alamadığını, göğsünün daraldığını haykıran, acil servise bu şikâyetle başvuran Vahyettin Çiftçi gerekli uzman müdahalesi yapılmadan yalnızca oksijen tüpü bağlanarak saatlerce bekletilmiş ve akabinde hayatını kaybetmiştir. Bu bir ihmal değil, alenen bir yaşam hakkı ihlalidir; kendisine Allah'tan rahmet diliyoruz.

Bilindiği gibi, biz defaatle Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bir anjiyo ünitesinin kurulmasını talep etmiştik. Nitekim, Şemdinli'den Hakkâri'ye gitmek isteyen bir yurttaş 130 kilometre yol gitmek zorunda kalıyor ve bu ve benzeri acil durumlarda Hakkâri'ye gitmek neredeyse ölümlle eş değer sayılıyor. Yine, Derecik'ten Hakkâri'ye gitmeye çalışan bir yurttaşımız 180 kilometre yol gitmek zorunda kalıyor ve bu yol beş saat sürüyor. Dolayısıyla, acilen Yüksekova'ya bir kalp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Metin İlhan...

7.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki Çemaş Döküm Sanayi AŞ'ye ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizdeki hukuk, adalet ve demokrasi sorunları maalesef ekonomiyi de oldukça olumsuz etkilemektedir. Seçim bölgem olan Kırşehir için önemli bir istihdam alanını oluşturan Çemaş Döküm Sanayi, ülkemizdeki piyasa koşullarında meydana gelen belirsizlik, ekonomik kriz, dış pazar kaybı, üretim giderleri ve maliyetlerdeki artışı da gerekçe göstererek 26 Mayıs tarihli olarak 200 işçimizin işine son vermiş oldu. Elli yıllık bir fabrikanın bu duruma düşmesi sadece kendilerini değil, takdir edersiniz ki çalışanlarını da çok zor durumda bırakmıştır. Kırşehir'de yüzlerce aile şu an çaresiz bir şekilde gelecekleriyle ilgili kaygı içindeler.

Yandaşlarına faiz, ihale ve çeşitli garantilerle kamu kaynaklarını yıllardır aktaran iktidar bu ekonomik çöküşü daha ne kadar görmezden gelecek? Ne olacak bu yüzlerce aile, nasıl geçimlerini sağlayacaklar, nasıl yeniden iş bulacaklar?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Reşat Karagöz...

8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, köylerin elektrik ihtiyacını karşılayacak GES'lere ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son gelen zamlarla köylerin su depolarında kullanılan elektrik enerjisinin maliyeti öyle bir noktaya geldi ki bu fahiş faturalar karşısında ne muhtarın bütçesi yetiyor ne de köylünün gücü. Bu durumun önüne geçmek için köylerimizin elektrik ihtiyacını karşılayacak güneş enerjisi santralleri kurulmalıdır; bu şekilde hem doğaya zarar vermeden elektrik üretimi sağlanacak hem de fahiş elektrik faturalarından tasarruf edilecektir. GES'lerin kuruluş maliyetlerinin yüksekliği sebebiyle bu yükün altına köylülerimizin girmesi mümkün değildir. Bu nedenle su çıkartan, su depolayan, üretimin kalbinde yer alan köylere öncelik tanınarak GES projeleri devlet eliyle hayata geçirilmelidir.

En temel ihtiyaç olan suyu yüksek elektrik faturalarıyla yurttaşlarımızdan esirgeyen anlayışı değiştirecek, suya erişimi herkes için ucuz, sürekli ve güvenli hâle getireceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İzzet Akbulut...

9.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki tren istasyonuna ve Burdurluların hızlı tren beklentisine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur'umuzda tren istasyonu tam şehrin merkezinde, ortasında; hâl böyle olunca vatandaşların yaşamsal koşullarını da güçleştiriyor çünkü Kışla Mahallesi, Aydınlikevler Mahallesi, Menderes Mahallesi, Hızır İlyas Mahallesi, Bağlar Mahallesi ve kısmen Burç Mahallesi sakinleri her gün bu tren istasyonunu aşarak şehir merkezine geçmek durumunda kalıyor ve bu durum birçok kazaya da yol açtı ve hâl böyle olunca oraları demir çitlerle kapatmaya çalıştılar ve vatandaşlarımız daha da zorluk içine düştü. 2019'da dönemin Devlet Demiryolları Genel Müdürü şehre gelip bu istasyonun organize sanayi bölgesine taşınacağıyla alakalı bütün Burdurlulara söz verdi ama yıl oldu 2025, daha hâlâ sözünü tutmuş değil.

Yine Eskişehir-Antalya güzergâhında oluşacak hızlı tren hattının da Burdur üzerinden geçirileceği açıklandı. Bir an önce Burdurlu hemşehrilerimiz hızlı trene kavuşmayı bekliyor diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mehmet Tahtasız...

10.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bayram ikramiyesine ve memur maaşlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, 2018 yılında bayram ikramiyesi verildiğinde 1.000 lirayla emeklimiz aldığı koçun boynuzundan tutup evine götürüp kurbanını kesebiliyordu, bugün bir budunu dahi zor alıyor; bayramda memleketine gidebiliyordu fakat bugün gidiş biletini alsa dönüş biletini maalesef alamıyor.

AKP'nin ahtapotu yüzünden, kırk haramiler sayesinde emeklimizin, işçimizin, çiftçimizin ve gençlerimizin çanına ot tıkadınız. Emekli bayram ikramiyesi 4.000 lira iken bu yıl kurban başışı 13.500 lira; emekli "Afrika ülkesinde keseyim." dese 5.500 lira, ona da gücü yetmiyor. Emekli bayram ikramiyesini Diyanetin her yıl açıkladığı Kurban Bayramı'ndaki kurban bedeline bari eşitleyin ve şu anda emeklimizin, işçimizin, çiftçimizin, ayın 15'inde maaşını alan memurumuzun, asgari ücretlinin aldığı para ayın 16'sında bitiyor. Lütfen, on gün öncesine çekerek memur maaşlarını on gün önce ödeyelim.

BAŞKAN - Yılmaz Hun...

11.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdırlı çiftçilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Sayın Başkan, elinde resmî evraklarla yola çıkan Iğdırlı çiftçi Abdullah Işık Ardahan yaylalarına hayvanlarını götürmek isterken Valiliğin keyfî, bürokratik engelleriyle geri çevrildi, bu yolculukta onlarca hayvan susuzluk, aşırı sıcak ve ezilmeden dolayı telef oldu. Sadece Abdullah Işık değil, birçok üretici benzer mağduriyetleri yaşıyor. Kars ve Ardahan Valilikleri Iğdırlı çiftçilerin yaşadıkları sorunları kurumlar arası diyalogla çözmek yerine, bürokratik engellerle mağduriyet yaratmaktadır. Yapılması gereken, bölge illerinin valiliklerinin eş güdümlü bir çalışmayla yaşanan sorunlara çözüm üretmesidir.

Tarım Bakanlığına çağırımızdır: Kars ve Ardahan Valiliklerinin bu engelleyici tutumlarından vazgeçmeleri gerekmektedir. Hayvancılık politikaları kâğıt üzerinde değil, sahada hayat bulmalı. Hayvancının önünde engel oluşturmak yerine destek olunmasını istiyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Nurten Yontar...

Buyurun.

12.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, belediyelere ait bazı görev ve sorumlulukların bakanlıklara devredilmesine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, iktidar yerel seçimlerde kötü sonuçlar alınca gelir kaynaklarını kısmak için belediyelere ait bazı görev ve sorumlulukları kendi bakanlıklarına devretti. İBB tarafından uzun yıllar işletilen Kız Kulesi, Galata Kulesi, saraylar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına, boğazlar ve adaların imar yetkileri İBB'den alınarak yine aynı Bakanlığa, İzmir'de kentsel dönüşüm projeleri aynı Bakanlığa, otel ve turizm tesislerinin yangın denetim yetkisi belediyelerden alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığına devredildi. İktidara yakınlığıyla bilinen bir gazetenin haberine göre toptancı hallerinin kurulmasına ilişkin izin belediyelerden alınarak Ticaret Bakanlığına devredilecekti. Sizin bu hazımsızlığınızdan artık milletimize gına geldi. "İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder." "Ben yaptım oldu." diyen bir tek adam rejiminden bıktık. Bunun adı "yetki gasbı"dır. Milletin iradesine saygı gösterin.

BAŞKAN - Melih Meriç...

13.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'te çiftçilere ve üreticilere ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gaziantep'te çiftçi, üretici kan ağlıyor, bereketli topraklarımız imdat bekliyor. Gübre, mazot fiyatlarıyla zaten bel bükülen çiftçimiz ziraat don, kuraklık gibi afetlerden sonra iyice perişan oldu. Bir çiftçimizin çok acı şekilde belirttiği gibi "Malımız para etmiyor, acımızdan ölüyoruz. Yok, yok, olmuyor." diyor.

Güneydoğu Anadolu Bölgemiz tek başına buğday üretiminin yüzde 20'sini, mercimek üretiminin yüzde 80'ini gerçekleştirmektedir. Bu ürünlerde yüzde 100'e varan zararlar oluşmaktadır.

Doğal afetler sosyal afetlere dönüştü. Böyle durumlarda üretici devleti yanında görmek istiyor. Taban fiyatları geçen yılki gibi olmamalı. Bankalara, SSK'ye, elektriğe suya borcu olan çiftçi hâl bu iken nasıl ödeme yapacak?

Buradan yetkililere çağrıda bulunmak istiyorum: Üreticinin yanında durun, taban fiyatlarını bütün girdi maliyetlerini karşılayacak şekilde düzenleyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ali Bozan...

14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, cezaevlerinde bulunanların ve yakınlarının beklentisine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Sevgili iktidar vekilleri, biliyor musunuz, şu anda milyonlarca yurttaş bizi izliyor, aylardır gözleri, kulakları Mecliste. Önümüzdeki hafta Kurban Bayramı. Milyonlarca yurttaş bayramı cezaevlerinde olan yakınlarıyla birlikte geçirmek istiyor; hasta tutsak yakınları bekliyor, çözümde ısrar eden siyasi tutsaklar bekliyor, 10 kişilik odada 20 kişi kalmak zorunda bırakılan mahpuslar ve yakınları bekliyor, 31 Temmuz covid yasası mağdurları bekliyor, infazı yakılan tutsaklar bekliyor. Gelin, iktidarı ve muhalefetiyle hem cezaevlerinde yaşanan sorunlara çözüm üretelim hem de toplumsal barış sürecine katkı sunacak yasal düzenlemeleri bayramdan önce bu Meclisten hep birlikte çıkaralım.

BAŞKAN - Perihan Koca Doğan...

15.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesindeki bir firmanın işçilerine ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İzmir Kemalpaşa'da otomotiv sektöründe faaliyet gösteren Temel Conta'daki işçiler 10 Aralık 2024'ten bu yana grevdeler, direnişler; bugün itibarıyla grev yüz 169'uncu gününde. Çoğunluğu kadın olan işçilerin talebi, TİS'in imzalanmasıydı ancak Temel Conta patronları iş yerinde yetkili olan PETROL-İŞ Sendikasının yetkisine itiraz ettiler, kesinleşmiş mahkeme kararını da tanımadılar. Geçtiğimiz hafta işçilere şiddet de uygulatan patronlar cüretini patron dostu, işçi düşmanı bu iktidardan alıyor.

Patronların sırtını sıvazlamaktan vazgeçin, Temel Conta direnişçi işçilerinin sesini duyun.

BAŞKAN - Osman Sağlam...

16.- Karaman Milletvekili Osman Sağlam'ın, Etik Günü ve Etik Haftası'na ilişkin açıklaması

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Sayın Başkanım, kamu hizmetinde etik ilkelere bağlılık sadece bir görev değil, aynı zamanda millete duyulan saygının, devlete duyulan güvenin ifadesidir.

Bu yıl Etik Günü ve Etik Haftası'nı önemli bir gelişmeyle birlikte kutluyoruz. 26 Mayıs'ta Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde Kamu Görevlileri Etik Kurulumuz ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız arasında Etik Eğitimi ve Etik Eğiticisi Yetiştirilmesi İş Birliği Protokolü imzalanmıştır. Bu iş birliğinin kamu hizmetlerinde kaliteyi ve etik bilincini daha da güçlendireceğine inanıyorum.

Etik Kurulumuz şeffaf, tarafsız, verimli, dürüst ve güven veren bir kamu yönetimi için kararlılıkla çalışmaktadır. Vatandaşlarımızın kamu hizmetlerinden eşit, adil ve etkin şekilde yararlanması bizim temel önceliğimizdir.

Milletin menfaatini gözeten, vatandaşlarımızın derdine derman olmak için uğraşan her bir kamu görevlisini gönülden kutluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sami Çakır...

17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye'nin sadece Türkiye'den ibaret olmadığına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, yaşadığımız coğrafya her yönüyle, stratejik ve jeopolitik konumuyla dünyanın ilgi duyduğu, emperyal hedeflere açık bir bölgedir. Onun için diyoruz ki komşu ülkeler Suriye, Irak, İran ve Orta Doğu'da olacaklar ülkemizin ilgi alanı dışında olamaz, olmamalıdır; bu, fütühatçı bir arzu değil dünya gerçeğinin gereğidir. Aynı şekilde kuzeyimizde cereyan eden olaylar, Kıbrıs'la ilgili planlar uzun vadede farklı handikapları tetikleyecek özellikleri içinde barındırma kapasitesine sahiptir. Onun için diyoruz ki sağlam, güçlü bir iradenin bugün ortaya koyduğu tutum, davranış ve performans maziden atıye köklü bir devlet geleneğinin vücut bulmuş hâlidir.

"Dünyanın barış beklentisine en doğru yaklaşımı sergileyen Türkiye, sadece Türkiye'den ibaret değildir." ifadesi son gelişmelerle bir daha tescillenmiştir diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Faruk Dinç...

18.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Diyarbakır'ın fetih yıl dönümüne ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

Bugün, peygamberler ve sahabeler şehri olan Diyarbakır'ın fetih yıl dönümü. İslam ordularının Diyarbakır surlarının önüne geldikleri gün Diyarbakır'ın en mutlu ve huzurlu günüydü. Diyarbakır, peygamber yârenlerine gönlünü açtı, İslam'ı tam bir teslimiyetle kabul etti, tevhit davasının sancaktarlığını yıllarca yaptı. Üzerinden bin üç yüz seksen altı yıl geçti, Diyarbakır halkı adaleti ve merhameti ve huzuru bulduğu Hazreti Peygamber'e ve sahabelerine sahip çıkmaya devam ediyor, yüz binler Mevlit Kandili'nde Diyarbakır'da bir araya geliyor, siyonist işgal rejimi karşısında durma konusunda on binlerce tepki ortaya konuluyor. Marksist ve sosyalist gibi zehirli düşüncelerle Diyarbakır'ı köklerinden ve değerlerinden hiç kimse koparamayacaktır. Diyarbakır İslam'ın, Peygamber'in ve sahabelerin şehridir.

Bu vesileyle, aziz İslam'ın yiğit çocuklarını, hemşehrilerimi en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Dilan Kunt Ayan...

19.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, AİHM'in gündemine alıp savunma istediği dosyaya ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sokağa çıkma yasakları sırasında Cizre bodrumlarında yaşananlar Türkiye'nin yakın tarihinde derin bir yaradır. 132 sivilin tüm ülkenin gözü önünde bodrumlarda mahsur bırakılması ve katledilmesi başta Kürt halkı olmak üzere toplumun vicdanında ağır bir travma yaratmıştır. Bugün dosyanın AİHM gündemine alınması ve AİHM'in Türkiye'den savunma istemesi, hakikatlerin ortaya çıkarılması ve adaletin sağlanması açısından önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Canlı yayında ambulans çağrısı yapan siviller, yakılarak yok edilen bedenler ve üzerine TOKİ konutlarının inşa edildiği bodrumlarla yüzleşmeli ve hakikatler ortaya çıkarılmalıdır. Hakikat, yüzleşme ve adalet, sadece geçmişin acılarını dindirmenin değil aynı zamanda onurlu ve kalıcı bir barış için elzemdir.

BAŞKAN - Aşkın Genç...

20.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, radyoterapi teknikerlerinin kadro sorununa ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığının son atama sürecinde yine bir adaletsizlikle karşı karşıyayız. Radyoterapi teknikerliği gibi hayati bir sağlık alanına yalnızca 8 kişilik kadro ayrılmış durumda. KPSS'den 88 puan alıp Türkiye genelinde derece yapmış genç bir sağlık emekçisi atanamadığı için bana şu sözleri söylüyor: "Bize verilen sayı 8, biz bu sayıyı kabul etmiyoruz."

Değerli arkadaşlar, kanser vakalarının her yıl arttığı bir ülkede radyoterapi gibi onkoloji hizmetlerinin temel taşı olan bir alanda atama yapılmaması sağlık hizmetlerine açık bir darbedir. Bu, sadece bir kadro meselesi değil, halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bir planlama sorunudur. Eylül ayında yapılacağı açıklanan 2'nci atamada radyoterapi teknikerlerine ayrılacak kadronun artırılmasını talep ediyoruz. Gençlerimizin emeği heba edilmemeli, kamu sağlık sistemindeki açıklar liyakatli kadrolarla kapatılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Eğer diğer Grup Başkan Vekilleri de bir şey demezlerse, ilk sözü Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e vereceğim.

Yalnız, geçen hafta Grup Başkan Vekillerinin konuşmaları beş artı beşe kadar uzandı, burada müsaadenizle beş artı birle kapatacağız.

Buyurun.

21.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 25 Mayıs 2020'de ABD'de öldürülen George Floyd'a, PETROL-İŞ üyesi emekçilere ve Sivas'ın Zara ilçesinde bir kömür madeninde meydana gelen patlamaya ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de mevkidaşlarımın anlayışı için teşekkür ediyorum.

Bundan beş yıl önce 25 Mayıs 2020'de ABD'nin Minneapolis eyaletinde George Floyd polis tarafından boğularak katledildi. Gözaltı sırasında boğazına dakikalarca basıldığında, George Floyd "Nefes alamıyorum." sözleriyle haykırıyordu. Siyahi bir Amerikalı olan Floyd'un bu trajik ölümü başta ABD olmak üzere dünyanın dört bir yanında aslında insanların haklı tepkilerine yol açtı; insanlar ırkçı şiddete karşı sokaklara, meydanlara çıktılar ve haykırdılar. Biz de maalesef polis şiddetini yakından bilen bir ülkeyiz. Metin Göktepe'den Ali İsmail Korkmaz'a biz de onlarca insanımızı kolluk kuvvetlerinin darpleri sonucunda kaybettik. George Floyd'un öldürülmesinden sonra Amerika'da "Siyah Yaşamlar Değerlidir" hareketi başlamıştı. Bu hareket özellikle kolluk kuvvetlerinin zaman zaman cinayete varan ırkçı yaklaşımlarına bir protesto hareketiydi. Bugün de George Floyd'u anarken siyahların yaşamı değerlidir, Kürtlerin yaşamı değerlidir, kadınların yaşamı değerlidir, Alevilerin yaşamı değerlidir, insan yaşamı değerlidir diyoruz. Kimliğimiz, inancımız, dilimiz, cinsiyetimiz, yönelimimiz, rengimiz ne olursa olsun hiçbirimiz devlet şiddetinin hedefi olmamalıyız. Adaletin, eşitliğin, özgürlüğün ve insan yaşamının esas alındığı bir yaşamı kurma mücadelemizi devam ettireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmir'den Kocaeli'ye, Adana'dan Mersin'e kadar birçok kentte 3 bini aşkın PETROL-İŞ üyesi sendikal hakları ve insanca bir yaşam talebiyle üretimi durdurdu. 4 şehirde, 8 ilçede 5 iş yerinde şu anda grev devam ediyor ve çarklar durmuş durumda. Buradaki emekçiler insanca bir yaşam, sendikal hak ve toplu sözleşme talepleriyle üretimi durdurdu. "Sadece kendimiz için değil, tüm işçi sınıfı için direniyoruz." diyorlar. Emekçiler artık açlık sınırında yaşamak istemiyor, onurlu bir ücret, güvenceli çalışma koşulları ve tanınmış sendikal haklar istiyorlar. Bu talepler aynı zamanda anayasal taleplerdir ve insan haklarıdır. PETROL-İŞ üyesi emekçiler ağır sanayi koşullarında, kötü kimyasallar içerisinde neredeyse aslında yaşamlarını tüketme pahasına çalışıyorlar, emekli olanlar akciğer kanserinden ölüyor, çalışanlara tek bir maske dahi çok görülüyor. Kadın işçiler, grev çadırlarında direnişin ön saflarında. Patronlar sendikalı olmayı dayatma sayıyor, işçilerse örgütlü mücadeleden vazgeçmek istemiyorlar.

Biz de İzmir Kemalpaşa'da, Çiğli'de DYO Boyada, Adana Organize'de ve Mersin'de hakları için mücadele eden, greve giden bütün işçileri selamlıyor, PETROL-İŞ grevini desteklediğimizi buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli vekiller; şimdi, Sivas'ın Zara ilçesinde Bolucan ve Söğütözü köyleri arasında yer alan kömür madeninde yaşanan bir patlama oldu; burada 1 işçi yaşamını yitirdi, 2 işçi de ağır yaralı. Ne yazık ki işçinin adını bile bilmiyoruz, "Yabancı uyruklu işçi." diye geçti kayıtlara ve yabancı uyruklu bir işçi daha kötü çalışma koşulları, kaçak bir maden nedeniyle bu dünyadan, aramızdan ayrıldı. Bunun nedeni ne? Denetimsizlik, kuralsızlık, tamamen sermayenin çıkarlarına göre işleyen maden sahaları, kamunun neredeyse aslında denetimlerden tamamen el çekmesi, insan yaşamını hiçe sayan üretim baskısının kendisi bugün, her gün madenlerde, fabrikalarda, işliklerde işçilerin yaşamına mal oluyor ve bunun önüne geçmek için de ne yazık ki hiçbir tedbir alınabilmiş değil.

Şimdi, bu maden ocağı küçük bir işletme değil, milyonlarca ton kömür rezervine sahip, termik santrallere yakıt sağlayan büyük bir alan ama bu alanın siciline baktığımızda tam anlamıyla bir skandallar zinciriyle karşılaşyoruz. On yılda kapasitesi 100 kat artırılmış, her artışta "ÇED Gerekli Değildir" denilmiş, bilirkşi keşfiyle sabit, şirket proje sahasının dışına taşmış, kaçak üretim yapmış, kaçak işçi çalıştırmış, daha zayıf olarak gördüğü göçmen işçilerin özel olarak burada emeğini sömürmüş ve en çarpıcısı Valiye sunulan proje dosyasında madenin yeri olarak Van Erciş görünüyor, oysaki maden Sivas'ta bulunuyor. Bütün bu çarpıklıkların içerisinde şunu görmemiz gerekiyor; patron demiş ki: "O maden ocağı bizim değil, kapalıydı." Oysaki eski ortağı "Kaçak çalıştık, üretim yapıyorduk ve İl Özel İdaresi ile Çevre Müdürlüğü de bu gerçeği biliyordu." diye açıklama yapmış.

Şimdi, buradan sormak istiyoruz: Çalışma Bakanlığı bu madenle ilgili en son ne zaman denetim yaptı? Sivas Valiliğinin "faal olmayan bir işletme" dediği ocakta üretim yapılırken hangi kamu görevlileri göz yumdu? Madenin kapasitesi artırılırken köylülerin itirazları neden kayda geçmedi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ÇED dosyasındaki bariz hatalara rağmen nasıl olur da bu projeye onay verildi sorularını buradan, tekrardan sormak istiyoruz.

İş sağlığı ve iş güvenliği bir lüks değildir. Sermayeye rant yaratmak için her gün işçilerin yaşamına mal olan bu düzenin değişmesi gerekiyor. İşçiler artık çalışırken yaşamlarını yitiriyorlar. İş cinayetlerini önleyecek yasalar çıkarmak bu Meclisin temel sorumluluğudur. Savaş bilançosundan çok daha fazla işçi, işçi cinayetlerinde yaşamını yitiriyor. Buna sessiz kalmayı, buna göz yummayı ve bütün bu sermaye düzeninden yana tutum almayı kabul etmiyoruz. İnsan yaşamı değerlidir, işçi yaşamı değerlidir; sermaye değil. İşçiyi yaşatmak için kaynak ayırın, yasa yapın çağrımızı bir kez daha buradan yinelemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Bülent Kaya.

22.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, bayram ikramiyesine, "terörsüz Türkiye" sürecinde iktidar partisine ve Cumhurbaşkanına, onuncu yargı paketine, 27 Mayıs askerî darbesinin yıl dönümüne ve OHAL rejiminin sonuçlarına ilişkin açıklamaları

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki hafta Kurban Bayramı'nı hep beraber idrak etmiş olacağız ama maalesef, emeklilerimiz yine bir Kurban Bayramı'na buruk olarak giriyorlar çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi, 2018'de, tam da seçim ekonomisi uygulayarak emeklilere yılda 2 kez 1.000'er TL olmak üzere "emekli ikramiyesi" adında bir düzenleme yaptı. Bunlara ara ara zamlar yapmadı, her seçim dönemi yaklaştığında zam yapmak mecburiyetinde kaldı. 2018'de, emekli ikramiyesinin 1.000 TL olduğu dönemde Kızılay ve Diyanetin ortalama kurban başışı fiyatı 850 TL ile 900 TL arasındaydı. Yani emekli kendisine verilen bayram ikramiyesiyle Kızılay ya da Diyanete bir kurban başışında bulunabiliyor ya da piyasadan kurban ibadetini yapmak için kendisi kurban olarak kesilecek bir hayvana hissedar olarak girebiliyordu ama bugün geldiğimiz noktada emekli ikramiyesinin 4.000 TL, Diyanet ve Kızılayın kurban fiyatlarının ise ortalama 15 bin TL olduğu bir Türkiye ekonomisiyle karşı karşıyayız. Yani o dönemde 1'e 1'ken emekli maaşı 1'e 4'e çıktı ama kurban fiyatları 1'e 15'e çıktı. Dolayısıyla bu Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde emeklinin her geçen gün satın alma gücünün düştüğünü ve artık emeklinin kurban kesemeyecek hâle geldiğini, üzerindeki bu dinî vecibenin de AK PARTİ sayesinde kalktığını hep beraber idrak ediyoruz. Dolayısıyla, emeklilerimizin bir Kurban Bayramı vesilesiyle emekli ikramiyelerini buradan tekrar gündeme getirmek istiyorum.

Bir diğer önemli husus: "Terörsüz Türkiye" Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM PARTİ) siyasi partileri ziyaret ederek "terörsüz Türkiye" süreciyle ilgili istişarelerde bulunuyor ama her ne hikmetse bu sürecin ana aktörlerinden birisi olan Sayın Cumhurbaşkanımız ve onun partisi olan Adalet ve Kalkınma Partisi bugüne kadar -kendi partisindeki milletvekillerine bilgi verdi mi, vermedi mi bilmiyorum, onların kendi iç meselesi ama- bu konuyla ilgili tek bir siyasi partiyle tek bir görüşme dahi gerçekleştirmedi. Bu kadar önemli, bu kadar konjonktürel, bu kadar hayati önem verdikleri bir konuda diğer siyasi partilerle bir kelime dahi istişare

etme ihtiyacı hissetmemiş olan Sayın Cumhurbaşkanının ve onun partisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin en fazla milletvekiline sahip partisinin bu konuda ketum davranması -dediğim gibi, kendi milletvekillerine bilgi verip vermediğini bilmiyorum ama- en azından bu süreçle ilgili muhalefet partilerini bilgilendirme ihtiyacı hissetmemesi ya sürece utangaç bir destek verdiği manasına geliyor ya da bu hususta herhâlde kendi kendine bir yol haritası belirliyor diye düşünüyorum. O hâlde bu konuda iktidar partisinin ve Sayın Cumhurbaşkanının partilerüstü görülen bir meselede bir an önce bütün siyasi partileri ziyaret ederek ya da davet ederek mutlaka ama mutlaka bu konudaki öneri, kaygı, endişe ve tavsiyelerini dinlemesi gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Yine, kamuoyunun gündeminde olan yargı ve infaz sistemimizdeki bir düzenleme var. Kamuoyundan yoğun bir talep var ama her olayda olduğu gibi Adalet ve Kalkınma Partisi yine ketum bir şekilde "Teknik çalışmalarımız var." diyerek, bayrama bir hafta kalmasına rağmen, normal koşullarda dün veya bugün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gereken onuncu yargı paketini hâlâ bir sır olarak saklamaya devam ediyor ve görüldüğü kadarıyla da salı günü Meclis Başkanı seçimiyle beraber aynı gün, Türkiye için bu kadar hayati bir meseleyi yarım günde konuşup kanunlaştırma gibi bir yola tevessül etmeyi hayal ediyor. Dolayısıyla -dediğim gibi- hem toplumsal kesimleri hem cezaevindeki insanları ve bu suçlardan mağdur olan müşterikleri ilgilendiren bu kadar önemli bir düzenlemenin Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından bu kadar ketum bir şekilde, kendi dar koridorlarında konuşulup son dakikada Genel Kurula sevk edilerek yasalaşmasını beklemelerini de bir ham hayal olarak yine buradan ifade etmek istiyorum.

Yine, bugün, 27 Mayıs askerî darbesinin yıl dönümü. Bu vesileyle, sivil iradeye dönük bütün askerî ihtilalleri buradan kınadığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum ama aynı zamanda, millî iradeye uzanan her sivil kalkışmayı da buradan kınadığımı bir kez daha ifade etmek istiyorum. Çünkü bu ülkede dokuz yıl önce bir askerî kalkışma oldu, ardından da olağanüstü hâl rejimi ilan edildi, iki yıl devam etti o olağanüstü hâl rejimi ama biz yedi yıldır olağan bir süreçte hâlâ olağanüstü hâl rejiminin koşullarını yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Zira yedi yıllık olağanüstü hâl dönemi kalkmış olmasına rağmen kanun hükmünde kararname mağdurlarının, beraat almış olanların, takipsizlik almış olanların hâlâ OHAL süreçlerindeki cezalandırma yöntemleriyle aç susuz bırakıldıklarını, ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklı hâle getirildiklerini; yetmezmiş gibi, açılan bütün kamu sınavlarının mülakatlarında irtibat ve iltisak sebebiyle, herhangi bir cezai takibatları olmamasına rağmen yakınlarının kamuda işe alınamadığı bir olağanüstü hâl rejimiyle bugün Türkiye yönetiliyor. Askerî darbelerle karşıyız ama askerî darbenin benzeri süreçlerin sivil ellerle yürütülmesine de karşı olduğumuzu buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Yine, kayyum uygulamaları, belediyelere atanmış olan kayyum uygulamaları da OHAL rejiminin bir sonucudur. Ülke normalleşti ama Adalet ve Kalkınma Partisi hâlen normalleşmemekte kararlı ve ülkeyi OHAL süreçleriyle yönetmeye çalışıyor. Bu konuyu da kınadığımı ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buğra Kavuncu, İYİ Parti Grup Başkan Vekili.

Buyurun.

23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan'a, eski Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'ın ölüm yıl dönümüne, bir gazetenin Maliye Bakanıyla ilgili attığı manşete ve sektörlerin içinde bulunduğu duruma, Yunus Emre Vakfına, Genel Kurul gündemindeki 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, Gençlik ve Spor Bakanlığına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmama öncelikle Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı rahmet ve minnetle anarak başlamak istiyorum. Çok partili parlamenter sisteme geçmemizde büyük emeği olan, o dönem demokratik hayatımızın gelişmesi için çok büyük katkılar vermiş bu çok kıymetli siyaset adamlarımızı bugün rahmetle anıyoruz ve hiçbir şekilde hiçbir askerî müdahalenin, demokrasiye ve halkın iradesine karşı yapılan hiçbir müdahalenin kabul edilemeyeceğini ve buna karşı da mücadelemizin sonuna kadar devam edeceğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Bugün, aynı zamanda, hayatıyla taraflı tarafsız birçok insanın takdirini toplamış, hayatıyla bizlere örnek olmuş, rüşvete, kaçakçılığa, yolsuzluğa, adam kayırmaya asla müsaade etmemiş yani bir devlet adamında görmek istediğimiz birçok sıfatı kendi karakterinde, kendi bünyesinde toplamış rahmetli eski Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'ın ölüm yıl dönümü; onu da rahmetle, minnetle bu vesileyle anmış oluyorum.

Geçtiğimiz hafta iktidar yanlısı bir gazetede bir manşet atıldı. Bakın, aynı gazetenin bundan bir süre önce attığı benzer bir manşeti de ben sizlerle paylaşmak istiyorum. Bir tarafta bugün bambaşka bir ekonomi politikası uygulayan bugünkü Maliye Bakanını eleştiren, bugünkü Bakanın yönetimini eleştiren bir manşet var, diğer tarafta da aslında tam tersi uygulamalar yapan bir başka yönetimi yani Sayın Mehmet Şimşek'ten önceki yönetimi gündemine almış bir manşet var. Her ikisinde de ortak özellik, ikisi de faizin artmasına karşı bir tepki veriyor ama burada enteresan olan başka bir şey var, enteresan olan ne var biliyor musunuz? Ne zaman bu gazete bir manşet atsa ekonomi yönetimi değişiyor. Bunun iki anlamı var, ya bu gazete ekonomi üzerinde bir vesayet kurmuş - yani ekonomiyi bunlar yönetiyor- ya da Hükûmet, bir değişim, bir değişiklik yapmadan önce bu gazete aracılığıyla bütün kamuoyuna "Ben ekonomi yönetimini değiştireceğim." sinyali vermiş oluyor. Yani bir zihniyet hem Bakan Nebati'nin politikalarını alkışlar hem de Sayın Mehmet Şimşek'in politikalarını aynı anda nasıl alkışlayabilir ya? İkisi birbirinden tamamen zıt, bambaşka yerlere bakan, politik yürüyüşleri olan, ekonomiyi farklı yöntemlerle yöneten Bakanlardı.

Problemlerin kökenine indiğimiz zaman da bakın, bu gazete manşetinde de aynı şeyi görüyorsunuz, tek bir kişinin düşüncesi, bakışı doğrultusunda onu memnun edebilme amacıyla atılmış adımlar var fakat bunun cezasını, eziyetini bütün millet olarak çekiyoruz. "Faiz sebep, enflasyon sonuç." denildiği günden beri biz başımızı kaldıramadık. Sadece millet değil, sanayici de perişan. Daha dün Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği Başkanı Toygar Narbay bir açıklama yaptı ve dedi ki: "Yıl sonuna kadar hazır giyimde ve bu sektörde faaliyet gösteren birçok firma konkordato ilan edecek ve iflas edecek." Feryat ediyor ya, "Bittik artık." diyor. Bu, çok büyük bir acıdır çünkü iş adamı, sanayici bilir, yılların emeği, yılların çabasıyla siz yurt dışında pazar elde edersiniz ve bunu bu yanlış politikalarla kaybetmek o kadar acıdır ki kaybettiğiniz o müşteriyi, kaybettiğiniz o pazarı tekrar geri kazanmak için yıllarınızı vermeniz lazım. Bu düşünmeden, aklın, ilmin dışında atılan adımların ülkede neye mal olduğunu hep beraber görüyoruz.

Bir başka örnek: Hadi marka ismi vermeyeyim, bir elektronik firması, 2 bin kişiyi işten çıkardı. Üretimi düşüyor, satışları düşüyor ve ciddi sıkıntı içerisinde. Bunlar bizim yüz akımız olan firmalar, bunlar bizim gururumuz olan firmalar. Hatta bu firma yerli otomobil denilen Togg'un da ortaklarından bir tanesi ve şu anda ciddi şekilde bir ekonomik krizin içerisinde. Sadece bu iki sektörde değil, birçok sektörde ciddi tehlike var. Bunlarla ilgili de çok büyük sıkıntılarla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, tamamlayın, buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Biz bir taraftan bunları konuşurken bir başka yerde maalesef, yolsuzluk o kadar büyümüş ki bakın, biz peş peşe 2 tane kanun paketi görüşeceğiz. Vakıflar Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulunun hazırlamış olduğu bir rapor var -biz beraber de ziyaret ettik- Yunus Emre Vakfıyla alakalı. Orada, bu raporda, üçüncü firmalar adına sahte belgeler düzenlendiği, hizmet ifa tutanaklarının uydurma olduğu, alım işlemlerinin kamu menfaati yerine belirli kişilerin çıkarları doğrultusunda yürütüldüğü görülüyor. Ya, yazıktır, gınahtır! Adı Yunus Emre Vakfı, sizin de çok emeğiniz geçti bunun kurulmasında ama bunları, bu isimleri, bu değerleri en azından kirletmemek adına buralarda hassasiyetle ve dikkatli bir şekilde durulması lazım.

Şimdi, bir taraftan bunlar oluyor, bir taraftan bakıyoruz, bugün geneli üzerinde yapılacak konuşmada Samsun vekilimiz daha detaylı inceleyecek ama birbiriyle o kadar alakalı ki, Cumhurbaşkanı alımlarının Kamu İhale Kanunu dışında bırakılması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Şimdi, bu, Komisyonda da çok tartışılmış. Sorulduğunda şu cevap veriliyor: "Efendim, hızlı olsun diye." Bir başka bürokrata sorulduğunda "Gizli kalması gerekti." Ya, hangisi doğrudur; gizli olsun diye mi, hızlı olsun diye mi? Bir taraftan bunu bu hâle getireceksiniz, bir taraftan da bir belediyede en ufak bir yolsuzluk gördüğünüzde - işte "Özgür İmamoğlu" diye pankart açmış arkadaşlar- bütün dünya tepesine çullanacak. Böyle bir anlayış, böyle bir yaklaşım olabilir mi?

Hac ve umreyle ilgili Diyanet Vakfının yaptığı harcamaları... Şimdi, bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 2017-2018'de çıkmış, sanki o gün çıktığı için bunlar da meşru gibi anlatılıyor bize. Niye Sayıştay denetimini çekiyorsunuz ya? Hac ve umre farizasıyla ilgili yapılmış olan bütün bu harcamaları, denetimleri Diyanet Vakfının, sadece Diyanet Vakfının kendisi ve Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Denetleme Kurulu yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Son, selamlayıp bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

Sayıştay yapsın, kapatın o zaman Sayıştay, ne gerek var o zaman? Sayıştay belirli periyotlarla yapıyor bunu.

Gençlik ve Spor Bakanlığı yurt dışında istediği yerde temsilcilik açabiliyor. Bakın, iş adamı, halk kan ağlıyor, e bir taraftan da böyle, sanki bir arpalığı yağmalar gibi bir anlayış var ya! Gençlik ve Spor Bakanının hiçbir ölçütü yok, yurt dışında istediği yerde temsilcilik açabiliyor. Bunların denetim altına alınması lazım ve bütün bunların altına baktığınız zaman da Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ülkeyi gün geçtikçe bu felakete sürüklediğini hep beraber görüyoruz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Erkan Akçay, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili.

Buyurun.

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 27 Mayıs 1960 darbesinin yıl dönümüne ve Akis dergisine, Gün Sazak'ın şehadetinin seneidevriyesine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 27 Mayıs, 27 Mayıs 1960 darbesi yakın siyasi tarihimizde iç burkan, yürek sızlatan ve vicdanları yaralayan acı olayların yaşandığı ve hafızalara kazındığı bir dönemdir. Demokrasi ihlallerinden, millî iradenin gasbedilmesinden millî ve manevî değerlerin inkârına kadar birçok trajik olay farklı yılların 27 Mayıs'ında meydana gelmiştir. Bugün itibarıyla 27 Mayıs 1960 darbesinin üzerinden altmış beş yıl geçmiştir. Demokrasi tahammül sistemi, sabır ve saygı rejimidir; beğensek de beğenmesek de sevssek de sevmesek de sandıktan çıkan sonuca saygı göstermek mecburiyetindeyiz. Sebebi ne olursa olsun, şartlar nasıl olursa olsun milletin verdiği yetkiyi tekrar alacak olan yine milletindir.

Bize göre demokrasi ile milliyetçilik ikiz kardeşidir, demokrasi ile milliyetçiliği bir ve bütün olarak görüyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi program ve fikriyatını Türk milliyetçiliği olarak ilan ederken siyasi tercihini de demokrasi ve onun dayandığı millî egemenlik olarak belirlemiştir. Milliyetçiliği millî irade ekseninde demokrasiyle birlikte mütalaa ediyoruz. Başbuğ Alparslan Türkeş'in ifadesiyle "En kötü demokrasi en iyi ihtilalden iyidir." diyoruz.

Millî birlik ve beraberlik, millî irade ancak demokratik bir düzen içinde milletinin özgür iradesiyle tecelli eder. Aziz milletimizin seçtiği temsilcilerin darağacına gönderildiği o karanlık günler hem demokratik gelişmemize hem de millî hayatımıza zarar vermiştir.

27 Mayıs'ın yıl dönümünde demokrasi şehitlerimizi, merhum Adnan Menderes'i, Fatin Rüştü Zorlu'yu, Hasan Polatkan'ı rahmetle anarken Türk milliyetçiliğinin demokratik değerlere olan bağlılığını bir kez daha teyit ediyoruz. Geleceğimizi milliyetçi demokratik değerler üzerine inşa etme kararlılığımız her zamankinden daha güçlüdür.

Bu vesileyle Sayın Başkanım, bilhassa bu 27 Mayıs darbesi öncesi ve sonrası dönemi, o dönemin meşhur dergisi Akis dergisinden izlemek mümkündür. Bilhassa 1957 ile 1960 arası ve 1960 ile 1962 yılları arasındaki sayıları çok dikkat çekicidir. Bu dergideki yazılar ve haberler darbe dinamiklerinin siyasi platformda nasıl harekete geçirildiğini, darbenin taşlarının nasıl döşendiğini ayan beyan ortaya koymaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi'nde de bu Akis sayıları mevcuttur. O dönemde kimlerin nerede durduğunu çok berrak bir şekilde Akis dergisi sayılarında görmek mümkündür.

Sayın Başkan, 27 Mayıs'ın bir diğer acı hatırası, bize, 27 Mayıs 1980 yılından mirastır. Bugün devlet ve siyaset insanı Gün Sazak'ın şehadetinin seneidevriyesidir. Gün Sazak Bey, 27 Mayıs 1980'de, evine girerken eşi ve çocuklarının gözünün önünde şehit edilmiştir. Onun şehadeti 12 Eylül darbesine giden sürecin en acı dönüm noktalarından biridir. Gün Sazak, çileli dönemlerde vicdan ve sorumluluk sahibi bir ülkü insanı olarak devlet ve siyaset dünyasında iz bırakmıştır. 1977'de kurulan hükümette Gümrük ve Tekel Bakanı olarak görev yapan Gün Sazak kısa sürede gümrük kaçakçılığına ağır darbe vurmuş, yolsuzluk ve rüşveti ortadan kaldırarak siyaset, bürokrasi ve devlet tarihine damga vurmuştur. Gün Sazak'ın hayatı bizlere milliyetçi duruşun nasıl olması gerektiğini göstermiştir. O, makam ve mevkinin değil, davasının vakur insanıydı. Yolsuzluklarla mücadelesinde gösterdiği kararlılık, devlet adamlığının en güzel örneklerindendi. Türk gençliğine bıraktığı en büyük miras dürüstlük ve cesaretle örülü hayat hikâyesidir. Merhum Gün Sazak'ı, ülkücü şehitlerimizi ve tüm şehitlerimizi rahmetle anıyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Murat Emir, Grup Başkan Vekili.

Buyurun.

25.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İsrail'le ticarete, bir gazetede Mehmet Şimşek ve politikalarıyla ilgili çıkan habere, Millî Piyangoya, Genel Kurul gündemine ve infaz yasasına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Türkiye Cumhuriyeti maalesef 7 Ekim 2023'ten sonra Gazze'ye İsrail'in başlattığı insanlık dışı saldırıya rağmen İsrail'le ticaretine devam etmiş ve bütün uyarılara rağmen ticaretinde bir indirime, eksiltmeye gitmemiştir ve yakalanmışlığın paniğiyle önce reddetmiş "İsrail'le ticareti durdurduk." demiş ama deliller ortaya çıktıkça, kaçamayacakları bir yere geldikçe de 2 Mayıs'ta ticareti tamamen durdurduklarını söylemiş ama öncesinde ticaret yaptıklarını itiraf etmek zorunda kalmışlardı.

Şimdi, Katar'a ait bir gazete olan Al Jazeera'de bir liste yayınlandı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin İsrail'le en çok ticaret yapan ülkeler arasında 5'inci sırada olduğu, İsrail'e ihracat yaptığı ortaya çıkınca dezenformasyon kurumu bir belge yayınladı, bir bildiri yayınladı ve bunda da dezenformasyon kurumu açıkça yeni yalanlar söylemeye devam etti. Birinci yalan, daha önce ifade ettiğimiz, İsrail'le 2 Mayıs'a kadar yüzde 30 ticaret yapıldığını kabul ediyor ama o sırada ne Cumhurbaşkanı ne Ticaret Bakanı ticaret yapıldığını kabul etmiyordu, hatta "Ticaret yapıyorsunuz." diyen bizleri de yanlış söylemekle, yalan söylemekle, iftiracılıkla suçluyorlardı ama sonrasında, ikinci yalanı "2 Mayıs'tan sonra artık ihracat yapılmıyor, bu sıfırdır." diyor ama 2024 yılı rakamını veriyor Filistin'e ihracatı, o da 797 milyon dolar. Yani "Biz İsrail'le ticaret yapmıyoruz ama Filistin'e 797 milyon dolarlık ihracat yapıyoruz." demiş oluyor. Oysa Filistin'e daha önce yapılan ihracat rakamlarına baktığınızda, 2023'te 121 milyon dolarlık ihracat yapıldığını görüyorsunuz. Filistin'e 2023'te 121 milyon dolarlık ihracat yapan Türkiye Cumhuriyeti, resmî rakamlara göre 797 milyon dolarlık ihracat yapmış 2024'te. Bu, şu demektir: Filistin üzerinden İsrail'e ihracat yapmak demektir. Filistin'e gönderiyormuş gibi yapıp çelik malzemelerini, çimento, dikenli teli, savaş malzemelerini İsrail'e gönderen Türkiye Cumhuriyeti'dir, buna izin veren Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bir kez daha buradan uyarıyoruz: İsrail'e, bu katillere böylesine ticaret yaparak destek olmaktan vazgeçsinler ve Gazze'yle gerçekten dayanışacaklarsa, Filistin mücadelesine gerçekten destek vereceklerse öncelikle İsrail jetlerine konulan petrolün akışını durdursunlar, Azeri petrolünün akışını durdursunlar Yumurtalık'tan, sonra da bu 797 milyon dolarlık ihracatı durdursunlar, sadece Filistin'e insani yardım göndersinler. Rahmetli Erbakan Hoca olsaydı -Sayın Başkan da çok iyi bilir- "Sizi gidi siyonistler sizi!" derdi diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, Maliye Bakanımız birçok açıdan tartışma altında. Yeni Şafak gazetesi yani "AKP'nin Pravda'sı" diyebileceğimiz gazete de artık açıktan hedef alıyor Mehmet Şimşek'i ve politikalarını. Kendisi hepimizin bildiği bir resimle yakalanmıştı. Bu resimde Abdurrahman Reşitoğlu var, bunlar Karayollarının anormal yağlı ballı ihalelerini alan kişiler ailece.

Bir de Gürkan Dölekli var bu resimde. Bu Gürkan Dölekli de yine, Bakana çok yakın. Gürkan Dölekli'nin de birçok yerde birçok işi aldığını biliyoruz, aynı zamanda belediyelerden de ihaleler aldığını biliyoruz ama bir şey daha var: Birisi yağlı ballı ihale alacak ve o işin içerisinde Fahrettin Koca olmayacak; mümkün değil, mümkün değil sayın milletvekilleri. Pandemi döneminde, pandemi, Covid-19 virüsü halkın, dünyanın üzerine çökerken aynı zamanda bazıları da testler üzerinden insanların cüzdanına çöktüler, cüzdanına çöktüler ve yağlı ballı ihalelerle milyar dolarlar kazandılar. Yine, bu Gürkan Dölekli'nin sahibi olduğu TRG enternasyonal hastaneleri ve Şafak Grubu hastaneleri, bu ikisini de yenidoğan çetesinden de anımsayacaksınız, Sağlık Bakanlarının sırtlarını sıvazladığı için, destek olduğu için, yeterli denetim yapılmadığı için bebekleri öldürmek pahasına milyon dolarlar kazanmışlardı bu katiller ve hastaneleri kapatılmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Pandemi'de de bunlara havaalanlarındaki testleri yapma hakkı verilmişti, bu ihale bunlara verildi. Yine yağlı ballı bir ihale, yine 21 ve yine usulsüz ve o sırada da havaalanından yurt dışına gidecekler veya Türkiye'ye girecekler fahiş fiyatlarla mecburen testler yapıldı ve bu kişilerin cebine milyonlarca dolar konulmuş oldu. Bu da tabii, bizim açımızdan bugünden de anımsanması gereken bir yolsuzluk.

Sayın Başkan, maalesef, Hükûmetin uygulamalarıyla kumar günlük hayatın içerisine sokuldu, herkesin cebinde âdeta bir kumarhane var.

Bakınız, Spor Toto 2019'da özelleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Tüpcülükten iş adamlığına, oradan medya patronluğuna, oradan, işte, İddaa, Spor Toto vesaire sahipliğine kadar gelen bir grup, aynı zamanda Millî Piyango sitesinde de ruhsatsız birçok siteyi işletiyor. Bu sitelere, Sayın Başkan, Meclisten dahi girmek yasak, Millî Piyangoya. Niye? Çünkü burada kumar oynatılıyor ve ruhsatsız kumar oynatılıyor. Kimin bu? Millî Piyango devletin değil miydi? Millî Piyango şimdi Demirörenlerin değil mi? Böyle bir hukuksuzluk Türkiye'de nasıl yapılabilir? Buna iktidar göz yummasa bunun yapılabilme olanağı var mı?

Şimdi, "Papara" isimli bir şirketi kapatmışlar -gözümlü almışlar- TMSF üzerinden kayyum atamışlar ama Türkiye'yi bir kumarhaneye çevirdiler. Bunun üzerinden rant kazanılıyor, siyasi iktidar da bu işin tam içerisinde ve özellikle de burada ruhsatsız sitelerin böylesine çalıştırılıyor olması da son derece çarpıcı ve iktidarın boğazına kadar kumar işine saplandığının açık bir göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez açıyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Yine, Erbakan Hocanın deyimiyle, Mehmet Şimşek'i tanısaydı, bilseydi "Sizi gidi faizciler, sizi!" derdi; şimdi, bunlara da "Sizi gidi kumarbazlar, sizi!" derdi herhâlde diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, son bir konu... Bir infaz yasası söylentisi var, çalışması var, büyük bir beklenti oluştu, cezaevleri tıka basa dolu ve bu beklentiyi Meclisin karşılaması gerekiyor. Oysa önümüze 2 torba yasa getiriyorlar, 2 torba yasada 62 madde var; bunların yetişme olanağı yok. Şimdiden uyarıyoruz iktidar partisini: Bunları çekin; gelin, ciddi bir şekilde Türkiye'de yaraya merhem olacak, gerçekten cezaevlerindeki sorunu çözecek, adaleti sağlayacak ama toplumsal kesimleri kavga ettirmeyecek, tüm toplumsal kesimleri bu sürece katacak, toplumsal mutabakatı, uzlaşığı sağlayacak derli toplu bir infaz yasasını geçirelim; bayramdan önce bu halka, bu millete bir hediye verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - 11 yeni cezaevi yapıyorlar.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 1 tanesi de Çorum'da.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN - Bir dakika ilave süre verdim.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama bunun yerine, yapıyormuş gibi görünüp, muhalefeti suçlamak için "mı" gibi yapıp burada Meclisi torba yasalarla oyalarlarsa herkesin eli yakalarında olur; özellikle infaz kanununu bekleyen mahpusların da elleri bunların yakasında olacak.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, AK PARTİ Grup Başkan Vekili.

Buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Gazze ve Filistin konusunda Türkiye'nin duruşuna, 27 Mayıs 1960 askerî darbesinin yıl dönümüne, Bir Şiir Bir Hayat Canım İstanbul Programı'na ve Manisa'da geçen hafta gerçekleştirilen tarihî nitelikli kültürel açılışlara ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gazze ve Filistin konusunda Türkiye'nin duruşu son derece nettir. Gazze'deki zulme karşı en güçlü siyasi ve ekonomik tavrı koyan ülke Türkiye'dir; bütün dünya tarafından da bu hadise bütün açıklığıyla bilinmektedir. Milletimizin hassasiyetleri üzerinden siyaset yapmayı değil, gerçekleri konuşmayı tavsiye ediyorum.

Bugün demokrasi tarihimizin en karanlık günlerinden birinin, 27 Mayıs 1960 askerî darbesinin yıl dönümündeyiz. Altmış beş yıl önce bugün darbeciler millet iradesini, hukuk düzenini, sandığı ve demokrasiyi açıkça hedef almışlardır. Milletın oylarıyla yetkilendirilmiş 1 başbakan, 2 bakan ve onlarca milletvekili yargı kisvesi altında kurulan bir cunta rejimiyle görevden alınmış, mahkemelerde hakkın ve hukukun değil, kin ve intikamın sesi duyulmuş, öyle ki milletin iradesine darağacı reva görülmüştür. 27 Mayıs bir hafıza testidir, kimlerin milletin yanında, kimlerin vesayetçilerin ardında durduğunun çok açık belgesidir. AK PARTİ olarak bizim temsil ettiğimiz siyasi istikamet o gün darağacının karşısında duran milletin safında yer alanların olduğu noktadır. Demokrasiye vurulan her darbe millete karşı işlenmiş bir suçtur. 27 Mayısı unutmadan, unutturmadan her daim demokrasiyi savunmaya devam edeceğiz. Demokrasi şehitlerimiz merhum Başbakanımız Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı bu vesileyle bir kez daha hürmet ve rahmetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle düzenlenen Bir Şiir Bir Hayat Canım İstanbul Programı kadim şehrimizin ruhuna ve üstat Necip Fazıl Kısakürek'in manevi mirasına vefa duruşunun en güzel örneklerinden biri olmuştur. Üstadın fikir dünyasını yapay zekâ, ses teknolojisi ve dijital imkânlarla buluşturan bu anlamlı sergi kültürel hafızamıza derinlik ve zenginlik katmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın da altını çizdiği gibi, bizler yalnızca eserle değil o eserin taşıdığı dava bilinciyle de geleceğe yön veriyoruz. Bugün "terörsüz Türkiye" hedefini adım adım inşa eden bir gençlik var. Köklerinden aldığı inançla, vicdanla, kararlılıkla yükselen bu gençliğin önünü açmak bizlerin en asil sorumluluğudur. Üstadın ifadesiyle "'Kim var?' denildiğinde sağına soluna bakmadan "Ben varım." diyecek nesiller yetiştirmenin gayreti içindeyiz. Bu vesileyle, vefatının 42'nci yıl dönümünde rahmetle andığımız Necip Fazıl Kısakürek'i ve fikir mücadelesini hürmetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un teşrifleriyle geçtiğimiz hafta memleketim Manisa'da tarihî nitelikli 3 büyük kültürel açılışı hep birlikte gerçekleştirdik. Manisa Kültür Yolu Festivali'nin başlangıcı Manisa Müzemizin ve İl Halk Kütüphanemizin açılışlarıyla şehrimizin kültürel kimliği bir kez daha dirilmiş, kadim ruhu yeniden ayağa kaldırılmıştır.

Kültür Yolu Festivali, Anadolu irfanının sanatla yoğrulmuş birikiminin sokaklara taşan sesidir, kültürel hazinemize değer katma ve onu gelecek nesillere buluşturma fırsatıdır. Sanatçılarımızla, ustalarımızla, yazarlarımızla bugünlere taşınan eşsiz emanetler, milletimizin yüz yıllardır taşıdığı estetik zevkin çağdaş bir yansımasıdır. Manisa'mız, tarihiyle, geçmişiyile bugünün Kültür Yolu Festivali'ne anlam ve ruh katmaktadır.

Son olarak ilim ve irfan çatısı olan İl Halk Kütüphanemiz, bilgiyle donanmış, düşünen ve okuyan bir nesil inşa etmenin en güçlü adımlarından biri olacaktır. Kütüphaneler, bizim için yalnızca kitapların dizildiği raflardan, sandalye ve masalardan ibaret bir yapı değil fikirlerin, hayallerin ve millet aklının yeşerdiği mekânlardır.

Festival kapsamında açılışını gerçekleştirdiğimiz Manisa Müzesi ise tarihimizin görkemli izlerini taşıyan eserlerle geçmişi bugüne taşıyan hafıza mekânıdır. Bu müze, sadece taş duvarlardan ibaret değil ecdadımızın medeniyet mirasını yaşatma vizyonunun müşahhas bir örneğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Türkiye Yüzyılı hedefimiz doğrultusunda kültüre, sanata, tarihe ve eğitime yapılan her yatırım aziz milletimizin karakterini yansıtan, devletimizin vizyonunu somutlaştıran adımlardır. Bizim perspektifimiz sadece yol, köprü, bina inşa etmekten ibaret değildir. Tarihî sorumluluğumuz, gönül köprüleri kurmayı, zihinleri aydınlatmayı ve milletimizin manevi derinliğini korumayı gerektirmektedir. Manisa'mız da her zaman olduğu gibi bu vizyona sahip çıkmış, bu yürüyüşe öncülük etmiştir.

Bu vesileyle, başta Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyor, festivalimizin şehrimize, ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Duyurular

1.- Başkanlıkça, TBMM Başkanı adaylarının 28 Mayıs 2025 Çarşamba gününden başlayarak 1 Haziran 2023 Pazar günü saat 24.00'e kadar Başkanlık Divanına bildirilmesi gerektiğine ilişkin duyuru

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, içinde bulunduğumuz 28'inci Yasama Döneminin ilk devresi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının görev süresi 7 Haziran 2025 tarihinde sona erecektir. Anayasa'nın 94'üncü, İç Tüzük'ün 10'uncu maddesine göre ikinci devre için yapılacak seçimlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan adaylarının Meclis üyeleri içinden, birinci devre için seçilen Başkanın görev süresinin dolmasından on gün önce başlamak üzere beş gün içinde Başkanlık Divanına bildirileceği hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle, Başkan adaylarının 28 Mayıs 2025 Çarşamba gününden başlayarak 1 Haziran 2025 Pazar günü saat 24.00'e kadar Başkanlık Divanına bildirilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Şimdi grup önerileri üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 22 milletvekili tarafından, Türkiye'de aile yapısında son yıllarda hızla gerçekleşen demografik, sosyolojik ve kültürel dönüşümlerin çok yönlü biçimde araştırılması; bu dönüşümün sosyal hizmetler, kamu politikaları, konut, bakım ve refah alanlarına etkilerinin değerlendirilmesi; özellikle yalnız yaşayan bireylerin, yaşlıların, tek ebeveynli ailelerin ve gençlerin sosyoekonomik konumlarının detaylandırılması; yaşanan değişimin nedenlerinin bütüncül biçimde analiz edilmesi ve bu yapısal dönüşüme uygun kapsayıcı ve adil sosyal politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27/5/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Mehmet Emin Ekmen ve 22 milletvekili tarafından, Türkiye'de aile yapısında son yıllarda hızla gerçekleşen demografik, sosyolojik ve kültürel dönüşümlerin çok yönlü biçimde araştırılması; bu dönüşümün sosyal hizmetler, kamu politikaları, konut, bakım ve refah alanlarına etkilerinin değerlendirilmesi; özellikle yalnız yaşayan bireylerin, yaşlıların, tek ebeveynli ailelerin ve gençlerin sosyoekonomik konumlarının detaylandırılması; yaşanan değişimin nedenlerinin bütüncül biçimde analiz edilmesi ve bu yapısal dönüşüme uygun kapsayıcı ve adil sosyal politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/5/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçelerini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL PARTİSİ GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanı bu seneyi "Aile Yılı" olarak ilan etmişti, geçtiğimiz günlerde 2026-2035 yılları arasında da "Aile ve Nüfus On Yılı" olarak ilan ettiler. Benim sizlere yıllara isim vermekle sorunu çözmenin mümkün olmayacağını söylememe gerek yok sanırım. Eminim, altını doldurmak için yüzlerce plan, program, hedef, eylem planı yazılmaya başlanmıştır bile. Umarım, ailelere nefes alıracak çözümlerle aile yapımız güçlenir ancak şimdiye kadarki deneyimlerimiz bize iktidarla ilgili neyi söylüyor? Süslü isimler, süslü söylemler, eylem planları, vaatler, süslü binalar... Peki, sonuç? Vatandaş açlık sınırı altında maaşlarla geçinen, çiftçisi ekmekten vazgeçen, emeklisi çalışmak, genci kaçmak zorunda kalan, sanayinin çarklarının dönmekte zorlandığı, işsizliğin arttığı, sosyal hizmetten çok sosyal yardımlara muhtaç hatta bağımlı hâle gelen bir Türkiye; genellikle yarı yolda kalan projeler, devede kulak misali kısıtlı kalan, sonucu kısır, vatandaşa ulaşmayan cimri işler. Ülkedeki ekonomik kara dehlizleri aydınlatmadan, sistemi bakanlıklar arası iş birliği, eş güdüm içinde çalıştırmadan aileyi ayağa kaldırmak, yüzünü güldürmek mümkün değil; bunu hepimiz bal gibi biliyoruz. Dönüp bu ülkenin hikâyesine bakmak gerekiyor zira bazen ülkenin hikâyesi birkaç rakamın ötesinde gizlidir.

2024 yılında bu ülkede doğan bebek sayısı 937 bin; bir zamanlar -yakın bir zaman- 1 milyon 350 bin bebek doğan bir Türkiye'den hızla bugünlere bir düşüş, veriler bize artık neredeyse 400 bin daha az çocuk dünyaya geldiğini gösteriyor. Bu ne demek değerli vekiller? Çocuk yapamıyor aileler, yapmıyor demek. TÜİK'in 2024 yılı verilerine göre ise ortalama hane halkı büyüklüğü 3,11 kişiye kadar gerilemiş, bir aile 3 kişiden oluşuyor. Geniş ailelerin oranı yüzde 13,3'e gerilerken çekirdek ailelerinin oranı ise yüzde 63,5'a düşmüş. Öte yandan, tek ebeveynli ailelerin oranı ise -bakın, tek bir anne ya da tek bir baba çocuklarla ilgileniyor- her 10 aileden 1'i; yaşlı bulunan hanelerin sayısı ise her 4 haneden 1'i. Türkiye'de toplam yaşlı nüfus yaklaşık 10 milyona gelmiş; 9 milyon 112 bin. Bunlar sadece öylesine sayılar değil sayın vekiller; bu sayılar, gençlerin umutsuzluğunu, ayakları üstünde durup hayat kuramadığını, aile olamadığını, kurduğunu da sürdüremediğini gösteriyor. Bu sayılar, evlensin diye göstermelik fon verilen genç insanların o evliliği sürdürecektir kaynaklara ulaşamıyor olmasını ifade ediyor. Gençler evlenemiyor, evlenenler geçinemiyor, geçinenler çocuk yapmaya cesaret edemiyor. 3 çocuk idealinden bahsedilirken gençlerin 1 çocuğu nasıl doyuracağından bihaber yönetenler ne yazık ki. Okullarda sosyal yardımla geçinen ailelerin çocuklarına bir öğün dahi öğle yemeği yok. Çocuklar açlıktan bayılıyor, derin yoksulluğun esir aldığı evlerde kadınlar bebeklerine şekerli su içiriyor ve biz bir araştırma komisyonumuz bile olmadan aile yılları ilan ediyoruz. Bu kabul edilemez; olmaz, olamaz. Tehlike çanları çalıyor. İsim vermek yeterli değil; güç birliğiyle aile yapımızı ayağa kaldırmalı, samimi çözümler ve bakanlıklar arası eş güdümlü, denetlenebilir mekanizmalarla toplumun temel taşı aile kurumunu hep birlikte desteklemeli, iyileştirmeliyiz. Onun için de bu komisyon mutlaka kurulmalı. Biz diyoruz ki: Gelin, bu işi tüm partilerin temsilcileriyle bir araştırma komisyonuna dökelim ve aile konusunu masaya yatıralım artık çünkü toplum değişiyor ama mesele sadece kuşak farkı, sosyal medya ya da kültürel dönüşüm değil; asıl mesele ekonomik güvencesizlik, asıl mesele zenginin yoksulun hâlinde anlamadığı bir düzen. Bugün gençler "Geçinemiyoruz." diyor ama iktidardan gelen ses "Olmuyorsa gidin." oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Esen.

Buyurun.

ELİF ESEN (Devamla) - TÜİK verilerine göre ortalama ilk evlenme yaşı da yükselmiş, gençler "Ev kurmak lüks oldu artık." diyorlar ama yönetenler hâlâ aileyi yalnızca kutsal bir kavram olarak anıyor, koruyacak politikaları ne yazık ki üretmiyorlar. Peki, durum ne? Tek kişilik haneler artıyor, ülke nüfusu hızla yaşlanıyor, yaşlanan insan sayısı çoğalıyor ve çalışmak zorunda kalıyor, tek ebeveynli aile oranları artıyor.

Biz, bugün Türkiye'de aile yapısının geçirdiği sosyolojik, kültürel ve ekonomik dönüşümün tüm boyutlarıyla araştırılmasını, nedenlerinin anlaşılmasını ve çözüm yollarının samimi bir şekilde geliştirilmesini talep ediyoruz YENİ YOL Grubu olarak. Bu ülkenin yarınını, aileleri, kendi ailesini düşünen herkesin bu önergeye destek vermesini de bekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, 27 Mayıs darbesini 65'inci yılında lanetliyor, darbeciler tarafından idam edilen merhum Başvekilimiz Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle anıyorum. Aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

2025 yılı bildiğiniz üzere "Aile Yılı" ilan edildi ancak takvimde bir yıla isim vermekle aile yapımızı koruyamaz ve güçlendiremeyiz. Toplumumuzun en sağlam taşı her zaman Türk aile yapısı olmuştur. Nesiller boyunca bize kimlik kazandıran, bizi biz yapan değerleri, saygıyı, sadakati, birlikte üretmeyi ve birlikte yaşamayı ailemizden öğrendik. Dayanışma kültürümüzün, toplumsal güvenliğimizin hatta ekonomimizin temelinde bu değerler var ancak bugün bu değerler ciddi tehdit altında. TÜİK verileri artık sadece sayı değil toplumsal çözülmenin, yalnızlaşmanın ve güvensizliğin bir göstergesidir. Aile yapımız sessizce ama derinden değişiyor. Eskiden 4 kişilik olan evler bugün 3 kişiye düştü. Her 5 kişiden 1'i artık yalnız yaşıyor. Gençler hayata atılamıyor. 25-29 yaş aralığındaki gençlerin yüzde 72'si hâlâ ailesiyle yaşıyor. Evlenmek isteyenler evlenemiyor, evlenenler ise kısa sürede boşanıyor. Tek ebeveynli ailelerin oranı yüzde 10,9'a yükselmiş durumda. Yaşlılarımız yalnızlaşıyor, gençlerimiz umutsuzluğa sürükleniyor, kadınlar ise hem evde hem işte çifte yük taşıyor. Bahsettiğim bu tablo, yalnızca bize rakamları değil bir toplumun çözülüşünü anlatıyor. Aile yapımızın ciddi bir sosyal kırılma sürecine girdiğini üzülen gözle görüyoruz. Ülkemizin artık genç nüfusu yok denecek kadar az, yaşlı nüfusumuz 9 milyonun üzerinde, yaşlı bakım yükü aileden kuruma geçiyor ama kamusal hizmetler yetersiz kalıyor. Konut krizi, görünmeyen bakım emeği ve derinleşen yalnızlaşma; bütün bunlar, artık birer bireysel sorun değil toplumsal bir sorun hâline geldi.

YENİ YOL Partisinin araştırma önergesini kıymetli buluyoruz ancak araştırmak yetmez, sosyal politika yaklaşımlarımızı baştan aşağı yenilemediğimiz sürece kutsal olarak nitelendirdiğimiz Türk aile yapımız giderek bir hatıra olarak kalacaktır. Aile yapımızı, değerlerimizi korumak ve güçlendirmek istiyorsak önce bireylerin yaşam koşullarını insan onuruna yakışır hâle getirmek zorundayız. Sosyal yardımı sosyal adaletle; dayanışmayı kamusal sorumlulukla; konutu, istihdamı, eğitimi ve bakım hizmetlerini bütüncül bir sosyal politika anlayışıyla buluşturmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akburak.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Kutsal dediğimiz aile yapımızın toplum düzeni olmadan ayakta kalamayacağını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, YENİ YOL Grubu tarafından sunulan Türkiye'de aile yapısındaki sosyoekonomik ve kültürel dönüşümün araştırılması konulu bu önergeyi dikkatle inceledik. Önergenin istatistiki tespitlerine katılmakla birlikte, değerlendirme çerçevesini eksik bulduğumuzu belirtmek isterim.

Görüşmekte olduğumuz araştırma önergesi, ilk bakışta aile yapısındaki dönüşümleri anlamaya ve bu bağlamda kapsayıcı sosyal politika üretmeye dönük bir çaba ama ne yazık ki temel dayanağını aile kurumunun zayıfladığı yönündeki muhafazakâr bir varsayımdan alıyor. Önerge, bu sözde çözülmenin nedenlerini tespit etmeye çalışıyor ama bu çözülmenin ardındaki gerçek toplumsal dinamikleri aslında görünmez kılıyor.

Ne demek istiyoruz? Ailede bakım emeğinin krize dönüşmesi, boşanma oranlarının artması, tek ebeveynli ailelerin yaygınlaşması gibi olguları yalnızca aile değerlerinin erozyonu olarak tanımlamak, meseleyi bireysel tercihlere indirgemek ve toplumdaki yapısal eşitsizlikleri örtmek anlamına gelir. Eğer bu dönüşümü gerçekten konuşacaksak önce kadınların ve LGBTİ+'ların aile içinde ne yaşadığını konuşmak zorundayız. Kadınlar, şiddete maruz kaldıkları, emeklerinin sömürüldüğü, erkek egemenliğinin yeniden üretildiği hanelerde kalmayı değil kendi hayatları hakkında özgürce karar almayı seçiyor. LGBTİ+ bireyler saklanarak yaşamak istemiyor. Varlıklarını inkâr eden, şiddet üreten aile yapılarından çıkmak, kendi kimlikleriyle özgürce yaşamak istiyor. Durum bu hâldeyken bizim çözüm olarak önümüze koyacağımız şey aileyi korumak değil 6284 sayılı Yasa'nın etkin uygulanmasıdır mesela, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönmektir mesela, kadın sığınaklarının ve kamusal kreşlerin yaygınlaştırılmasıdır, kadınların ve LGBTİ+'ların yükselen özgürlük mücadelesinin tanınmasıdır.

Bugün Türkiye'de kadınların sırtındaki bakım yükü, derinleşen yoksullukla birlikte her geçen gün artıyor. Kadınlar barınamıyor; yaşlı bakımı, çocuk bakımı kadınların omuzlarında ama kamusal ücretsiz kreşler yok, kamusal yaşlı bakım merkezleri yok. TÜİK verilerine göre hanelerin yüzde 66'sının ev içi bakım yükünü yalnızca kadınlar taşıyor. Kadınların sadece yüzde 34'ü istihdamda ama bunun büyük bir çoğunluğu da güvencesiz işlerde. 3 yaş altı çocuklar için kamusal kreş erişimi yalnızca yüzde 5. 0-5 yaş grubundaki çocukların yüzde 90'ından fazlasına kamusal kreş hizmeti yok. Bu tablo, bakım krizinin kadınlar aleyhine nasıl bir yapısal eşitsizliğe dönüştüğünü çok açık şekilde gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Saki.

Buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Dolayısıyla burada yapılması gerekenler aslında kadınların taleplerine kulak vermek, sadaka gibi verilen sosyal destekler değil hak temelli kadın yoksulluğuyla mücadele, kadınların eşitlik talebini gören politikalarla ancak iktidar bunun yerine ne yapıyor? Kadınları âdetâ aile içinde -tırnak içinde- hizmet veren bireyler olarak tanımlıyor, kaç çocuk doğuracağına karar vermek istiyor, sezaryen mi vajinal doğum mu yapacağına devlet karar vermek istiyor. Oysa bunlar, kadına yönelik şiddeti ve ayrımcılığı artıran şeyler. Siz önce kadın yoksulluğunu, kadın cinayetlerini engelleyin, kadınların eşit şekilde toplumsal yaşama katılımı konusunda sosyal politikalar üretin, kadınlar kendi bedenleri hakkında kendileri karar versinler diyorum ve teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, bu yıl Aile Yılı. "Aile Yılı" ilan edilen bu yılda 394 kadın şiddet nedeniyle hayatını kaybetti. Bu kadınların 280'i, evli oldukları erkek, baba, oğul veya bir akraba tarafından öldürüldü yani kadınlar en çok aile içinde öldürüldü. Yirmi üç senedir bu şiddeti önleyememiş, aksine pekiştirmiş bir iktidar şimdi kalkmış Aile Yılı ilan ediyor. "Aile Yılı" adı altında kamu kaynaklarını cemaatlerle iç içe geçmiş birtakım yapılar aracılığıyla belirli bir toplumsal modelin propagandasına dönüştüren bu yaklaşım kadınları, gençleri ve yoksul emekçi sınıfları açıkça hedef alıyor.

Sizler "aile" dediğinizde yalnızca erkek otoritesine tabi, sessiz, itaatkâr, ucuz emek üretmeye mecbur edilmiş makbul kadınlar hayal ediyorsunuz. Sizler "aile" dediğinizde yalnızca "gelenek" adı altında sürdürülen eşitsizlikleri aklamayı anlıyorsunuz. Oysa bizler, kadının iradesini, çocuğun haklarını, bireyin özgürlüğünü temel alıyoruz. "Feminist kadın aile yapısını tehdit eder." "Annelik kutsaldır." gibi sözlerle bir kesime gülerken diğer kesime yönelik nefret söylemlerinizle çatışmayı körükleyorsunuz. Evet, bu memlekette bir aile krizi var fakat onu sizler yarattınız. Gerçek aile krizi, barınamayan, beslenemeyen, şiddet gören, güvencesiz yaşayan milyonlarca insanın içinde bulunduğu bu sosyoekonomik bataklıktır.

Sayın milletvekilleri, bugün milyonlarca çocuk açlığa, yoksulluğa ve eğitim eşitsizliğine mahkûm edilmişse, eğer binlerce kadın hem üretim alanında hem de dışarıda sömürülüyorsa burada çözülmesi gereken şey aile değil bu iktidarın zihniyetidir. Doğurganlık hızımız düştü çünkü yoksulluk hiç olmadığı kadar arttı. Bu ülkede çocuklar okula aç gidiyor. Siz "Aile Yılı" dediğiniz kadar "Çocuklar için bir öğün ücretsiz yemek..." diyemiyorsunuz. Siz ailenin bekasını savunuyorsunuz, biz halkın yaşam hakkını savunuyoruz. Siz "gelenek" diyorsunuz, biz "özgürlük" diyoruz. Siz itaati yüceltiyorsunuz, biz eşit yurttaşlığı savunuyoruz. Biz sadaka değil hak temelli sosyal politikaları istiyoruz. Aile Yılı değil "halk yılı" istiyoruz. Aile propagandası değil kamucu sosyal politikalar istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Düzce Milletvekili Sayın Ayşe Keşir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE KEŞİR (Düzce) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Benden önceki konuşmacıları dinlediğimde aslında daha kavramsal birlikteliği bile sağlayamadığımızı anladım. Aile konuşuyoruz, aile propagandasından rahatsız olduğumu ifade eden konuşmacılar oldu. Öncelikle şunu söylemem lazım: Güçlü aile, çözüm üretme kapasitesi güçlü olan aile demektir; buradan başka anlam çıkarılmasın. Sağlıklı aile, kendi içinde hak ve görev dengesi olan aile demektir. Biz politika olarak, AK PARTİ olarak yirmi üç yıldır aile hem güçlü hem sağlıklı olsun diye çalışıyoruz; bu kimi, niye rahatsız ediyor, bunu da anlamış değilim.

Diğer yandan şunu söylemem lazım: AK PARTİ yirmi üç yıldır politikalarını "hem/hem de" yaklaşımıyla götürür yani ailenin karşısına alternatif olarak kadını, çocuğu ya da bir başka grubu koymayı doğru bulmuyoruz. Hem kadını güçlendirmek hem çocuğu güçlendirmek hem yaşlıyı güçlendirmek hem o ailenin içinde varsa engelli bireyi güçlendirmek hem de aileyi güçlendirmek; bunların hepsi birbirinin tamamlayıcısıdır. "Ya" ya da "ya da" tercihi bizim dışımızdaki politikalar. Artık o politikalar da eskimiştir. Birinden birini tercih etmek zorunda değiliz.

Tabii, aile konusunu konuşurken tüm paydaşların sorumluluğu var. Burada bir parça, kendi meslek grubum olan medyaya da değinmek istiyorum. Neil Postman'ın bir sözü var: "Televizyonun en önemli işlevi eğlendirici temaları sunması değil bütün temaları eğlence olarak sunmasıdır." Ne yazık ki bizim de bugünlerde seçmenimizden çok ciddi anlamda gelen, medyanın içeriklerinin, özellikle aile ve ailenin fonksiyonlarına yönelik, toplumun bu konudaki değer yargılarına yönelik yıpratıcı, onları yok sayıcı, o değer yargılarını da bir eğlence fonksiyonu gibi sunmasıdır. Bu anlamda medyaya da ciddi görev düştüğünü söylemek isterim. Her şey rating, her şey skor değildir.

Diğer yandan, özellikle pandemi ve 6 Şubatla beraber aile yapımızda ciddi kırılmalar oldu, bunu zaten TÜİK verileri de gösteriyor. Doğurganlık hızımız özellikle 2019-2020'de hızlı bir kırılma yaşadı. Tek kişilik hanelerde de artış oldu ama burada şöyle bir hususun altını çizmek istiyorum: Özellikle iç göçle beraber Gümüşhane, Tunceli ve Giresun ilimiz en çok tek kişilik aileyi bulunduran iller; yaşlı bireylerin yalnız kalması artık böyle bir gerçeklik ortaya çıkardı. Biz, yirmi üç yıldır aileyi de güçlendiren, toplumun tüm dinamiklerini güçlendiren politikaları uyguluyoruz. Gelecek on yılı "Nüfus ve Aile Yılı" ilan ettik geçtiğimiz günlerde biliyorsunuz. Aile ve Gençlik Fonunu 29 Kasım 2023 tarihinde kurduk, çalışıyor.

Diğer yandan, yarın hesaplara yatacak çocuk ödemelerinin kararı alındı biliyorsunuz; yarın da hesaplara yatacak, buradan bizi izleyen vatandaşlarımıza duyurmak istiyorum.

Sosyal yardım programlarımızı aile temelli yapıyoruz, aile perspektifiyle yaklaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Keşir, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Devamla) - Hemen tamamliyorum Başkanım.

Diğer yandan, tarım politikalarımızı belirlerken bile özellikle genç ve kadın çiftçileri destekleyerek... Sadece son iki yılın bir verisini söyleyeyim size: Kadın ve genç çiftçilere 602 milyon hibe desteği vererek 1,2 milyarlık tarım yatırımının aile odaklı sağlanmasını gerçekleştirdik.

Diğer yandan, Aile Enstitüsünü kurduk biliyorsunuz 25 Aralıkta; o da çalışmalarına devam ediyor ve Nüfus Politikaları Kurulu da 9 Ocak 2025'ten itibaren çalışıyor.

Şunu özellikle söylemem lazım: Daha önce benim de Başkanlığını yaptığım, aile bütünlüğünün korunmasıyla ilgili bir araştırma komisyonu 2015 yılında kuruldu ve biz orada yaklaşık 500 kusura kişi ve kurum dinledik ve çok ciddi bir rapor hazırladık; tüm partilerin katılımıyla kuruldu tabii bu Komisyon ve oradaki sonuç önerileri artık tek tek hayata geçiyor. Az önce söylediğim çalışmalar da hem Hükûmetimizin programında olan hem de o Komisyon raporunda olan çözüm önerileri; ben, katkı veren herkese buradan şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, sayın hatip, grubumuzun "aile kavramından" rahatsız olduğunu iddia ederek bir saptırma yaptı, cevap vermek istiyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Hayır, "aile propagandasından" dedim, "kavramından" demedim.

BAŞKAN - Sizin grubunuzu ya da herhangi bir grubu kastederek bir şey söylemedi.

MURAT EMİR (Ankara) - Hayır, konuşmacımızla ilgili söyledi.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Konuşmacı kendi söyledi Başkanım. Konuşmacı "aile propagandasından"...

MURAT EMİR (Ankara) - Konuşmacımızın "aile kavramından" rahatsız olduğunu iddia etti. 69'a göre söz istiyorum ben.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - "Propagandasından" dedim, "kavramından" demedim. "Aile propagandasından" konuşmacının dedi.

BAŞKAN - Yani hiçbir grubu... Ben de çok dikkatli dinledim; hiçbir grubu, hiçbir şahsı hedef alarak konuşmadı.

MURAT EMİR (Ankara) - Hayır, bizim konuşmacımızın "aile kavramından" rahatsız olduğunu isnat etti. 69'a göre söz istiyorum efendim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - "Kavramı" demedim, "propagandası" dedim, konuşmacının da bu ifadeyi kullandı.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - "Kavramı" sözü kullanılmadı, "propaganda" denildi.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - "Propagandası" dedi, konuşmacının ifadesini aynen kullandım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, ısrarcıyım talebimde.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verdiği öneri hakkındaki oylamaya geçiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, talebimizde ısrarcıyız.

BAŞKAN - Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma saati: 16.48

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.10

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mahmut Atilla KAYA (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi var, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden sorunlarının, enflasyonla mücadelede hâle getirilmeden üreticilere finansman maliyetinin düşürülmesi için atılabilecek adımların ve vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

27/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27/5/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden sorunlarının, enflasyonla mücadelede hâle getirilmeden üreticilerin finansman maliyetinin düşürülmesi için atılabilecek adımların ve vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/5/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin bugünkü önerimizin konusu Türkiye ekonomisinde yaşanan sıkıntılar ve bunların çözümüne ilişkin hususlar.

Şimdi, şu, 19 Mart 2021 tarihli Yeni Şafak gazetesinin manşeti değerli arkadaşlar. Yeni Şafak gazetesini tarif etmeye gerek yok, Erdoğan'ın yılmaz savunucusu olan gazete. Burada, o zaman yönetimde olan Naci Ağbal'a "Bu Operasyonu Kim Adına Çektiniz" diye sordular ve bu manşetlerden sonra Naci Ağbal ve hatırlarsanız Lütfi Elvan görevden uzaklaştırıldı. Ondan sonra, yeni bir ekip geldi, Şahap Kavcıoğlu ve Bakan Nebati ekibi, onların yaptığını zaten anlatmaya gerek yok, Türkiye'yi içinden çıkılmaz bir duruma getirdiler. Ondan sonra, onlar gitti, daha sonra onların politikalarına "irrasyonel" diyen, rasyonel politikalarını uyguladığını iddia eden Mehmet Şimşek ekibi geldi. Bu da Yeni Şafak'ın dünkü manşeti değerli arkadaşlar. Ne diyor? "Faiz Arttı" "Döviz Yükseldi

Enflasyon Azdı" "Üretim Düştü Sanayi Duruyor" Efendim "Rasyonel Çöküş" "Şirketler İflas Ediyor" Yani biz bile bu kadar katı eleştiremiyoruz iktidarı. Tabii, amaç iktidarı eleştirmek değil, burada bir iyi niyet de yok, onu söyleyeyim. Şimdi, Yeni Şafak'ın bugünkü amacı da bugünkü ekonomi yönetimini göndermek, geçmişte Naci Ağbal yönetimini gönderdiği gibi, sanki kendileri geldiğinde daha iyi yapacaklarmış gibi. Bu neyi gösteriyor? Bu manşetleri niye gösterdim size? Artık, AK PARTİ hükümetlerinin daha doğrusu Başkan Erdoğan'ın getireceği bir ekip kalmadı yani bir tanesi gitti, öbürü geldi, ona rahmet okuttu. E, şimdi yeni bir tanesi geldi, bunu göndermeye çalışıyorlar, bu programın çalışmadığını da gördük. Dolayısıyla yapılması gereken şey nedir? Ya, bir toplumsal mutabakatla bir ekonomik program uygulanmak durumundadır Türkiye'de; toplumun bütün kesimlerinin inandığı, güvendiği, elini taşın altına koyabileceği bir program uygulanmak durumundadır.

Şimdi, normal şartlarda bizim bir muhalefet olarak böyle bir öneride bulunmamamız lazım yani "Kendiniz bozdunuz, kendiniz yapın kardeşim, biz niye taşın altına elimizi koyalım?" dememiz lazım ancak vatan, millet sevgimiz bizi böyle bir öneride bulunmaya itiyor ve iktidar tarafının da normal şartlarda her araştırma önergesine "hayır" dediği gibi bu önergeye "hayır" demeyip "Evet, bu araştırma komisyonunu kuralım, hakikaten bizim hiçbir ekibimiz bunu yapamıyor ve biz bunu yapalım. Gelin, beraber bu Türkiye'nin sorunlarını çözelim, Türkiye'yi bu sıkışmışlıktan kurtaralım." demesi gerekiyor. Fakat rasyonalite olmadığı için, siyaset de rasyonel zeminde yapılmadığı için böyle bir duruma tabii ki AK PARTİ Grubu yanaşmıyor.

Şimdi, sorunları burada söyledik. Tabii, Yeni Şafak'ın söylemediği başka sorunlar da var. Şu anda emeklilerin yüzde 80'i açlık sınırının altında maaş alıyor, çalışanların yüzde 50'si yine açlık sınırının altında ücret alıyor, bütçe açıkları yükselmiş, esnaf kepenk kapatıyor, ihracatçı rekabet edemiyor. Değerli arkadaşlar, atıl işsizlik oranı, daha doğrusu, atıl iş gücü oranı yani geniş tanımlı işsizlik 2014'ten beri tarihin en yüksek seviyelerine çıkmış durumda; kimse önünü göremiyor, krediye erişilemiyor. Şimdi, peki, bunları çözmek için birkaç tane şey üzerinde konuşalım yani bu sorunların bir kısmının çözülmesi lazım. Diyelim ki şöyle bir parametreyle "Emekli maaşları artırılsın." dediğimizde buna kim karşı çıkıyor? Mehmet Şimşek karşı çıkıyor, diyor ki: "Bütçe açığımız zaten yüzde 5, bunu daha fazla artıramayız." "Asgari ücret artırılmalı." diyoruz. Asgari ücret şu anda 4.500 lira civarında açlık sınırının altında değil mi? Bu sefer sanayici diyor ki: "Ben çok zordayım yani alın anahtarını size vereyim." Orada bir zorluk var. Nihat Zeybekci diyor ki: "Asgari ücreti artırırsanız enflasyon yapar." Orayı artıramıyorlar. Şimdi, "Kur bu seviyede gitmez, kur artsın." deseniz "Kur-enflasyon geçişkenliğinden dolayı enflasyon artar." deniliyor. Peki "Faiz zaten çok yüksek, faizi biraz daha artıralım. Belki iyi olur." diye düşündüğünüzde bu sefer "Faiz bir maliyet unsuru olduğu için geliyor, tekrar enflasyon oluyor, enflasyon artıyor, işletmeler zora giriyor, büyüme duracak, istihdam düşecek." deniliyor. "Ya, peki, faizi artırdık, olmuyor. Faizi düşürsek nasıl olur?" diye baktığınızda bu sefer sıcak para gelmeyecek, ödemeler dengesinin finansmanında zorlukla karşılaşacağız. Yurt içindeki yerleşiklerin mevduatından bu sefer faizler düştüğü için döviz de kayacak. "Kur artacak." deniliyor, faizleri düşüremiyorsunuz ve "Krediler çok kısıldı, piyasa çok daraldı, krediyi biraz genişletelim." deseniz enflasyon artıyor. Biraz uyumada olan cari açık tekrar kafasını kaldırarak. "Artırmak olmadı, hadi kredileri kısıalım." deseniz bu sefer daha büyük durgunluk, daha büyük iflas olacak. Değerli arkadaşlar, bu örnekleri şunun için veriyorum: Nereye dokunsanız, hangi politikayı ele alsanız her taraf birden patlıyor. O yüzden, bu krizin aşılması ancak bir toplumsal mutabakatla olur, herkesin işin içerisinde olduğu bir mutabakatla bu yapılabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Usta.

Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) - Hükûmete bakıyorsunuz, gelen torbalar var, gelen torbalarda bunları düzeltecek hiçbir şey yapılmadığı için hâlâ Sayıştay denetimi dışına çıkmaya çalışıyor, hâlâ kamu ihale mevzuatının dışına çıkmaya çalışıyor. Herkes bedel ödüyor, bedel ödemeyen tek bir yer var, o da Sayın Erdoğan ve iktidarı. "Kamu harcamalarını kısın." diyorsunuz "İtibardan tasarruf olmaz." deniliyor. Şimdi, dolayısıyla, burayı aşmanın tek bir yolu vardır, bu da toplumsal mutabakatla bir program uygulamaktır. Bu da ancak nasıl olur? Erdoğan'ın kendi inisiyatifiyle "Ben seçime gideceğim ancak seçime kadar bir toplumsal mutabakatla gelin bir ekonomik program uygulayalım." demesiyle olur. Mehmet Şimşek politikaları... Burada bir sıkışmışlık var, işte onu eleştiriyoruz ama giderse kim gelecek? Eski ekip çok daha kötü, Türkiye'de çok daha berbat bir durum olacak. Dolayısıyla, temel sorun nedir? Temel sorun aslında Erdoğan'ın kendisidir, bugünkü sistemdir, Erdoğan'ın yönetim tarzıdır ve çözüm de nihai çözüm de Erdoğan'ın gitmesidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yeni Yol Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Erhan Usta'ya ve İYİ Partiye, vermiş oldukları önergeyle bu tartışma zeminini açtıkları için teşekkür ediyorum.

Önergenin açıklamasında da ifade edildi, aslında, bugünlerdeki bu mesele, Yeni Şafak gazetesinin attığı bir manşet nedeniyle bir kere daha ısındı. Peki, biz, gazete manşetleri üzerinden ekonomi yönetimine müdahil olmakla ilk defa mı karşılaşyoruz? Hayır. Bugün Karar gazetesinde sevgili Yıldırım Oğur uzun bir yazı yazmış, mutlaka AK PARTİ'li dostların okumasını öneririm; biraz o yazıdan mülahazalarla size hatırlatmaya çalışıyorum. Yıl 2013, Ali Babacan ekonomiyi yönetiyor, ekibinde Mehmet Şimşek ve Erdem Başçı var, kur dolar olarak 2,14; enflasyon yüzde 6, faiz yüzde 7, yıllık faiz ödememiz 50 milyar lira, yıllık; bakınız, yıllık tam 50 milyar ödemiştir. O günlerde Ünsal Ban diye bir beyefendi çıkıyor önce Yeni Şafak'ta, sonra Sabah gazetesinde, sonra A Haber'de yoğun olarak Türk ekonomisinin bu üç önemli ismini faizcilikle, faiz lobiciliğiyle suçluyor ve biliyorsunuz bir kartopu gibi -Berat Albayrak'ın ekonominin başına gelmesi- faiz ve ekonomi deneyiyle, faiz ve enflasyon deneyiyle bugün bulunduğumuz yere geliyoruz. Peki, 2013'te Sayın Ali Babacan'ın ekonomi yönetiminde terk ettiği rakamları bugün bir daha size hatırlatıyoruz: Bugün dolar kuru 39 lira, enflasyon minimum yüzde 40, faiz oranları minimum yüzde 48, ödediğimiz para 2 trilyon. Mehmet Şimşek'i önce Şehir Üniversitesine dolandırıcılık yapmakla suçladınız, sonra mecbur kalıp ekonominin başına getirdiniz. Ali Babacan bugün bir siyasi partinin Genel Başkanı ama o gün tetikçilik yapan Ünsal Ban dolandırıcılıktan Yunanistan'a kaçarken tutuklandı, evvelki gün tutuklandı. O gün ekonominin başına kurtarıcı olarak getirilen Sayın Berat Albayrak'ın nerede olduğunu bugün biz bile bilmiyoruz. Ama bunun milletimize maliyeti ne? Artık bırakınız bir ev ve araba almak, bir kira bile ödemek hayal oldu, 20 yaşındaki arabamızın yıllık vergisini ödeyemiyoruz ve bugün emeklinin, asgari ücretlinin içine düştüğü durum ortada. Dolayısıyla bir

önceki, Naci Ağbal hakkındaki manşetle soruyoruz: Ey Yeni Şafak gazetesi, ey Sabah gazetesi, ey A Haber televizyonu; bu operasyonu kimin adına çekiyorsunuz? Çünkü aradan yıllar geçiyor, borcumuz katlanıyor; bu yıl ödeyeceğimiz faiz, sadece bu yıl 2 trilyon.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Ekmen.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Bu operasyonu kimin adına çekiyorsunuz?

Bir sözüm de Sayın Mehmet Şimşek için. Sayın Mehmet Şimşek'in ekonomi bilgisine itirazımız yok ama kendisinin de iki yıldır yaşadığı bir şeyi hatırlatmak istiyoruz: Sayın Mehmet Şimşek, doğrudan temin ve ihale sistemine son vermedikçe, Varlık Fonunun bünyesine alınmış, her türlü denetimden kaçırılmış şirketleri oradan kurtarmadıkça, KİT'lerdeki yolsuzluğu engellemedikçe bu ülkede ekonomiyi düzeltemezsiniz. Ekonomi sadece kuru baskılamak, ekonomi faizi yükselterek bütün dengeleri korumak çabasıdır. Ekonomiyi düzeltmek istiyorsanız ihracatçının, tekstilcinin ve yüzyılın zirai don felaketini yaşayan tarım sektörünün çılgınlığına kulak vermek zorundasınız.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüz bayram ve okullar tatil olacak. Eminim, birçok yoksul, emekçi halkımız okulların tatil olmasını bekliyor çünkü okul masrafları, okuldaki sürekli istenen kitap, dergi ya da herhangi bir etkinliğe istenen ücretler yoksulun belini bükmüş durumda. Ama bir taraftan da hem bayramın hem de okulların tatil olması yoksul halkımız bakımından ızdırıp çünkü çocuklarına hediye alamayacak; ayakkabı alsa elbiseden vazgeçiyor, elbise alsa ayakkabıdan vazgeçiyor. Aynı evindeki ekonomiyi çocuklarına hediye almama politikasında uyguluyor, evine süt alıyorsa yoğurt almaktan vazgeçiyor, çay alıyorsa ekmek almaktan vazgeçiyor. Belki bir çoğumuz için yoksulların hayatı bizden çok uzakta, belki de bilmiyoruz. Eskiden markete giderdik, herkes derdi ki: "Bu listeyi aklınızda tutun." Ama, şimdi, markete giderken herkes "Ne ucuzlamıştır?" diye dua ediyor "Neyi eve almasak da ekonomi politikamızı düzenlesek." diyor.

Ben ülkedeki alım gücünü biraz yoksulun yemeği olan, belki de sofralarımızdan hiç eksik olmayan menemenle anlatmak istiyorum. Eskiden menemen yapılırken evimize gelen misafire "Bol domatesli mi istersin, bol yumurtalı mı istersin ya da her ikisini mi istersin?" derdik. Şimdi, önce menemendeki biberden vazgeçtik, sonra soğandan, sonra yumurtadan vazgeçtik ve bizim için, belki de önümüzdeki kuşaklar için artık menemen sadece reklamlarda gördüğü, videolarda izlediği bir yemek olacak, bu yemeğin tadını unutmuş olacaklar.

Aslında alım gücü o kadar düşmüş durumda ki eğer çocuğunuz markete gitmişse ya da hediye almışsa aileler daha çok "Bugün olmaz." diyor. Birçok çocuk için "Bugün olmaz." lafı hayal oluyor; bir bisikleti almak, bir çikolata yemek, bazen peyniri tam yemek hayal oluyor yani bugünün ne zaman geleceğini birçok çocuk soruyor.

AKP iktidarına soruyoruz: Çocukların hayallerini gerçekleştirecek misiniz? Yoksullar için eğitimi, sağlığı, barınmayı, beslenmeyi lüks olmaktan ne zaman çıkaracaksınız? Kadınlara "Çok çocuk doğurun." diyorsunuz ama çok çocuk doğurmanın ekonomi politikasını ve çocukların gelecekleri bakımından...

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Otlı.

Buyurun

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Özellikle de birçok yoksul ailenin çocuklarına "Bugün olmaz, sana elbise alamam." "Bugün olmaz, sana bisiklet alamam." "Bugün olmaz, sadece sütü alacağım, peyniri sonra alacağım." sözünü acaba ne zaman söyletmeceksiniz?

Önümüz bayram ve önümüzdeki bayramda sadece yoksulların yüzünün gülmesini değil, aynı zamanda hapishanede tahliyelerini bekleyen siyasi tutsakların da özgür olmasını istiyoruz; yoksullara ekonomik özgürlük, siyasi tutsaklara da özgürlük istiyoruz. Bayramı halkımız çifte mutlulukla kutlasın. Bu yoksulluk ekonomisine, bu hayat pahalılığına ve bu yoksulları cendere altına alan hiçbir şeyi alamama politikasına da itiraz ediyoruz.

Beni dinlediğiniz için, DEM PARTİ'yi dinlediğiniz için teşekkür ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Brezilya-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Felix Mendonça ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ülkemizi ziyaret etmekte olan Brezilya-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Felix Mendonça ve beraberindeki heyet şu anda Genel Kurulumuzu ziyaret ediyor; kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden sorunlarının, enflasyonla mücadeleye halel getirmeden üreticilere finansman maliyetinin düşürülmesi için atılabilecek adımların ve vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Ümit Özlale.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye sadece bir ekonomik kriz yaşamıyor, bugün Türkiye sadece bir adalet krizi de yaşamıyor, Türkiye bugün sadece ahlaki bir kriz de yaşamıyor; bugün Türkiye aynı zamanda ve çok önemli bulduğum bir vizyon krizinin de tam ortasında, biraz bunlardan bahsedelim.

Şimdi, ekonomik tabloya bakalım. Banka istatistiklerinden bahsediyoruz; her 4 kişiden 1'i kredi kartının minimum tutarını bile ödeyemiyor. Konkordato başvuruları almış başını gitmiş durumda, bu bir ekonomik salgına dönüşmek üzere. Kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe alınan kişi sayısı bu yılın ilk dört ayında 700 bini geçti, geçen seneye göre yüzde 55'lik bir artış var. İşsizlik başvurularına bakalım, burası daha ilginç. Türkiye'de işsiz sayısı düşüyor ama çalışan sayısı da düşüyor çünkü insanlar artık iş bulmaktan umudunu kaybetmiş durumdadır, işe bile başvurumuyorlar. İşte size ekonomik krizin sadece birkaç tane istatistiği. Biz ne yapıyoruz? 30 milyar liralık KGF desteğiyle yani İstanbul'da sadece bir haftada ticarete dönen bir parayla bu krize bir çözüm bulmaya çalışıyoruz; olmaz.

Ahlaki çöküşün boyutuna bakalım. Her gün yasa dışı bir bahis çetesi çökertiliyor. Neden yasa dışı bahis çeteleri Türkiye'de bu kadar kök salmış durumdadır? Bir tanesi, düzgün bir düzenleme yok ama ikincisi de insanlar artık alın teriyle kazanamayacakları parayı yasa dışı bahisten ya da kripto varlıklardan kazanmaya çalışıyor. Sadece gençler değil, genç bir kuşak değil herkes alın teriyle para kazanmayı zahmet sayıyor. "Bir yol bulsam da kısa yoldan zengin olsam." diye bir salgın var maalesef ve herkes haklı çünkü bugün asgari ücret açlık sınırının altında, Türkiye'nin dörtte 3'ü 2 tane asgari ücretin altında maaş alıyor.

Adalet krizine bakalım. Bir sürü şey söyleyebiliriz. Yani Yeni Şafak'ın attığı başlığı TÜSİAD Başkanı ve Yüksek İstişare Kurulu Başkanı attığı zaman onlar yargılanıyor ama Yeni Şafak Cumhurbaşkanımızın uçağında yer alıyor. Yarın sevgili arkadaşımız Buğra Gökce Silivri'de, haksız yere tutulduğu yerde evlenecek, annesinin evlilik törenine katılmasına izin vermeyen bir adalet krizi var. Tekrardan söyleyeyim: Bugün öyle bir dönem yaşıyoruz ki arkadaşımız Buğra Gökce evlenecek, hadi bizlere izin vermediniz, annesinin bile, Filiz Hanım'ın ailesinin bile oraya gidip Silivri'de çocuklarının o mutlu gününü görmesine izin vermeyen bir zihniyetle karşı karşıyayız.

Bütün bu fotoğraflar bize ekonomik krizi gösteriyor, adalet krizini gösteriyor, ahlaki krizi gösteriyor ama daha önemli bir şey var: Türkiye'nin en büyük sorunu maalesef vizyon eksikliği. O da nedir? 4 tane çok büyük dalga var dünyada. Birincisi, yeni bir sanayi devrimi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Özlale.

Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Bakın, Osmanlı İmparatorluğu Birinci ve İkinci Sanayi Devrimi'ni değerlendiremediği için çöktü, Üçüncü Sanayi Devrimi'ni değerlendiremedik, Dördüncü Sanayi Devrimi yıkıp geçecek, hiçbir şey yapılmıyor.

İklim değişikliği: İklim değişikliğiyle ilgili göstermelik raporlardan başka hiçbir şey yapmıyoruz.

Küreselleşme bildiğiniz anlamda bitti, bölgeselleşme var, hiçbir şey yapmıyoruz.

Yaşlanma: Sadece çocuk sayısını artırmak üzere oldukça sığ bir yaklaşımla nüfus politikamızı belirlemeye çalışıyoruz.

Bugün, Türkiye'nin ekonomik krizden, ahlaki krizden, adalet krizinden daha önemli bir problemi vardır; Türkiye bugün maalesef bir vizyon kriziyle baş başadır. Bir vizyonunuz olmazsa, dünyadaki değişimleri, dünyadaki eğilimleri okuyamazsanız, aynı geçmişte Osmanlı İmparatorluğu'nun başına geldiği gibi, çökmeye mahkûm kalırsınız. O yüzden bizim bir an önce dünyadaki eğilimleri okuyan, kalkınma odaklı, istihdamı artırmayı hedefleyen bir vizyona ihtiyacımız vardır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

27 Mayıs askerî darbesi millet iradesine ve demokrasiye vurulan kara bir lekedir, tarihimizde unutulmayacak bir acıdır. Hiçbir darbeyi meşru görmedik, asla görmeyeceğiz. 27 Mayıs'ı bir kez daha lanetliyoruz, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle anıyoruz.

Enflasyonla mücadeleyi sadece bir ekonomi politikası değil bir devlet politikası, bir millet meselesi olarak görüyoruz. Geçtiğimiz yıl haziran ayında başlattığımız dezenflasyon süreci aralıksız ve tavizsiz bir şekilde sürdürülmüş, enflasyon oranı on bir ayda 37,6 puan gerileyerek Nisan 2025 itibarıyla yüzde 37,9 seviyesine inmiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başladığımız yere geldik, başladığımız yere!

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Bu tablo doğru yolda olduğumuzu ve kararlılıkla devam ettiğimizi göstermektedir.

Bir yandan sıkı para ve maliye politikalarını uygularken diğer yandan vatandaşımızın refahını korumayı esas aldık. Kamu harcamalarında tasarruf tedbirleri aldık, vergi adaletini gözeterek gelirlerimizi artırdık. Ücretlilerimizin yükünü hafiflettik, asgari ücreti ve tüm çalışanlarımızın asgari ücrete kadar olan gelirlerini vergiden muaf tuttuk. Emeklilerimizin ve çalışanlarımızın maaşlarına enflasyonunun üzerinde zamlar yaparak sosyal adalet ilkesini gözettik.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Açlık sınırının altında kaldı, neyi anlatıyorsun!

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Tarımda üretimi artırmak için sulama projeleri, arazi toplulaştırma ve gıda lojistiği alanında yatırımları destekledik.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ekilen, biçilen arazi yüzde 50 azaldı ya! Buğday destekleme paralarını bile bir sene sonra ödediniz ya!

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Enerji arz güvenliğini sağlamak amacıyla yenilenebilir enerjiye hız verdik. Konut arzını artırmak için yeni projeler geliştirerek kira fiyatlarındaki yükselişe karşı vatandaşımızı korumaya aldık.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çorum'daki bütün tarımsal sulamalar yarım kaldı. Tarımsal sulamanın kanallarını bile yapamadınız.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Ekonomimizin lokomotifini olan üreticilerimizi, ihracatçılarımızı, KOBİ'lerimizi ve çiftçilerimizi unutmadık. Türk Eximbank'ın sermayesini 13,8 milyar TL'den 55,3 milyar TL'ye çıkardık. 2024 yılında ihracatçılarımıza 49 milyar dolar destek sağladık. Reeskont kredi limitini 300 milyon TL'den tam 4 milyar TL'ye yükselttik. KOBİ'lerimiz için 30 milyar TL'lik kredi hacmi oluşturduk. Özellikle tekstil, deri ve mobilya sektörlerinde istihdamı korumak için çalışan başına 2.500 TL destek sağladık. KOSGEB'in destek verdiği KOBİ sayısını 4 binden tam 1,4 milyona çıkardık.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Millî gelirin yüzde 1'ini verseniz yetecek çiftçiye!

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Verilen desteği 271 milyar TL'ye yükselttik.

Ve çiftçimiz: 2004'te sadece 205 bin çiftçimiz hazine destekli kredi kullanabilirken bugün bu sayı 1 milyon 182 bine ulaştı. Verilen kredi miktarı ise 18 milyar TL'den tam 675 milyar TL'ye yükseldi. Bu kredilerin faiz yükünün yüzde 70'ini devlet olarak biz üstleniyoruz. Esnaf ve sanatkârlarımız da bu dönüşümden paylarını aldı. 2002'de 64 bin kişi bu desteklerden faydalanırken bugün 800 bin esnafımız sübvansiyonlu kredi kullanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Bu kredilerin faiz yükünün yarısını da devletimiz karşılıyor. Enflasyonla mücadelemiz sürecektir ama bu mücadele kuru rakamlarla değil, halkın içinde, halkla beraber verilecek.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Vakıfbank'ın 5,5 milyon kredi kartı var, 3,5 milyonu şu anda asgari tutarı ödüyor.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Türkiye'yi büyütürken hiç kimseyi geride bırakmayacağız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - KİT Komisyonunda dinleyebilirsiniz.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Bu sadece bir ekonomik program değil, bir sosyal adalet projesidir. Tek haneli enflasyon hedefimize ulaşacağız çünkü biz günü kurtarmanın değil Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmenin peşindeyiz, çünkü biz halkına sırtını dönen değil halkına omuz veren bir anlayışla çalışıyoruz. Allah'ın izniyle, milletimizin desteğiyle başaracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, bir yoklama talebi var.

Sayın Emir, Sayın Tahtasız, Sayın Uzun, Sayın Güneşhan, Sayın Suiçmez, Sayın Timisi Ersever, Sayın Kış, Sayın Öztunç, Sayın Öztürkmen, Sayın Polat, Sayın Kâya Ösen, Sayın Özlale, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Uzun, Sayın Bülbül, Sayın Taşkent, Sayın Aygun, Sayın Ağbaba, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Emre, Sayın Enginyurt, Sayın Torun.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.02

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mahmut Atilla KAYA (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısına ulaşılamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağız.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden sorunlarının, enflasyonla mücadeleyle hâlel getirmeden üreticilere finansman maliyetinin düşürülmesi için atılabilecek adımların ve vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Partinin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, asgari ücrete ara zam rakamının belirlenmesi amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

27/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27 Mayıs 2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

27 Mayıs 2025 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (12074 grup numaralı) asgari ücrete ara zam rakamının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/5/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, çok gürültü var.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Çok gürültü var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, çok gürültü var, duyamıyoruz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurul Salonu'nda çok yüksek bir gürültü var. Lütfen, hatibin konuşması için sükûneti sağlayalım.

Buyurun.

ALİ BOZAN (Devamla) - Komşusu aç iken tok yatmak, komşusunun yokluk savaşına göz kapatmak ne kadar rahatsız edici bir durum değil mi? Ya da aynı şekilde asgari ücretli, emekli aç ve perişan hâlde iken iktidar sahiplerinin tok yatması! Bugün bu Mecliste her dönem olduğu gibi maalesef yine bir ayıbı konuşuyoruz, "Asgari ücretliye ara zam yapılsın." diye iktidara çağrı yapıyoruz. Bugüne kadar gücü elinde bulunduran iktidar, bu çağrılarımızı duymazdan geldi, görmezden geldi; bakalım bugün ne yapacaklar, bakalım önergemize ne diyecekler?

Değerli arkadaşlar, vekillikte iki senemizi doldurduk, özellikle sefalet ücretlerine mahkûm edilen asgari ücretlilerin ve emeklilerin, emekli yurttaşların sorunlarını konuşurken "Bu Meclis niye var?" diye defalarca kendime sordum; harbiden sordum: "Bu Meclis niye var?" "Biz niye varız?" "Milletvekilleri niye var?" "Biz neden buradayız?" diye. Ve soruyoruz: Biz niye toplanıyoruz? Biz niye bir araya geliyoruz? Niye burada saatlerce konuşuyoruz? Niye burada defalarca oylamalar yapıyoruz? Niye asgari ücretlilerin, niye emeklilerin sorunları çözülüyor? Her seferinde neden asgari ücretli, emekli isyanda? Bu sorunun çözümüne engel nedir? Birazdan önergemiz üzerine konuşacak olan AKP'li hatipten bu soruların cevabını bekliyoruz. Sermaye sahiplerinin, patronların milyarlarca liralık vergi borçları tek kalemde silinebiliyor, bu mümkün; peki, işçinin, asgari ücretlinin, emeklinin günahı nedir? Eğer bu ekonomik kriz koşullarında asgari ücret 22 bin lira, emekli maaşı 14 bin lira ise bu durum maalesef bu Meclisin ayıbıdır, hepimizin ayıbıdır. Milletin Meclisi hep birlikte bugün bu ayıba son vermelidir.

Değerli milletvekilleri, merak ediyorum ve harbiden soruyorum: Ev kiralarından haberiniz mi yok, pazar fiyatlarından haberiniz mi yok, faturalardan haberiniz mi yok? Eğer haberiniz yoksa ayıptır, eğer haberiniz varsa ve bir şey yapmıyorsanız bu daha büyük bir ayıptır; hem ayıp hem günah, aynı zamanda vicdansızlıktır. Gelin, bugün hep birlikte bir komisyon kuralım, bakalım

asgari ücretli her ay ne kadar kira ödemek zorunda kalıyor, bakalım asgari ücretlinin aylık faturaları ne kadar, bakalım asgari ücretli ne yiyor, ne içiyor, ne harcayabiliyor? Sonra yine bu Mecliste bir araya gelelim ve bu ülkede bir yurttaşımızın insanca yaşayabilir geçim ücretini belirleyelim.

Değerli arkadaşlar, değerli halkımız; ben Dilekçe Komisyonu üyesiyim. AKP'nin önerisiyle Komisyon bünyesinde finansal okuryazarlığın artırılması için bir alt komisyon kuruldu. Bu Komisyon ne yapıyor musunuz değerli arkadaşlar? Bu Komisyon İngiltere'nin başkenti Londra'ya gitti. Ankara'dan Londra'ya 3.500 kilometre uçtu, oradan tekrar 3.500 kilometre uçtu, geldi Ankara'ya; tam 7 bin kilometre yol yaptı bu Komisyon. Ne için? Finansal okuryazarlığın artırılması için. Peki, bu Komisyonun ve bu Londra'ya giden milletvekillerinin harcamalarını kim karşıladı? İşte, 22 bin liraya mahkûm ettiğiniz asgari ücretliden alınan vergilerle karşılandı. Yine, 14 bin liraya mahkûm ettiğiniz emekli yurttaşlardan alınan vergilerle Komisyon Londra'ya gitti. Komisyonun aynı zamanda Norveç'e gitme kararı da vardı; gittiler mi, gitmediler mi bilmiyorum. Peki, finansal okuryazarlığın araştırılması için Londra'ya gidebilen Türkiye Büyük Millet Meclisi neden asgari ücretin araştırılması için komisyon kurmuyor, neden sefalet ücretlerinin araştırılması için komisyon kurmuyor? Gelin, bugün bu komisyonu kuralım. Komisyonu kurduktan sonra da öyle çok fazla toplantı yapmaya gerek yok, uzağa gitmeye gerek yok, Londra'ya gitmeye gerek yok, Norveç'e gitmeye gerek yok, 7 bin kilometre yol yapmaya gerek yok, öyle afili işler yapmaya gerek yok; komisyonu kuralım ve komisyonun ilk toplantısında şunu yapalım: SGK'nin sisteminden 10 emekli, 10 da asgari ücretli yurttaş seçelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bozan.

Buyurun.

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

SGK'nin listesinden seçtiğimiz, rastgele seçtiğimiz 10 emekli yurttaş ve 10 asgari ücret alan yurttaş çağıralım, onları dinleyelim. Dinleyeceğimiz 20 yurttaş ne derse, ne isterse biz DEM PARTİ olarak şimdiden peşinen kabul ediyoruz. Hadi bakalım, iktidara soruyoruz, hadi bakalım, AKP'ye soruyoruz: Biz 20 yurttaşın talebine şimdiden "evet" diyoruz, hadi bakalım, siz de var mısınız? Buna da "Yok." diyecekse size başka bir öneride bulunayım: Sizden ricam, elinizi vicdanınıza koyun ve sadece bir dakika gözlerinizi kapatarak ayda 14 bin liraya ev geçindirdiğinizi düşünün, yine ayda 22 bin liraya ev geçindirdiğinizi düşünün ve önergemize oy kullanırken lütfen tekrar rica ediyorum, elinizi vicdanınıza koyun ve elinizi vicdanınızdan kaldırmayın diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekili.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bu Meclisin varlık sebebi Anadolu insanının, 86 milyonun yaşam kalitesini yükseltmek, insan onuruna uygun yaşam sürdürmesini sağlamaktır. Yılbaşında enflasyonun altında TÜİK yalanlarına güvenilerek memur maaşına zam yapıldı, asgari ücretlilerin maaşı belirlendi. Ne var ki hedef, enflasyonda düzeltme iken ülkede yaşanan belli olaylar neticesinde enflasyon beklenenin çok çok üzerinde çıktı. Bu durumda çalışanların yılbaşında aldıkları maaş sabit, aynı rakam dururken giderleri ise her saniye artarak devam ediyor. Elbette böyle bir durumda bu Meclise düşen birinci görev çalışan kesimin, maaşlıların, ezilenlerin, emeklilerin, asgari ücretlilerin, düz maaşla geçinen dürüst memurların yaşam kalitesini düzeltmek, bunların maaşına bir iyilik yapmak için gayret etmek olmalıdır.

Elbette devlet istatistik tutar, verileri kontrol eder ama iktidar olmak demek at yarışı spikeri gibi verileri muhafaza etmek değil bunları düzeltmek için gayret etmek olmalıdır. Yirmi üç yıllık iktidar sürecinin sonunda bütçenin en önemli gider kalemi faiz ise, hemen her gün birileri yolsuzluktan dem vurduğu hâlde iktidar "Yok, asla böyle bir şey bizim zamanımızda olmamıştır, olamaz." diyemiyor ise, bir kez daha durup düşünmek gerekir. Yapılması gereken şey, insanımızın yaşam kalitesini yükseltmek, bunun için de maaşlara bir zam yapılmasıdır ancak bu maaşlara zam yapılırken, yine işverenin üzerine yüklenmek değil, kamunun kendi tedbirini almasıdır. Faize giden rakamı düşürerek, yolsuzluğu asgariye indirerek, aynı şekilde işverene prim desteği vererek bu iyileştirme, bu güzelleştirme tamamlanmalıdır. Yoksa hazinedeki bu kötü yönetimin sorumluluğunu, yükünü çalışanın üzerine yüklemek asla kabul edilemez. Bugün bayram arifesinde bir taraftan bütün mahkûm, sanık yakınlarının aileleri o çıkacak yargı paketini beklerken bir taraftan da 4 bin lira gibi komik bir maaş ikramiyesi, bayram ikramiyesi alacak olan emeklilerin yaşam kalitesini yükseltmek bunlara bir çare bulmak bu Meclisin birinci görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Biliyorsunuz, tekrar hatırlatalım, ülkemizde emekliler 14 bin lira, asgari ücretliler 22 bin lira maaş alırken bu ülkede açlık sınırı 28 bin liradır. Bugün memurların bile birçoğu açlık sınırında eğer maaş alıyorsa ülkede yönetim iflas etmiş demektir. Bir taraftan milyonlarca asgari ücretli, emekli; bir taraftan da işsiz insanımızın dertlerine derman olmak bu Meclisin görevidir. Bu açıdan da böyle bir komisyon kurulması son derece önemlidir, hiç olmazsa yaralara merhem olma açısından bir çalışma sürdürülmüş olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Her geçen gün artan hayat pahalılığı ve yüksek enflasyon karşısında düşük maaşlarla çalışmak zorunda kalan sabit gelirli vatandaşlarımız geçinemez, kirasını ödeyemez ve en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle gelmiştir. Hükûmet tarafından "Çalışanları enflasyona ezdirmeyeceğiz." sözü bugüne kadar havada kalmış; memur, emekli ve asgari ücretli kesim yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında inim inim inlemeye başlamıştır. Memura, emekliye ve asgari ücretliye yapılan zamlar yüksek enflasyon karşısında erimiş, TÜİK verilerine göre 2025 yılının ilk dört ayında enflasyon oranı yüzde 13,36 olarak belirlenmiştir. Bu

durum karşısında asgari ücret, emekli ve memur maaşlarında önemli kayıplar ortaya çıkmış, daha yılın ilk dört aylık bölümünde 22.104 TL olan asgari ücret 2.953 TL eriyerek 19.181 TL'ye düşmüştür. Ayrıca, 19.151 TL'ye kadar düşen 22.104 TL'lik asgari ücret bugün 24.035 TL olan açlık sınırının da 4.884 TL altındadır. Böylece asgari ücretli kesim açlık sınırının altında maaş almaya ve geçinmeye mahkûm edilmiştir. Erimenin bu hızla devam etmesi hâlinde 22.104 TL'lik asgari ücret yıl sonunda tamamen eriyecektir. Bu nedenle, asgari ücretli kesim için temmuz ayında yapılacak bir ara zam kaçınılmaz hâle gelmiştir, başta iktidar olmak üzere herkes hesabını ona göre yapmalıdır. Hesap ortadadır, hiç kimse "Kaynak yok." bahanesiyle asgari ücretli kesime yapılacak bir ara zamdan kaçamaz. Bu zam lütfet değil, çalışanların analarının ak sütü kadar hak edilmiş, helal olan bir haktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu iktidar yaşatmış olduğu yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı yüzünden ülkemizi ve milletimizi kuru ekmeğe muhtaç etmiştir. 43.698 TL olan en düşük memur maaşı da yoksulluk sınırının çok altında kalmıştır. En düşük memur maaşı 5.837 TL eriyerek 37.861 TL'ye düşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kocamaz.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - İktidar rakam oyunları ile ülkeyi güllük gülistanlık göstermeye çalışırken, emeklilerimiz ve asgari ücretli kesim ilk kez sosyal yardımlara muhtaç hâle gelirken Diyanet İşleri Başkanlığı asgari ücretlilere ve emeklilere fitre verilebileceğini açıklamıştır. Türkiye'yi getirmiş olduğunuz bu noktada bu ayıp size yeter diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Asgari ücret 22 bin lira değil de 52 bin lira olsa ev kiralari 5 bin liradan 15 bin liraya çıkar." diyen bir zihniyetin dayatmasıyla karşı karşıyayız. 5 bin liraya Denizli'de, Nihat Zeybekci'nin memleketinde tavuk kümesi bile yok ama ev kiralari 5 bin lira zannediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Asgari ücret 22 bin liraydı, 19 bin liraya düştü; açlık sınırı 26 bin liraya çıktı. Dolayısıyla, bu asgari ücreti çok gören bir anlayış, maalesef, 2'nci defa asgari ücrete zam yapmayı düşünüyor mu bilmiyoruz, onun için de bu önerge üzerinde konuşurken asgari ücrete temmuz ayında bir zam yapılmasının insanların ekmek, aş hakkı için çok önemli olduğunu hatırlatmak istiyorum. Niye hatırlatıyorum? Çünkü sokakta değilsiniz, çünkü asgari ücretliyi dinlemiyorsunuz; emekliden haberiniz yok, kademeli ne yapıyor, niye ağlıyor, duymuyorsunuz; staj ve çıraklık mağdurları her gün isyanda, haberiniz yok. Emeklilikte 5000 kısmi anayasal hak iken emekli olamayan milyonlar ağlıyor, siz onlardan da habersizsiniz. Anadolu'nun ücra şehrinde bile 15 bin liraya ev kirası yok, emekli maaşı 14.500 lira, o da 13 bin liraya düşmüş ama maalesef duymak, görmek istemiyorsunuz çünkü sokakta değilsiniz ama biz sokakta olduğumuz için insanlar bize yalvarıyor, insanlar bize taleplerini ağlayarak iletiyor ve şu anki talepleri de asgari ücretin insanca yaşam seviyesine çıkarılmasıdır. "İnsanca yaşam seviyesinden ne anlıyorsunuz?" diye sorarsanız, bir lokantaya gittiğinizde, 4 kişi döner ekmek yediğinizde ödediğiniz hesaba bakarak insanca yaşam seviyesini anlayabilirsiniz; sinemaya gittiğinizde insanca yaşam seviyesi nedir, anlayabilirsiniz ama sizin böyle bir derdiniz yok. Onun için, maalesef milletin sesini duymuyor, duymadığınız gibi suni gündemlerle uğraşıyorsunuz, suni gündemler yaratmaya çalışıyorsunuz.

Ekrem ağrılarınız o kadar artmış ki Ekrem İmamoğlu'nun resimlerini kaldırmaya çalışıyorsunuz, Ekrem İmamoğlu'nun etrafında kim varsa kuşatmayla gündemi Ekrem İmamoğlu'na çevirmeye çalışıyorsunuz ama ne yaparsanız yapın, her şey boş çünkü hiç kimse bu zulme rıza göstermiyor. Sandık gelecek, AKP gidecek ve halka hesap verecek. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, epeyce zamandan beri dünya ekonomisi çok ciddi anlamda sinamalarla karşı karşıya. Özellikle ticaret savaşları, yine, Ukrayna-Rusya savaşı, Gazze zulmü, iç ve dış etkenler âdeta tüm dünya ekonomilerini derinden sarsıyor. Son zamanlarda yaşanan ulusal ve uluslararası gelişmeler özellikle finansal düzeyde sınırlı da olsa etkisini gösteriyor. Tüm bu gelişmelere rağmen ülkemizde enflasyon düşmeye devam ediyor, dezenflasyon politikamız kararlı bir şekilde sürüyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - ENAG öyle demiyor!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Bu politikalar sayesinde son dönemde yaşanan yurt içi ve yurt dışı gelişmelerin etkisi de bu anlamda sınırlı kalıyor. Önümüzdeki süreçte ılımlı emtia fiyatları, azalan petrol fiyatları, yine, azalacak küresel riskler "terörsüz Türkiye" süreci, bölgesel gelişmeler, makro veriler, ülkemiz açısından müspet olması, ithalatın azalması, büyümenin sınırlı da olsa olması, cari açığın düşüşü ve benzeri verilerin istikametine baktığımızda, hem OVP hem dezenflasyon sürecimiz ve tüm bu göstergeler dünyadan pozitif ayrıştığımızı ve ekonomik programımızın da çalıştığını bize gösteriyor.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Halka ulaşmıyor, halk bunu bilmiyor, halka ulaşmıyor sizin anlattıklarınız!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Biz yıl sonu enflasyonunun tahmin aralığı içerisinde gerçekleşeceğine de samimi bir şekilde inanıyoruz. Finansal koşullar daha sıkı, petrol fiyatları önemli ölçüde düşüyor; bu iki faktör de enflasyonu sınırlıyor ve aşağıya doğru çekiyor. Bu nedenle, biz bugün itibarıyla dezenflasyon programının rayında olduğunun, öngörümüz çerçevesinde devam ettiğinin ve programın kararlı bir şekilde uygulanacağını altını da bir kere daha çizmek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, hem dar gelirli vatandaşlarımızın hem de asgari ücretle çalışan emekçi kardeşlerimizin, emekçilerimizin enflasyondan etkilenmemeleri için özellikle son yıllarda çalışma hayatıyla ilgili devrim niteliğinde çalışmalar yaptık: Asgari ücretten vergiyi kaldırdık, yine, EYT problemini çözdük, çalışanlarımızı kadroya geçirdik, asgari ücret ve en düşük emekli aylığıyla ilgili birtakım düzenlemeler yaptık, basit usulde vergiyi kaldırarak dar gelirli vatandaşlarımızı vergi yükünden kurtarmış olduk, yine, doğal gazı sübvans ediyoruz, aynı şekilde elektriği de sosyal devlet olmanın bir gereği olarak sübvans ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kırkpınar, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Böylece, ülke kaynaklarını vatandaşlarımız için harcıyoruz. Yine, önümüzdeki süreçte de bütçe imkânları çerçevesinde vatandaşlarımızla ilgili bu iyileştirmelerimiz devam edecek.

Ben bu vesileyle, bir kere daha Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere İstanbul'da alınan erişim engeli, afiş, pankart ve anons yasaklarının demokratik düzene olası etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

27/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27 Mayıs 2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Murat Emir tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere İstanbul'da alınan erişim engeli, afiş, pankart ve anons yasaklarının demokratik düzene olası etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1220 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/5/2025 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisi hakkında görüşlerini ifade etmek üzere Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan saygıdeğer yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz demokrasisinde ne yazık ki darbe döneminde dahi görülmeyen hukuksuzluklar yaşanıyor. Anayasa'mızla güvence altına alınmış bulunan temel haklar âdeta görmezden geliniyor, kişiler bu haklarından yoksun bırakılarak var olan Anayasa hükümleri yok sayılıyor. Çağrıldıklarında derhâl ifade vermeye gidebilecek durumda olan belediye başkanlarımız Anayasa'mızın "Kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan muameleye tabi tutulamaz." hükmüne rağmen evlerine yapılan şafak operasyonlarıyla ailesinin, çocuklarının yanından gözaltına alınıyor, çağrılan televizyonlar ve basın eliyle ibretlik senaryo yazılıp uygulanıyor. Haberleşme hürriyeti sınırlanıyor, sosyal medya hesaplarına kısıtlılık getiriliyor, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti ortadan kaldırılıyor, âdeta düşüncenin önüne set çekiliyor, basın susturulmak, susmayanlar hapsedilmek isteniyor. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkımızı kullanabilmek için iktidarcı kurulan barikatları devirip geçmek zorunda kalıyoruz. "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz." şeklindeki masumiyet karanesi "Sen suçlusun, suçsuzluğunu hadi ispat et bakalım." denilerek âdeta mahkûmiyet karanesine dönüştürülmüş durumda. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve partimizin Cumhurbaşkanı adayı Sayın Ekrem İmamoğlu Cumhurbaşkanı adayı olmasın diye iktidar elinden geleni ardına koymaksızın yapıyor. Önce otuz bir yıllık diploması hileyle elinden alınıyor, sonrasında uydurma bir dosya ve gizli tanık yalanlarıyla Silivri Cezaevine gönderiliyor. Bu yetmemiş olacak ki kendisine âdeta düşman hukuku uygulanarak X hesabına erişim engeli getiriliyor, ziyaretçileri yasaklanıyor, afişleri, fotoğrafları ve sesi dahi yasaklanıyor.

Değerli arkadaşlar, alınan bu kararlar iktidarın Sayın İmamoğlu'ndan ne kadar korktuğunun kanıtı, soruşturmanın içinin ne denli boş olduğunun ispatı, yargı eliyle yapılan siyasi müdahalelerin tescilli niteliğindedir. Ne yazık ki son günlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu ve diğer tutsak belediye başkanlarımıza ait afiş ve pankartların toplatılmasına dair alınan kararın polis zoruyla uygulanmaya başladığı da görülmektedir. Peki, bu kararı alan kimdir? Başsavcılık yani iddia makamı. Peki, buna yetkisi var mıdır? Tabii ki yok. Değerli arkadaşlar, görünen o ki İstanbul Başsavcılığı kendisini mahkeme yerine koyarak kararlar alıyor ve alınan bu hukuksuz kararlar hukuksuz emre dönüştürülüyor, bu hukuksuz emirler ısrarla ve sıkı bir şekilde de uygulanıyor. Hesap sorulamayacağı düşünülüyor olacak ki hiçbirinizin de buna ses çıkardığını bugüne kadar görmedik. Gerçi, sizin Zekeriya Öz'e de sesiniz çıkmamıştı, siz Ergenekonda da Balyozda da sessiz kalmıştınız, hatta, bu davaların savcılıklarına soyunmuştunuz. Peki, ne olmuştu? Lideriniz "Kandırıldık." demişti, Grup Başkan Vekiliniz ise bu davalarda kumpas olduğunu açıkça itiraf etmek zorunda kalmıştı.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mız "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz." demektedir; hâl böyleyken, belediye başkanlığı sıfatları hâlen devam etmekte olan, haklarında kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmü bulunmayan başkanlarımızın her türlü tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri yasaklanmakta ve görselleri toplatılmak suretiyle çalışmaları engellenmek, kendileri susturulmak istenmektedir. Ama ne yaparsanız yapın, biz susmayacağız, doğruları söylemeye, yarınları aydınlatmaya devam edeceğiz; hukuksuzlukları hukukla aşacağız; adayımızı yanımıza, sandığı önümüze alacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Er ya da geç, yapılacak ilk seçimlerde Sayın Ekrem İmamoğlu'nu Cumhurbaşkanı yapacak, Sayın Erdoğan'ı da emekli edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, bunu niye İngilizce yazdın, nereye mesaj vermek istiyorsun, İngilizce niye yazdın? Yahu, CHP İngilizce yazı yazar mı ya? İngilizce, İngilizce... Ya, mesaj halka verilir!

CUMHUR UZUN (Muğla) - Uluslararası bir mesaj veriyoruz, bilene, bilmeyene!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, dışarıya mesaj verirsen İngilizce yazarsın, halka mesaj verirsen Türkçe yazarsın. Vallahi böyle bir şey olamaz yani!

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine YENİ YOL Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Olur mu ya? Halk dururken başka yere mesaj verilir mi Hocam?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İsmail'ciğim, dinler misin can vekilim.

İstanbul Başsavcılığı Ekrem İmamoğlu'na ait fotoğraf, resim, video ve ses gibi materyallerin tamamının kullanımının durdurulmasını istemiş. Bir süre önce Sayın İmamoğlu'nun afiş ve pankartlarının yasaklanmasını istemişti. Daha önce de şahsi X hesabını erişime kapatan başsavcılık tüm bunlar kendilerini tatmin etmezse yakında Sayın Ekrem İmamoğlu'na nefes bile almayı yasaklayabilir. "Bunu yapar mı?" demeyin zira siyasetçilerin, özellikle de halkı ve hemşehrileriyle hemhâl olan siyasetçilerin vatandaşlarıyla buluşmasını engellemek aslında onları nefessiz bırakmaktır. Zaten fiilî bir görüşme ve ziyaretçi yasağı uygulandığını da biliyoruz. Ha havasız, susuz bırakmışsınız ha küçücük bir hücrede kör kuyularda merdivensiz, penceresiz bırakmışsınız. Yargı kararı gibi görünse de bu ülkede herkes iyi biliyor ki siyasi iradenin talebi ve muhtemelen baskısı olmasa yargı bu kararı alamaz.

Peki, yargının aldığı bu kararlar hukuki mi? Bu kararı yargı aldı diye hukuki olmadığını bu dönemde defalarca yaşadık, gördük ve duyduk. Son gelişmeyle birlikte İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının toplu taşıma araçlarında İmamoğlu'na ait hiçbir içerik kullanılmaması yönünde geniş bir yasak uygulamaya da konulmuş oldu. Yahu beraatizimmet ilkesini geçtim, henüz yargılanması bile yapılmamış, iddianamesi bile hazırlanmamış bir vatandaşımızı hangi kanuni ve hukuki gerekçelerle en temel haklarından mahrum ediyorsunuz? Hükümlü bile olsa yapamayacağınız bir şeyi ortada daha iddia ve savunma bile yokken nasıl uyguluyorsunuz siz?

Sayın Ekrem İmamoğlu 24 Mart 2025 tarihinde tutuklandığında 2022 yılında canlı bir TV programında söylediklerim aklıma geldi, defalarca paylaştığım bu konuyu kendisiyle de paylaşmıştım; "Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş gibi siyasetçiler AK PARTİ için, daha doğrusu Sayın Erdoğan için büyük bir tehlikedir. Bu tehlikeleri bertaraf etmek için elindeki tüm araçları kullanıma koyacak bir yönetimle karşı karşıyayız." demiştim ve hâlâ da aynı görüşteyim çünkü Sayın Erdoğan kendi bahçesinden meyve alabilecek, daha doğrusu kendi tabanından oy alabilecek bir rakibi asla karşısında görmek istemez.

Değerli milletvekilleri, Sayın Erdoğan ve arkadaşlarının ajandası ile ülke ve millet önceleyen muhalefetten ajandası tamamen farklıdır. Bizzat kendi mensupları tarafından ifade edilen ve tesis ettikleri yargı vesayetiyle siyasete yön verip -affedersiniz ama- kedinin fareyle oynadığı gibi oynadıklarının bizzat şahidiyiz, zaten milletimiz de bunu görüyor ve biliyoruz. Yargıyı bir silah gibi kullanan bu iktidar ne kadar antidemokratik ve çağ dışı ise buna ram olan yargı mensupları da bir o kadar çağ dışıdır. Ülkemiz "Vatanı en çok biz severiz, bizim dışımızdakileri de hain ilan ederiz." diyenler ile "Vatanı sevmek kimsenin tekelinde değil." diyen demokrat vatanseverlerin mücadelesine tanık olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hâlbuki yargının adalet dağıtmadığı bir sistemde ülke ve vatanı sevmenin ölçüsü biat kaynaklıdır; biat ediyorsan vatansever, etmiyorsan vatan haini ilan edilmek an meselesidir.

Sonuç olarak, sadece kendi taraftarlarına, yakınına, inanç ve düşünce mensubiyeti olanlarımıza özel bir hukuk ve adalet talep edildiğinde ülkede cari olan kayyum uygulaması sadece bir sonuç olur. Sebepler ortadan kalkmadan farklı bir netice elde edilmez. Sebep, özetle hukuksuzluktur, yargının tarafsız ve bağımsız olmamasıdır, siyasal iktidara ram olmasıdır; siyasal iktidarın da tüm bu yaşananları bizzat istemesi ve de planlamasıdır.

Tavşana kaç, taziya tut, ipleri gevşet, arada sıkıla ve pazarlıkta elini güçlendir; bu kurgudan ne demokrasi ne de adalet tecelli eder, sadece birinin yeniden seçilmek için havuç-sopa siyasetinin dayattığı yeni Türkiye gerçeği çıkar diyor ve Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisini destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İnşallah Parlamento da hukukun tecelli etmesi için bu grup önerisine "evet" oyu verecektir diyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisini destekliyoruz.

Sözü hiç uzatmayayım; benim inandığım din, benim inandığım Peygamber, benim inandığım Allah, benim törem, benim inandığım evrensel bütün değerler bana şunu vazediyor: Zulme rıza zulüm, küfre rıza küfür, haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır. "Zulme uğrayanın kimliğine bakma." diyor benim inancım. Ekrem İmamoğlu'na yapılanlar zulümdür ve zulme uğramaktadır; o nedenle, verilen önergeyi destekliyoruz. Bu zulmün en kısa zamanda bitmesini, memleketin hukuka, adalete kavuşmasını hem bekliyoruz hem talep ediyoruz hem de çalışıyoruz.

Ben bir başka adaletsizlikten bahsedeceğim şimdi size: 7 Ocak 2025'te yine bu Meclisten seslenmiştim; Bursa'da bir canın çığlığını, acısını, feryadını haykırışını duyurmaya çalıştım; o canın adı Ömer Kara'ydı.

Efendim, Ömer Kara, gördüğünüz üzere göğsünün biri olmayan, vücudunun yarısı olmayan, solunum sorunu çeken, hasta, neredeyse 40 kiloya düşmüş, oksijen tüpüyle yaşayan Bursa'da bir kardeşimiz. İki yıl kadar malullük aylığı almış. Kontrol raporlarında solunum fonksiyon testi -yüzde 50 sınır- yüzde 51 çıktığı için buna "Çalışabilir." raporu verdiler. Ne verdiler? "Çalışabilir." raporu, nefes alamayan adama! İtiraz ettik. Ben buradan bu belgelerle birlikte o gün Mecliste bulunan SGK Başkan Yardımcısına teslim ettim, ya böyle bir şey olabilir mi diye. "İlgileneceğiz." "Raporu bir daha yenileyelim, gitsin randevu alsın." denildi; beş aydır dört aydır uğraştık. Sonuç, sonuç ne oldu biliyor musunuz? Geçen hafta Ömer kardeş Hakk'ın rahmetine kavuştu. Allah mekânını cennet etsin, geride gözü yaşlı bir aile kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayacağım efendim.

Altı üstü üç kuruşluk bir malullük aylığı verecektiniz buna. İşte, getirdiğiniz sosyal devlet bu işte, bu; alın size örneği! Ömer'in ruhu şad olsun ama onu bu perişanlığa sürükleyen, onu bu perişanlıkla bırakan, ailesini bu perişanlıkla bırakan sistemi de duyursuz yöneticileri de ne diyelim, Allah bildiği gibi yapsın.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yıllardır hem HDP olarak hem DEM PARTİ olarak buraya getirdiğimiz; araştırılmasını, Meclis tarafından gündemde tutulmasını istediğimiz bir konu... Nedir bu konu? Siyasi rekabet yok, seçimlere eşit şartlarda girmek yok, zarflar mühürlüymüş mühürsüzmüş önemi yok; yerel seçimlerde YSK'nin değil AKP'nin gayrinizami seçim yasaları altında seçime giren bir Türkiye var. Çok net bir şekilde söylüyorum, her yerel seçimde her ilde, her ilçede AKP'nin 2 adayı var; 1'incisi, YSK'nin resmî aday kabul ettiği aday, 2'ncisi de ilin valisi, ilçenin kaymakamı olan kayyumlar var.

2'ncinin atandığı durumda ne oluyor? Yolsuzluk mu yapmış, soruşturma yok; ihaleye fesat mı karıştırılmış, sorun yok; yüz kızartıcı suç mu işlemiş, o hiç problem değil; SGK borçları mı ödenmemiş, onu da her türlü halledersiniz çünkü AKP'li belediye başkanlarına ne mülkiye müfettişi var ne de savcılar var.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ben sana örneğini vereceğim Ömer.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Devamla) - Bekliyorum Başkanım.

Peki, 1'incinin kazandığı durumda ne oluyor? Tabii ki bir demokrasi şöleni olmuyor, halkın iradesi tecelli etmiyor, AKP'nin bağımsız dediği yargı devreye giriyor, sırada bekleyen doğal kayyum adayı valiler, kaymakamlar birer darbeci olarak halkın iradesine çöküyorlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de seçimlerin hâli, ahvali budur; AKP'nin kazanmadığı belediye yoktur, hileyle el koyduğu belediyeler vardır.

Bakın, 2016 yılından bu yana HDP ve DEM belediyelerine atanan kayyum sayısı tam 149. Belediyelerimizin açtığı 21 kültür merkezini kayyumlar eliyle kapattınız, Kürtçe tabelaları, internet sitelerindeki Kürtçe bilgilendirmeleri kaldırdınız, Celadet Ali Bedirhan Kütüphanesini yıktınız, Cegerxwin Kültür ve Sanat Merkezi'ni boşalttınız, Kürt'e dair, Kürt halkının kültürüne, diline, hafızasına dair ne varsa yaktınız, yıktınız, yok ettiniz.

O yüzden, bu önergeye baktığımızda gördüğümüz şey budur; iktidar kendisinin seçimle kazanmadığı her yerde muhalefeti susturmak değil, yok etmek istiyor. Fotoğrafi görünmesin, anons edilmesin, afişi, pankartı, reklamı olmasın, dili, kültürü, farklı renkleri bilinmesin, her yer, her şey turuncu olsun istiyor bu zihniyet.

Hakikat elbette bu değil; DEM PARTİ'nin kadın mücadelesinden aldığı mor rengi her seçimde daha da büyüteceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, 27 Mayıs, evet, 27 Mayıs 1960 darbesinin yıl dönümü. Vesayetçi ve darbeci zihniyeti kınıyor, demokrasi şehitlerimiz Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'a Allah'tan rahmet diliyoruz.

Tabii, Değerli Başkanım, Anayasa'mızın 98, İç Tüzük'ümüzün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince CHP'nin grup önerisi üzerine AK PARTİ grubu adına söz almış bulunuyorum.

Evvela şuna bir anlam vermek lazım: Burası Türkiye Cumhuriyeti, burada "Free İmamoğlu" yazmanız ne kadar doğru? Hani hep bahsediyordunuz ya, "Burada Türkçe konuşulacak." diye...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Türkçeden anlamıyorsun, belki İngilizceden anlarsın ya!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - ...burada içeriye mi mesaj veriyorsunuz, dışarıya mı mesaj veriyorsunuz; bu bir.

MURAT EMİR (Ankara) - "Özgür" desek olacak mı? Ne alakası var ya!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Bu bir, bu bir, bu bir. (CHP sıralarından gürültüler) İkincisi...

MURAT EMİR (Ankara) - Allah Allah!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - İkincisi, şu resimlere bir bakmanızı istiyorum, şu resimlere bakmanızı istiyorum. Bu neyin resmi? 21 Şubat 2024'te çekilmiş fotoğraf. Bu, herhangi bir şekilde özel çekilmiş fotoğraf değil, herkese açık, internette indirilmiş fotoğraf.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Anlaşılmıyor.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Bu afişi, billboardu belediye araçlarıyla indirdiniz -zabıta olabilir, belediye çalışanı olabilir- bunlara ufacak bir ses çıkarmadınız.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ne ki o?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Olur ya, bunu yanlışlıkla indirdiniz, gelelim diğerine; seçime tam elli gün kala 10 Şubat 2024'te Kadıköy Belediyesinin muhtemelen kendi aracı -yakın zamanda alınmış gibi gözüküyor araç- bunu da topladınız, indirdiniz. Buna bir çift laf ettiniz mi? Etmediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Ne onlar? Biz görmüyoruz ki.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Anlaşılmıyor, anlaşılmıyor; göster.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - İş zabıtaya gelince laf etmezsiniz ama cumhuriyet başsavcılığımız devam eden tutukluluk sürecinde bu asılan afiş ve pankartlarla alakalı bir karar verince hemen altında üstünde, sağında solunda bir şey arıyorsunuz. Hani her şey şeffaf olacaktı? Hani her şey şeffaf olacaktı? Kameraları bile şeffaf bantla bantlayamadınız. Bantladınız, sonra sordular; ne dediniz? "Çorba içerken üzerimize dökülmesin."

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Kanun teklifi veriyoruz, TRT'den yayınlayın yüreğiniz yetiyorsa.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Siz çorba içerken kameraları bantlıyorsanız... Yalnız, bilmediğiniz bir şey var, hepsini bantlayamamışsınız.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Vallahi ne yaparsanız yapın halk size güvenmiyor, halk size inanmıyor, inanmıyor!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Evet, evet, hepsini bantlayamamışsınız. Yani gittiğiniz yerde bant mı yetmedi, başka bir süreç mi gelişti, bilmiyorum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bütün belediye çalışanlarını da gözaltına alsanız gene inanmayacaklar.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Tabii, burada siz tabii ki konuşacaksınız. Buraya gelip konuşursun, ifade edersin; niye oradan sataşıyorsunuz? Gelip burada izah edersiniz.

Tabii, "tweet" atılması meselesi, içeriden "tweet" atan bir kişi. Vatandaşların arasında gezdiğimizde vatandaş ne diyor biliyor musunuz? "Bu kişi içeride değil mi; nasıl atıyor 'tweet'i'?" diyor.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hukuk ne diyor?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Hukuk ne diyor?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - İzah edeyim, tam istediğim cevabı verdiniz. Demek ki önceki "tweet"leri de kendi atmamış olabilir, bu nettir.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ya, ne alakası var ya!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - İkincisi; mesela, hatırlar mısınız, sıkışınca taahhütlerde bulunuyordunuz, her köylüye bir traktör verecektiniz; kesmedi, bir de üstüne altın verdiniz ama hep sanal, netice yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Nereye geldi şimdi?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Geldiğimiz yeri dinlerseniz zaten göreceksiniz; dinlemediğinizden böyle oluyor zaten. Bir dinleseniz, konuyu bir dinleseniz, konuyu bir dinleseniz her şey açıklığa kavuşur. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çopuroğlu, lütfen toparlayın.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Evet, geleceğim yere geldim. "Boykot" dediniz, değil mi? Gittiniz, Kayseri'deki firmayı boykot ettiniz. Niye boykot ettiniz? Hiçbir siyasi bilmiyorum. Sonra özelde gidiliyor -bu duyum ve gerçek bir duyum- "Kusura kalma" deniliyor. Kimi niye boykot ettiğinizi bilmiyorsunuz. Artı, genç çocukları sürüyorsunuz, "Git, falan yerdeki kafeyi boykot et." sonra da diyorsunuz ki: "Gençlerin gazına geldik." Özetle, kimsenin gazına gelmeyin!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama sen çok yanlış anlamışsın ya!

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Sen de gelme, sen de!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, grubumuza karşı satışma var efendim.

BAŞKAN - Evet, Sayın Emir, buyurun, iki dakika kürsüden.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ve içinde birazcık mantık, birazcık vicdan ve birazcık hukuk olan bir tartışma yürütmeye çalışıyoruz.

Ekrem İmamoğlu şu anda sadece tutuklu, hükümlü değil; bütün kişilik haklarını haiz, sadece kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı yok; o da sizin hukuksuz uygulamalarınızdan dolayı.

Bakın, savcılığın yazısı elimde, o kadar gülünç ki, o kadar gülünç ki! savcılık, Emniyet Müdürlüğüne yazıyor "Toplayın." diye; yapamaz, böyle bir yetkisi yok, yapsa yapsa Valilik yapar. Bakın, burada emekli valilerimiz var. "2911 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi" demiş, bakıyorsunuz, burada "kışkırtmak" diyor. Ya, Ekrem İmamoğlu'nun resmini görünce niye kışkıırıyorsunuz ki? Niye bu kadar rahatsız oluyorsunuz? Ekrem İmamoğlu, seçilmiş Belediye Başkanı, dolayısıyla, onun resimleri her yerde de olur elbette ve olacaktır; alışacaksınız buna.

Yine, aynı, 5326 sayılı Kanun'un 42'nci maddesine atıf yapmış sayın savcı. Bu ne biliyor musunuz? İzni dışında bir başkasının resmini asma suçu. Yani savcı gülünç durumda, gülünç! Gereğesini alın, inceleyin, savunulacak hiçbir tarafı yok. Aynen biraz önceki AKP'li hatibin "Yahu, tutuklu bir kişi nasıl X hesabından paylaşım yapar?" dediği gibi. Ya, vatandaş sorabilir, vatandaşa şunu söyleyeceksiniz: Cezaevinde olan bir kişinin elbette ki görüşlerini ifade etme hakkı vardır, elbette ki bu görüşlerini avukatıyla

veya görüştüğü yakınlarıyla dışarı gönderebilir, mektup yazabilir, haberleşebilir. Ya, siz ne sanıyorsunuz, sizin köleniz mi Sayın İmamoğlu? Cezaevine koydunuz diye bütün kişilik haklarını yok mu sayacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) - Diplomasına el koydunuz, olmadı; malına el koydunuz, olmadı; özgürlüğüne el koydunuz, olmadı; "Twitter" hesabına el koydunuz, olmadı; şimdi de resimleriyle mücadele ediyorsunuz. Edemeyeceksiniz, alta kalacaksınız, altta. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere İstanbul'da alınan erişim engeli, afiş, pankart ve anons yasaklarının demokratik düzene olası etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 27/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Mayıs 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

No: 59

27/5/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 27/5/2025 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Murat Emir
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Mehmet Emin Ekmen
YENİ YOL Partisi
Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) Önergeler

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, (2/2016) esas numaralı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda ve Özel Eğitim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/105)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

15/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

TBMM İ t z    n n 37'nci maddesi uyarınca TBMM Ba kanlı ına vermiş olduğum ancak kırk be  gün içerisinde komisyonlarda g r   lmeyen (2/2016) esas numaralı Tababet ve  uabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da ve özel   retim Kurumları Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'min doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Ömer Faruk Gergerlio lu

Kocaeli

BAŞKAN -  nerge üzerinde teklif sahibi olarak Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlio lu konu acaktır.

Buyurun Gergerlio lu. (DEM PART  sıralarından alkışlar)

Süreniz be  dakika.

ÖMER FARUK GERGERL   LU (Kocaeli) - Sayın milletvekilleri, lütfen beni dikkatle dinleyiniz ve bu çok hayati yasa teklifime "evet" oyu veriniz.

Bakın,  o unlukla KHK'li insanların bir şekilde üstüne ceza da alınca diplomaları iptal ediliyor, "Hayat boyu öğretmenlik yapamazsın, hayat boyu doktorluk yapamazsın." deniliyor. Ben hekimim, yirmi iki yılımı verdim ihtisas dâhil. Bakın, ben de KHK'yle ihraç edilmi tim, üstüne ceza almıştım ve hekimli im de gidiyordu; hapse de girmi tim, bu Meclisten  ıkarılmı tım, biliyorsunuz. Daha sonra, Yargıtayın onadı ı bu karara Anayasa Mahkemesi "Dur!" dedi, geri geldim, hem hekimli imi hem vekilli imi geri aldım fakat benim kadar talihli olmayan binlerce   retmen ve hekim var.

1928 tarihli bir madde var doktorlarla ilgili, i te "Falanca suçlardan hüküm yemi sen senin diploman iptal." diye. Böyle bir şey olabilir mi? Özel hayata saygı gereği, anayasal madde gereği böyle bir şey olmaması gerekiyor.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, Sayın Erdoğan'a zamanında "Sen muhtar bile olamazsın." denilmi ti ama o kesin yargı kararı bir şekilde iptal edilip  imdi Cumhurbaşkan  oldu. Demek ki yargı kararlarına her zaman da o kadar itibar edip bir insanın diplomasını bitirmemeli; bir.

Ekrem İmamoğlu şu anda kesin bir ceza bile almamış. İddianamelerde ne yazıyor? "Suç  rg t  lideri." Ya, adamın kesin bir cezası bile yok. İ te, Türkiye'de yargı böyleyken insanlar bir ceza alıyor "Senin   retmenli ini, hekimli ini bitirdim kardeşim." deniliyor. İşte, bu yasa 1928 tarihli çok eski bir yasa ve bu yasanın iptal edilmesi yönünde bir yasa teklifi verdim. Yasa teklifim çok insani ve anayasal ilkelere uygun bir yasa teklifi.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, KHK burada büyük bir sorun. Şimdi, insanların binlercesi KHK'yle ihraç edildi; kimine denildi ki "Senin Bank Asyada hesabın var, bir derne e  ye olmu sun, sen ter ristsin; ihraç ettik."  b r  de "Sen barış istemi sin, Kürt meselesinde barış istemi sin, sen de ter ristsin." diye atıldı ve üstüne cezalar verildi bu insanlara ve öylesine bir yere geldik ki tüm sosyal hakları iptal edildi, özel bir yerde çalışmaları bile engellendi, sosyal yardım almaları engellendi, pasaportları iptal edildi; inanılmaz i ler yapıldı.

Bakın, size bir  rnek: Bütün bunlardan sonra o 300 bine yakın KHK'li ne yaptı? Sevgi Balcı, bir hemşire, KHK'yle ihraç edildikten sonra -3 çocuğu vardı, biri sekiz buçuk aylık bir bebek- bu kadar dı lanmadan sonra depresyona girdi, evde kendisini astı arkadaşlar. O kadar yoğun bir baskı vardı ki, bakın, KHK'liler i ten atıldıktan sonra bir de cezaevine giriyordu.  u  ocuk, Ahmet Burhan Ataç, babası cezaevindeydi, "Baba, baba, baba..." diyerek hayatını kaybetti.  u  ocuk, Yusuf Kerim Sayın, annesi cezaevindeydi, KHK ma duruydu, bu  ocuk da "Anne, anne anne..." diyerek hayatını kaybetti. KHK'yle ihraç ettikleri kalmadı, çocuklarına da bula tılar.  u  ocuk kim biliyor musunuz? Bir KHK'li çocuğu, genç, Nahit Emre Güney, ailesinin u radı ı ma duriyetlerden dolayı Galata Kulesi'nden kendisini attı, intihar etti. Pasaportları iptal etmişlerdi. İnsanlar "Eğer bizi bu ülkede ya atmıyorsanız, bırakın, Ege'den, Meriç'ten gidelim." dediler. Bir aile, bakın, Hatice Ak abay ve 3 çocuğu Meriç'ten geçerken bo uldular arkadaşlar. Anne, oğlu Bekir Ak abay'a sımsıkı sarılmı ken bulundu Meriç'in sularında, diğer çocuklarsa bulunamadı. En az 14 bebek ve  ocuk Ege, Meriç sularında kaldı. Bakın, Aslan Durman, bu da E İT M SEN'li bir KHK'li   retmen. Ona hiçbir i  verilmiyordu, öğretmenlik yapamıyordu, gitti, bir in aatta çalışırken, bilmediği bir i te çalışırken hayatını kaybetti arkadaşlar.

Şimdi, bakın, öğretmenler... Şimdi, d   n n, KPSS sınavına girmi siniz, yüksek bir puan almı sınız, mülakata girmi siniz, torpiliniz yok, girememi siniz. Gidiyorsunuz bir özel okula, öğretmenlik yapmı sınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım Sayın Gergerlio lu.

ÖMER FARUK GERGERL   LU (Devamla) - Sonra o okul KHK'yle kapatılmış. Sonra ne denildi biliyor musunuz o   retmenlere? "Senin okulun KHK'yle kapatılmış, senin diplomanı iptal ettim, çalışma iznin yok." 20 bin öğretmenin diploması iptal edildi. Suçu günahı ne bu   retmenin? Veyahut da kamudan ihraç edilen öğretmenler özel okulda bile diplomasını  alı tırmıyorlar,   retmenli ini yapamıyor.  unu biliyor musunuz? O  zel okullarda servis  of r  bile olamıyor o   retmenler. Geçtiğimiz günlerde bu vakaları yayınladık. Millî Eğitim Müdürü yazmış, "Ona servis  of rl    bile yaptırma." demiş arkadaşlar. Yani, hani sizin  u Isparta Vekiliniz vardı, Osman Zabun, 2016 yılında "O KHK'lilere a a  kökü yedirece iz, a a  kökü yedirece iz." demişti. Utansın, gelsin bakalım, burada hesap versin,  u bebeklerin hesabını versin! Vicdanı varsa  u bebeklerin hesabını versin! İnsanları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERL   LU (Devamla) - Lütfen, bir dakika istirham ediyorum Sayın Numan Kurtulmu , bir dakika lütfen, çok önemli.

BAŞKAN - Toparlayın, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERL   LU (Devamla) - Bakın,  imdi, Türkiye'de hangi yasada adalet var arkadaşlar? İnsanı içinden atmı sın, bombo  gerekçelerle terörist ilan edip, özgürlüğünü alıp hapislere atmı sın, çoluk çocuğunu depresyonlara sokmu sun, karı-koca cezaevine atmı sın, çoluk  ocuk perişan durumda, intihar ediyor insanlar, binlercesi intihar ediyor, kanser hastalığına yakalanıyor ve daha neler neler ya ıyor bu insanlar ve şu anda da diyorsun ki: "Senin diplomanı da iptal edeceğim." Lütfen, bakın, tarih önünde bir sınava tabi tutuluyorsunuz. Bu bir tasfiyedir, bu bir siyasi soykırımdır aslında. O bebeklerin vebalinin altından kalkmanız için bu yasa teklifine "evet" oyu vermeniz gerekiyor. Türkiye artık bu skandaldan kurtulmalı, dokuz yıl geçti, bu ülkede bu büyük cinayetler i lendi ve artık KHK'liler mağdur edilmesin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sonuçta şunu bilsinler ki: KHK'ler gidecek, biz kalacağız; KHK'ler gidecek, hukuk gelecek! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 210)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 210 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen partiler, gruplar adına konuşmalara geçiyoruz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk söz, Sayın Selçuk Özdağ'a ait.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir torba yasa yine karşımızda. Açık ve net söylüyoruz: Torba yasalar bu şekilde geldikçe biz grubumuz olarak, içerisine ne koyarsanız koyun, "ret" oyu vereceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya ama özellikle içinde bulunduğumuz yakın coğrafyamız sanki büyük bir kazan; birileri de bu kazanın altına odunu, kömürü doldurup ateşe vermiş ve karşısına geçip seyrediyorlar; seyrederken yiye içip eğlenmeyi ve üstelik aklımızla alay eden açıklamalarını da ihmal etmiyorlar. Birileri de -ülkemizde hayli fazla olan birilerinden bahsediyorum- "Barış, huzur, refah geliyor." söylemleriyle ve ne hikmetse bu ateşe odun taşıyor. Hâlbuki kazanın içinde kurbağa gibi pişenin çoğu zaman bu coğrafyanın halkları olduğunu bir türlü anlamak istemiyorlar, anlatmak için çabalayan insanlara da takmadıkları kulp, atmadıkları iftira kalmıyor.

Değerli milletvekilleri, bugünlerde birilerinin zafer sarhoşluğuyla, birilerinin de karalar bağlayarak ajite ettiği Suriye'deki gelişmeler başta olmak üzere Orta Doğu'da yaşanan gelişmeler de tam böyle bir politikanın parçasıdır. Son olarak da Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisinin yine aynı birilerinin gönlünü okşayan "Batı, bir asır önce haritalar, manda yönetimleri, çizilmiş sınırlar ve yabancı yönetimler dayattı. Sykes-Picot Suriye'yi ve daha geniş bir bölgeyi barış için değil emperyal kazanç için böldü. Bu hata nesillere mal oldu. Bunu bir daha yapmayacağız. Batı müdahalesi dönemi sona ermiştir. Gelecek, bölgesel çözümlere, ortaklıklara ve saygıya dayalı bir diplomasiye aittir. Başkan Trump'ın 13 Mayıs'ta Riyad'da yaptığı konuşmada vurguladığı gibi, Batılı mücadelecilerin Orta Doğu'ya uçarak nasıl yaşanacağı ve kendi işlerinizi nasıl yöneteceğiniz konusunda dersler verdiği günler geride kaldı. Suriye'nin trajedisi bölünmüşlük içinde doğdu." açıklaması da Batı'nın, daha doğrusu kasabanın yeni şerifi olduğunu söyleyen Trump'ın Amerikasının yeni tiyatrosudur.

Aslında bu zihniyetin emperyalist ajandalarında bir değişiklik yok. Peki, ne var? Sadece nüanslar var; kör göze sokar gibi sırttan müdahale görüntüleri vermek yerine maşalar kullanarak dizayn edip arka plandan yönetmek var. Destekledikleri terörist gruplar yerine dışları sökülmiş küçük devletçikler ve otonom yönetimlerle bölgeyi yönetmek var. Bölgenin ticaret koridorları ve enerji arzını güvenli hâle getirmek var. İyice güçsüz hâle getirilmiş bu devletçiklerin yönetimlerini hep kapının eşiğinde tutmak ve "Her an düşürebiliriz sizi." siyaseti var. Bütün bunları "Batı ülkelerinin müdahalesi yok." dedirtmek için "Bu, bölge ülkelerinin kendi işleri ve yönetim tarzları." diyerek çeribaşılığını Suudi Arabistan ve İsrail'e bırakmak var. Türkiye bu ajandada sadece arıza çıkarmaması için arada gönlü okşanacak bir ülke pozisyonunda bırakılacak ve öyle de oldu. Suriye ya da Gazze'de bazı müteahhitlik işleri vesaire adı altında güya sus payları olacak ama elbette -tırnak içinde- bir miktar sığınmacı göçmen karşılığında ve elbette büyük İsrail projesine biraz tarz değiştirerek gitmek var. Arap sokağının gazını almak için Trump'ın Netanyahu'yla oynadığı tiyatrolar var, tıpkı Orta Doğu ziyareti öncesinde güya Netanyahu'yla ters düşmüş gibi yaparak trilyonlarca dolar silah satışı ve ticari anlaşmalar yaptığı gibi. Birilerine efelenip tenhada binbir özür ve tevile iş çevirmeyi politik başarı ve destan yazdık diyerek anlatanların "terörist", "diktatör" ve "zalim" dedikleriyle bir anda kardeş olmaları da yine bu politik git gellerin bir yansımasıdır. Tıpkı iç politik atraksiyonlar

¹ 210 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

gibi dış politik manevralar da Türkiye'nin çıkarı için değil "şahsım" siyaseti için ortaya konulan uygulamalardır. Kavga ediyorsunuz, ceremesini bu millet çekiyor; güya barışyorsunuz, yine ülkemiz kan kaybediyor.

Değerli milletvekilleri, bu faslı çok fazla uzatmak istemiyorum ama Orta Doğu'da işlerin nasıl yürüdüğünü bir örnekle anlatıp bitireyim: Adamın biri bir meclise girer ve oradakilerin "Yaşasın Ebu Ahmed!" diye slogan attığını görür, o da aynı şekilde slogan atmaya başlar. Bir anda asker, polis içeri dalar ve hepsini tutuklayıp hapse atar. Aradan bir süre geçer ve koğuşa birini getirirler, "Hemşehrim, senin suçun nedir?" diye sorulunca "'Kahrolsun Ebu Ahmed!' dediğim için." der. Aradan bir süre daha geçer ve yeni biri daha koğuşa gelir. Oradakiler "Senin suçun nedir?" diye sorunca en son gelen adam "Ben Ebu Ahmed'im." der.

Değerli milletvekilleri, gelelim Meclis gündemimizdeki konuya, "Bazı Kanunlarda ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" denilen torba kanun teklifine. Evet, yine adı "torba" olan yeni bir kaptıkacı kanun düzenlemesiyle karşı karşıyayız. Huzurdaki kanun metni, bohçacıların ne var ne yok bir çuvala doldurup mahalle aralarında bir şeyler sattığı gibi, iktidarın benzer bir anlayışla adına "kanun düzenlemesi" diyerek Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdiği ve bir çeşit işportacılığın modern ve afili hâli olan ucube bir şey. İktidar, ihtiyacı olan her meseleyi yalap şalap hazırlıyor, sonra bir torbaya doldurup Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzuruna getiriyor ama ne yazık ki bu konular milletimizin değil iktidarın istediği şeyler oluyor. Hadi bu sizin siyasetinizin bir gereği; peki, devlet ciddiyeti nerede, ülke hassasiyeti, millet iradesi ve teamüller nerede?

Değerli milletvekilleri, bakınız, uzunca bir zamandır ne bir kanun sistematiği bırakıldı ne de Türkiye Büyük Millet Meclisine bir saygı! Gerçekten anlamak istediğim için soruyorum: Böyle ne olduğu, ne anlattığı, neyi kapsadığı belli olmayan bir kanun düzenlemesi olur mu? Böyle bir kanun içeriği ve başlığı olur mu? Ne demek Allah aşkına -birkaç defa söyledim burada- Bazı Kanunlarda ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi? Ben "torba yasa" denilen bu garabet uygulamaya ilkesel olarak hep karşı çıktım, içinde ne olduğuna bakmadan hep "hayır" oyu verdim ve bundan sonra da "hayır" oyu vereceğimi söylüyorum. Milletimizin ihtiyacı olan birkaç hususu bonus olarak koyup kendi işinize gelen ve milletimizin aleyhine olan ne kadar saçmalık varsa bu torbanın, bazen de çuvalın içine boca ediyorsunuz. Bu "torba" ya da "çuval" denilen yasa teklifleri ne kanun sistematiği bıraktı ne de hangi konunun hangi yasal mevzuat içine dercedildiğine ilişkin bir düzen bıraktı.

Huzurdaki teklif, Diyanet İşleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Rekabet Kurumu ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun teşkilat yapısı, görev ve yetkileri, personelinin atama, mali ve sosyal haklarını düzenlemekte ve yürüttükleri iş ile işlemlerin usul ve esaslarına yönelik mali ve idari hükümlere yer verilen kanun teklifi tali komisyonlardan Anayasa Komisyonu, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmeden sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda tek günde görüşülerek geçirilmiş, İç Tüzük gereğince zorunlu olan komisyon görüşmelerinin etrafından dolanılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında getirilmesi düşünülen düzenlemelerin ayrıntısına girmeden Başkanlık ve Başkanı hakkında birkaç kelam edeceğim. "Özellikle son yıllarda gençler dine, diyanete ilgi göstermiyor. Halk dinden soğuyor. Bu kadar cami yaptık ama içinde cemaat yok." diyor. Kim diyor? Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş diyor, onun atadığı imam-hatipler, vaizler, müftüler diyorlar. Mesela, dinin, inancın, camilerin, imam-hatiplerin boca edildiği yirmi küsur yılın sonunda Diyanetin başındaki kişi "Gençlerimiz salavat getirmeyi bile bilmiyor; of, of!" diyerek yakınıyor. Tamam da Sayın Başkan, bunun böyle olmasına kim sebep oldu? Eğitimden, bilimden, kalite ve liyakatten nefret eden bir söylemi yüceltmediniz mi? Bunu dillendirmediniz mi, hatta bunu teşvik etmediniz mi? Mesela, mütevazılığı, kul hakkını önemseyen, komşusu aç iken tok yatmayı zül kabul eden bir inancın mensubu bir din adamı ne yapıyor? "Bana bir Audi A8'i bile çok gördüler." diyerek acizleniyor. Bu sözlerin medyaya yansıdığı dakikalarda, kaderin bir cilvesi olsa gerek, eski olduğu için sık sık kaza kırma uğradığı bilinen bir askerî helikopter düşüyor, 6 askerimiz şehit oluyor. Binlerce defa yurt dışı gezileriyle kendilerine ayrılan o dev bütçeyi har vurup harman savurarak yılın ortası gelmeden bir o kadar daha bütçe istemeyi de ihmal etmiyorlar ama aynı Başkanlık, sınavları geçip emeğiyle çalıştırdığı mesela fahri Kur'an kursu öğreticilerinin haklarını gasbedebiliyor, onların özlük haklarını vermeyip cüzi bir parayla köle gibi çalıştırabiliyor. Hani Peygamber'in ümmetiydiniz siz? O zaman "Çalışanlarınızın alın terleri kurumadan haklarını verin." diyen Peygamber'in öğüdüne niye riayet etmiyorsunuz? Ama ramazan ayına yetişmediği için davetiyeli ihaleler yapıyorsunuz, davetiyeli kitap basım, takvim ihalelerini icra ediyorsunuz. Sayıştay denetimlerinin etrafından dolaniyorsunuz. Hac ve umre harcamalarının ne olduğu, nerelere gittiği belli değil. Eşeledikçe nelerin çıkacağını bilmediğimiz bir büyük kara delikle karşı karşıyayız. Korunaklı ve korumalı fildişi kulelerinden çıkarken Audi A8 arzulayan bir din insanı! Bilmesi gereken şeyleri bilmeyen, yapması gereken şeyleri yapmayan, olması gereken kişiler olmayan ilginç figürlerle imtihan oluyoruz; mütevazılık falan hak getire, adalet zaten hiç mahallelerine uğramamış.

Din, birilerinin ikbal kapısı hâline gelmişse, konjonktüre göre eğip bükülen bir mevzu olmuşsa, sultanın gönlünü hoş etmenin aparatı hâline getirilmişse, İmam-ı Azam Ebu Hanife Hazretleri'nin ifadesiyle "Sultanın sofrasında oturan âlimin fetvasına itibar edilmez." dediği gibi diyor ve mübarek dinimizi kirli siyasetlerine alet edip, zenginleşip, geri kalanların yoksul kalmasına güzelleme yapanları önce kanunlara, sonra da Allah'a havale ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Diyanet, milletimizin dinî ve millî hassasiyetleri üzerinden kafa karıştıran, samimi olmadığı çok net olan açıklamalar yapacağına, haram-helal demeden milletin varlıklarını sırtlayıp götürenlere, devlet imkânlarını şahsî çıkarları için kullananlara lütfen iki laf etsin. Böyle yaparsa samimi bir iş yaptıklarına şahitlik ederiz. Bu dünya imtihan dünyası ise -ki öyle- bu zevatı bunun gereğini yapmaya ve Peygamber ahlakını dosdoğru anlatmaya davet ediyorum. Bu milletin din tüccarlarına değil samimi dindar insanlara ihtiyacı var. Kendinizi de dinimizi de Peygamber ahlakını da daha fazla rencide etmeyi hemen terk edin ve kendinize çekidüzen verin yoksa bu millet sizleri hayırla yâd etmeyecektir. Aklınızı başınıza alın diyor ve de bu kanun teklifine de torba yasaya da "hayır" oyu vereceğimizi bir kez daha deklare ediyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)
Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, 27 Mayıs darbesinin 65'inci yıl dönümü. Bu vesileyle bugüne kadar millet iradesine kasteden darbeyi zihniyetleri kınıyor, Adnan Menderes, Fatih Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün görüşmelerine başladığımız kanun teklifi toplam 29 maddeden oluşuyor. 2 yürürlük maddesini çıkardığımız zaman 27 maddeyi görüşeceğiz. Şimdi, bu 27 maddenin 8 maddesi 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'la ilgili, 6 maddesi 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun'la ilgili, 3 maddesi 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'yla ilgili, 3 maddesi 3213 sayılı Maden Kanunu'yla ilgili, 2 maddesi 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'la ilgili, 2 maddesi 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'la ilgili, 2 maddesi Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Hakkında Mali Hükümler ve Muafiyetlere İlişkin Kanun'la ilgili, 1 maddesi 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'yla ilgili, 1 maddesi 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'yle ilgili. Belki kanun teklifini görüşürken torba olduğu belli oluyor ama şimdi şunları saydığım zaman tam bir torba yasa teklifini görüştüğümüz belli oluyor herhâlde.

Bakın, bakın, bu kadar fazla sayıda yani toplamda 9 ayrı kanunda düzenlemeler içeren kanun teklifini görüşüyoruz ve biz bu kanun teklifi görüşmelerini nerede yaptık? Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptık. Ya, 9 ayrı kanun teklifi var, birçok bakanlığı ilgilendiriyor; Türkiye Büyük Millet Meclisinde birçok ihtisas komisyonunu ilgilendiriyor ama biz bu kanun teklifini sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüştük, kabul edildi ve geçildi.

Bakın, sayın milletvekilleri, bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama kalitesinin ne durumda olduğunun, hatta Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen değerlerin en önemli göstergesidir. Böyle bir şey olabilir mi? 9 ayrı kanunu görüşüyoruz ve bunları sadece Plan Bütçe görüşüyoruz. Geçen Plan ve Bütçe Komisyonunda Komisyon Başkanımıza şu öneriyi yaptım, dedim ki: Ya, bu Meclise yakışmıyor bu usul; gelin, bir torba yasa komisyonu kuralım, en azından diğer ihtisas komisyonlarından da üyeler bu komisyona gelsin de kendi kanunu görüşülürken kendi fikrini söylesin, kendi düşüncesini söylesin. Bakın, gelin, bir torba yasa komisyonu kuralım, oraya en azından ilgili komisyon üyeleri de gelsin. Bu Mecliste şu anda hiç toplanmayan ihtisas komisyonu var; kanunu görüşülüyor, yazı yazıyor Plan ve Bütçe Komisyonuna "Bunu bizim görüşmemize gerek yoktur." diye, Plan Bütçe görüşülüyor.

Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonunda yine bu yasaları görüşürken, değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, kanun teklifi sahibi, onun arkasında aynı şurada oturulduğu gibi onlarca bürokrat oturuyor, onlarca bürokrat. Bakın, bu görüşmekte olduğumuz kanun teklifini görüşürken hangi kurumlardan gelmişler: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; Adalet Bakanlığı; Kültür ve Turizm Bakanlığı; Ticaret Bakanlığı; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; Sayıştay Başkanlığı; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği; Strateji ve Bütçe Başkanlığı; Diyanet İşleri Başkanlığı; Millî Saraylar İdaresi; Kamu İhale Kurumu; Rekabet Kurumu; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu; Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu; Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü; Türk Patent ve Marka Kurumu; PTT; Türkiye Belediyeler Birliği ve Erişim Sağlayıcıları Birliği. Bakın, bu kanunu görüşürken birbiriyle alakası olmayan birçok kurum gelmiş, biz hepsini torba yapmışız ve şu anda Mecliste bunu görüşeceğiz. Ya, böyle bir görüşme usulüyle kaliteli bir yasama, kaliteli bir kanun çıkarılabilir mi? Eğer bu ülkeyi biraz seviyorsanız, biraz şu Meclisin itibarını, prestijini düşünüyorsanız gelin, bu işten vazgeçelim.

İşte, bakın, şuraya bakın, Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz, 1 milletvekilimiz var, gerisi hep bürokrat; Plan ve Bütçe'de de göreceksiniz aynı şeyi. Ya, bu kadar fazla kişiyle beraber bir yasama faaliyeti yürütülebilir mi?

Madem Maden Kanunu'nu ilgilendiren bir şey, gitsin... Burada, bakın, hem Enerji Kanunu'yla hem de Maden Kanunu'yla ilgili teklifler var. Madem böyle bir şey, gitsin Enerji Komisyonuna, orada görüşülsün enine boyuna ama böyle bir harala güreyle yasama faaliyeti yürütülmez arkadaşlar. Böyle bir yasama faaliyeti inanın bizlere yakışmıyor. Buradan kaliteli kanunlar çıkmaz.

Bu sırada, torba yasa komisyonu önerimi de bir değerlendirin derim iktidar yetkililerine, gerçekten bazı şeyleri hızlı geçirmek istiyorsanız en azından buna da bir komisyon kuralım.

Şimdi, bizim burada görüştüğümüz kanun hükmünde kararnamelerle ilgili, iptal edilenlerle ilgili, burada, aslında, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak biz bir noter görevi görüyoruz. Zaten bu kanunlar Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla, kanun hükmünde kararnameleriyle geçmiş, Anayasa Mahkemesi "Ya, bu, yasama faaliyetinin işi, sen bunu bir kanun hükmünde kararnameyle yapamazsın." demiş. Şimdi biz de noktasına, virgölüne dokunmadan, el kaldır, el indirle geçtik. Belki çoğu milletvekili, şu anda ben kanun maddelerini sayınca şunu demiştir: "Allah Allah ya, bu kadar çok kanun mu varmış bu torba yasada?" Değerli arkadaşlar, gelin, şu torba yasa kültürünü değiştirelim, kaldıralım. Bakın, bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama çalışmalarına yakışmıyor.

Bugün Anayasa Mahkemesinin Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiş olduğu kanunların görüşmelerini yapıyoruz; geçen bir kanun geçirdik, şimdi 2'nci kanun, daha 3'üncü kanun da yolda, geliyor. Farkında mısınız, biz Türkiye Büyük Millet Meclisini boş şeylerle meşgul ediyoruz. Şu anda halk Türkiye Büyük Millet Meclisinden acil yasalar bekliyor. Eminim ki sizlerin de mail kutuları her gün onlarca, yüzlerce vatandaşın "Ya, şu düzenlemeyi istiyoruz." "Şu konuda acil düzenleme yapın." mailleriyle dolup taşıyor. Vatandaş bizden bunları beklerken inanın, ben vatandaşın telefonuna çıkmaya utanıyorum ya! Vatandaşın gündemi ne, biz burada başka şeyleri konuşuyoruz. Bir nevi, aslında, Külliye'nin burada noterliğini yapıyoruz; orada kanun hazırlanmış, çıkmış, gelmiş, yürürlüğe girmiş, Anayasa Mahkemesi iptal etmiş; biz gelmişiz burada onu kanunileştiriyoruz, noterliğini yapıyoruz. Bakın, bu "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüne yakışmıyor, bu bize yakışmıyor değerli milletvekilleri. Oysa bizim keyfiyetten uzak, şeffaf ve katılımcı bir yasama süreciyle kanunları yapmamız lazım. Bu şekilde yapacağımız kanunlar kamu hizmetlerinin etkinliğini artırır, kamusal ve toplumsal barışı destekler, hukuk ve adalet zemini üzerinde yükselerek ekonomik istikrarın önünü açar. Yani ekonomi sadece ekonomi değildir, bizim şu yasama faaliyetlerinin kalitesi ekonomiyi doğrudan etkileyen temel unsurdur. İnanın, burada yapacağımız kaliteli yasalar toplumun barışı ve huzuru kadar aynı zamanda da ekonominin de önünü açacaktır. Aksi hâlde,

eksik, çelişkili veya günübürlük ihtiyaçlarla yapılan kanunlar, sadece yönetim krizlerine değil halk nezdinde devlete olan inancın da zedelenmesine yol açmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Değerli milletvekilleri -biraz önce de bahsettim- bizim Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapacağımız Şey, sadece prosedürleri yerine getiren bir kurum olmaktan ziyade halkın derdine derman olacak, temel problemlerini üzecek yasaları buradan geçirmektir.

Gelin, Şunu net Şekilde ifade edelim Meclis olarak: Değerli arkadaşlar, bakın, bu k rs  yalnızca yasa tekliflerinin g r       ve konuşulduğu bir yer değildir, aynı zamanda, milletin sesinin duyulduğu k rs d r. O sesi duymayanlar, er ya da geç milletin iradesiyle y zleŐecektir. DEVA Partisi olarak bizim mücadelemiz, milletin bizlere yüklediği sorumluluk ve demokrasi bilinciyle, sadece kâğıt üzerindeki yasalarla değil bu yasaların adil, Şeffaf ve toplumun ihtiyaçlarına uygun biçimde yapılmasıdır. Bu mücadele Türkiye'yi yönetmenin sadece çoğunluk olmakla değil o çoğunluğu milletin tüm kesimlerinin yararına kullanmakla ilgili olduğunu hatırlatıp Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YEN  YOL ve İY  Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İY  Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun. (İY  Parti sıralarından alkışlar)

İY  PART  GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde İY  Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi "Bu 210 nedir?" diyeceksiniz. Şu: Bu, buna benzer 3'üncü torba önümüze gelen, Genel Kurula gelen; Plan ve Bütçe Komisyonundan 4' nc y  çıkardık, Şu anda burada 3'öncüyü g r      .

Sistem değişikliği oldu malum, 2017'de Anayasa değişikliği, 2018'in 9 Temmuzunda da Cumhurbaşkanlığı h k met sistemine Türkiye geçti. Cumhurbaşkanlığı h k met sistemine geçmeden birkaç gün önce Meclisin verdiği yetki kanununa istinaden, H k met, 703 sayılı Kanun Hükümünde Kararname'yi çıkardı. Yaklaşık 250 tane maddesi vardı bu kanun hükümünde kararnamenin. Yani devletin bütün sistemini böyle, bir anlamda allak bullak eden, önüne geleni kaldıran bir kanun hükümünde kararname. " u kanun kaldırılmıştır, bu kanun kaldırılmıştır, Şu kurul kaldırılmıştır, bu kurul kaldırılmıştır." diye... Şimdi, birazdan birkaç örnek vereceğim, ne demek istediğim iyice anlaşılacak; emin olun, oradaki birkaç tane bürokratin Türkiye'yi, Türk sistemini, Türk' n hukuk sistemini, demokrasi sistemini altüst ettiği bir kanun hükümünde kararnamedir.

Şimdi, tabii, Anayasa Mahkemesinde i ler çok fazla zaman alıyor ve Anayasa Mahkemesi nihayetinde bunları yaklaşık bir yıl önce falan iptal etti, önemli bir kısmını iptal etti. Şimdi, o iptaller nedeniyle tekrar bunların yasalaa ması gerekiyor. O yasalar da peyderpey, bir plansızlık içerisinde -tabii, AK PART 'nin "planlama" diye bir anlayışı olmadığı için, en son Planlama kurumunu da kaldırdı- buraya geliyor, rastgele bir Şekilde. Şimdi onlardan bir tanesi de bu g r        . Yani Anayasa Mahkemesi Şunu diyor: "Senin bu yaptığın düzenlemeler Anayasa'ya aykırı. Kabaca iki nedenden dolayı: Bir, yetki kanunu sana bir yetki vermiş, o yetkinin dışında düzenleme yapmı sın, bundan dolayı iptal ediyorum; ikincisi de senin yaptığın düzenlemeler kanun hükümünde kararnameyle, eski sistemde var olan kanun hükümünde kararnameyle yapılamaz çünkü bir kısmı temel haklarla ilişkili hususlar." Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi bunları iptal etmiş. Peki, ne olmuş? Bakın, arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelerle bu ülke yedi yıldır hukuksuz bir Şekilde, Anayasa'ya aykırı bir Şekilde, kanunsuz bir Şekilde yönetildi. Bakın, bugüne kadar dünya kadar karar alındı Anayasa'ya aykırı olan bu maddeler kapsamında, bunu da buradan milletin dikkatine sunmak istiyorum.

Şimdi, tabii, torba yasaya ilişkin ele tirimiz her zaman geçerli, burada aynı eleştiriler yapılabilir, i te "Tali komisyonlarda g r      ..." Tali komisyon da değil, ana komisyonlar olması lazım yani burada -birazdan anlatacağız- enerjiyle ilgili hususlar var arkadaşlar; ya, enerjiyle ilgili hususlar Plan ve Bütçe Komisyonuna niye gelsin?

Bir Şey daha var: Bakın, etki analizi gönderiyor arkadaşlar, burası çok kritik. Biz bazen "Ya, enerjiyle ilgili olan niye buraya geliyor?" dediğimizde AK PART 'li arkadaşlar bize Şu savunmayı yapıyorlardı, diyorlardı ki: "Burada mali y n  var, evet, konu enerji olabilir ama bütçeye y k getiriyor, bütçeye y k getirdiği için bunun Plan ve Bütçe Komisyonunda g r      mesi gerekir." Arkadaşlar, Şu etki analizine bakın, tamamında -aslında var yükü de- "Bütçeye yükü yoktur, bütçeye yükü bulunmamaktadır." diye... Yani bir yandan "Bütçeye yükü bulunmamaktadır." diye etki analizi gönderiyorsun, bir yandan da Plan ve Bütçe Komisyonunun yapmaması gereken i leri Plan ve Bütçe Komisyonuna getiriyorsun, bu tür çelişkiler var.

Şimdi, bir de Şu: Ele tirilerimiz oldu Plan ve Bütçe Komisyonunda. Tabii, orada daha detaylı bu i lere vakit ayırabiliyoruz. Ele tirilerimiz çerçevesinde, bize arada veya bazen de tutanaklara geçecek Şekilde "Ya, aslında haklısınız yani evet düzenlemenin bu Şekilde olmaması lazım, biraz ge i tirici bir düzenleme yapıyoruz ama keşke biraz vakit olsaydı da kalıcı bir düzenleme yapsaydık." dedi arkadaşlar.

Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi bir yıl süre vermiş; bir yıl yatmı , bürokrat da yatmı , bakan da yatmı , ondan sonra, artık bir yıl dolmaya yakın bir vakitte arkadaşların aklına gelmiş, hiçbir kalıcı düzenleme yapmadan 703'te getirdikleri i leri, tekrar, Anayasa'ya aykırı bir Şekilde -bakın, bunların hepsini Anayasa Mahkemesi yine iptal edecek çünkü yine Anayasa'ya aykırılıklar var- önümüze getirdiler. Şimdi, sıkı tırıyorlar grupları. Niye sıkı tırıyorlar? "Efendim, Anayasa Mahkemesinin verdiği süre 4 Haziranda doluyor, bunu bu hafta geçirmemiz lazım." Kardeşim, bir senedir siz ne yaptınız, bir senedir bürokrat ne yaptı, bir senedir bakan ne yaptı? Madem  yle, Meclis burası, noter mi? Yani AK PART 'nin Grup Başkan Vekilleri bürokrasiye, bakanlıklara "Bunları zamanında niye getirmiyorsunuz? Bizi diğer gruplara karşı sıkıntıya sokuyorsunuz, bizi mahcup ediyorsunuz." diye niye söylemiyor? Bunlar tabii, sorulması gereken sorular.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinde -hızlı hızlı gitmek durumundayım- Diyanetle ilgili 8 tane madde var. Tabii, artık biz Diyanet konusunda uzman olmak durumundayız Plan ve Bütçe Komisyonu  yesi olarak. Bunların içerisinde katıldığımız olumlu maddeler de var yani çok nadir de olsa olumlu bir Şeyler getiriliyor. Mesela, bir tanesinde -bu Kur'an-ı Kerim mealleri var biliyorsunuz- diyor ki: "Ba kanlık tarafından -bunları inceletmek üzerine- özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya resen incelemek veya incelettirmek konusunda Din İ leri Yüksek Kuruluna yetki vermek." Bu hakikaten doğru bir Şey yani anlam olarak Kur'an'ı tahrif

eden bir kısım mealler var, bu yapılsın ama burada iki tane yanlışla birlikte yapılıyor bu. Bunun, bir defa, yayınlanmadan önce yapılması lazım, bu konuda kendilerini uyardık ama orada bir düzeltme yapmadılar. Efendim, ikincisi de incelettirme; şimdi, burada bir standart sağlamak lazım. Yani Din İşleri Yüksek Kurulu gibi bu işle ilgili ihtisas bir kurul varken niye bir başkasına incelettirme gibi bir yetki verilsin? Bu yetkinin olmaması lazım, umarım burada bu değişiklik yapılır. Buna ilişkin bizim önerimiz olacak ama özü itibarıyla, bu yapılan işi doğru buluyoruz.

Şimdi, burada diğer bir husus, bu manevi danışmalık ve din hizmeti sunma meselesi var. Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, Türkiye'de -yani sıkıntıyı biliyoruz- maalesef AK PARTİ uygulamalarından kaynaklanan ve Diyanetin yetersizliğinden kaynaklanan insanlarımızın, özellikle gençlerimizin dine karşı ciddi bir mesafe koyduğunu biliyoruz çünkü siz dindarlığı kimseye bırakmıyorsunuz fakat en fazla zulmeden sizsiniz, en fazla soyan, soğana çeviren, hırsızlık yapan sizsiniz fakat ağızınızı açtığınızda "Rabb'im..." diyorsunuz. Millet de diyor ki: "Bu nasıl oluyor?" Ve artık gençler... Din konusunda çok ciddi bir şey var, araştırmalar var ya, bunlar bizim şeylerimiz filan değil, bakın MAK araştırma... Biz iftiharla hep ne söyledik? Türkiye'nin yüzde 99'u Müslüman, geçmişte araştırmalar böyleydi. Mesela MAK Danışmanlık şirketi 12-18 Haziran 2024 tarihlerinde 30 büyükşehir, 23 il, 104 ilçede 5.400 kişiyle araştırma yapıyor, Türk toplumunun yüzde 14'ü "Ben Müslüman değilim." diyor. Nereden nereye gelmiş! Şimdi, bütün dünyada İslam'a karşı rağbet artıyor fakat Türkiye'de özellikle gençler ve toplumun önemli bir kısmı dinden uzaklaşıyor. Bu, üzerinde düşünülmesi gereken bir şey. Yani burada Diyanetin yetersizliği de elbette olabilir ama büyük ölçüde Hükümet uygulamalarından kaynaklanıyor. Şimdi, mesela, Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş -bir konuşmasında- yapılan sokak röportajında salavat getiremeyen gençleri belirtmiş ve bu suçun vebalini din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin üzerine atmıştı. Böyle bir konuşması var. Yani gerçi kendisi şahadet getirirken yanlış yapıyor da, o da ayrı bir konu. Yani bu işler böyle "O kurumun suçu, bu kurumun suçu." deyip geçiştirilecek bir mesele değil değerli arkadaşlar. Yani bu millet dinden niye uzaklaşıyor, bunun çok iyi bir şekilde analiz edilmesi lazım. Bunun için Diyanet İşleri Başkanlığına -orada da önerdim- mesela bir hizmet, etki ve memnuniyet analizi yaptırın. Böyle bir çalışmanız var mı? Hiçbir bilimsel çalışma yapılmadan, kara düzen bir şekilde yapılıyor.

Şimdi, tabii, bu danışmanlık hizmetinin verilmesi lazım ama buradaki temel problem yetersiz, nitelikli olmayan insanlarla bu hizmet verilmeye çalışılıyor; bunun da yarattığı sıkıntı var. Oysaki bizim buna İYİ Parti olarak bir karşıtlığımız yok. Avrupa ülkelerinde 19'uncu yüzyılda bile "chaplain" ünvanlı kişiler tarafından özel eğitim birimlerinde bu kurslar verilmiş ve din konusunda özellikle öğrenciler veya belli yerdeki insanlar eğitilmiş, bilinçlendirilmiş fakat bu hizmetleri yapan personelin bizde yetersizliğine özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Şimdi -diğer bir husus var- Hacettepe Üniversitesi 2005 yılında bir çalışma yapıyor, norm kadro çalışması "600 personelle Diyanet İşleri Başkanlığının merkezi yönetilebilir." diyor fakat buna rağmen Diyanet İşleri Başkanlığının personel sayısı çok fazla. Ne kadar? 1.798 kişi. Atıl personel var, bu atıl personeli başka yerlerde çalıştırmak için Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü, Başkanlık vaizi diye bir ünvan olur mu? Var. Bunların merkez ve taşra teşkilatlarında çalıştırılmasına ilişkin kanunda yetki istiyorlar. Tamam, bu yapılsın yani insanlar elbette çalıştırılsın ancak bu keyfîlik olmasın, personeli mağdur edecek bir muğlaklığın olmaması lazım.

Diğer bir husus, bakın, biz sözlü mülakata her zaman karşıyız, Diyanet İşleri Başkanlığında -burada kanuni düzenleme yapılıyor- yine mülakat konuluyor. Ya, Diyanet İşleri Başkanlığında bari bunu yapmayın; mülakat bu ülkede haksızlık demektir, mülakat kayırma demektir. Diyanet İşleri Başkanlığı bile "Ben kayırma yapacağım." diyebilir mi? Böyle bir şey olabilir mi? Yani bu kaldırılınsın dedik fakat şimdi önümüze gelen maddelerde bu da var maalesef.

Ama en önemli hususlardan bir tanesi de Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13'üncü maddesinde bir düzenleme var bu 703 öncesi arkadaşlar yani kanun olarak yapılmış son düzenleme. "Hac ve umre faaliyetleri her sezonun sonunda Başkanlık, Sayıştay ve gerektiğinde -eski sistemde Başbakanlık müfettişleri vardı, sonraki sistemde Cumhurbaşkanlığı- Cumhurbaşkanlığı eliyle denetletirilir." Nasıl bir şeydi? Yani her yıl sistematik bir şekilde bir denetim. Başkanlık denetimi, Sayıştay denetimi ve Cumhurbaşkanlığının denetimi. Şimdi, buradaki Sayıştay denetimi kaldırılıyor arkadaşlar, önümüze gelen maddede bu var, Sayıştay denetimi kaldırılıyor. Allah rızası için bize birisi söylesin ya, Diyanet İşleri Başkanı ne yapmaya çalışıyor? Yani yolsuzluk mu yapacaksınız, usulsüzlük mü yapacaksınız, niye Sayıştay denetimini kaldırıyorsunuz? Sayıştay denetimini kaldırınca "Burada denetim var." diyebilir misiniz? Başkanlık kendini mi denetleyecek, kendi kendini mi, kendi yönettiği vakfı mı denetleyecek veya Cumhurbaşkanlığı... Cumhurbaşkanlığındaki denetim elemanı sayısı belli, sistematik denetim yok orada; orada özel durumlarda, şikâyetlerde devreye girecek bir denetim. Dolayısıyla, bakın, şu anda -ve AK PARTİ milletvekilleri getiriyor bunu- bizden istedikleri şey, Diyanet Vakfı denetimsiz olsun.

Şimdi, bazen özellikle Cumhuriyet Halk Partisinden arkadaşlar Diyanet bütçesinin çok yüksek olduğunu falan söylüyorlar. Arkadaşlar, mesele Diyanet bütçesi de değil, Diyanet bütçesi personel bütçesi; esas problem burada, Diyanet Vakfında. Hac, umre organizasyonları; kurban organizasyonları, bağışlar, yardımlar, burada dünya kadar para var; bu paranın nasıl yönetildiğini hiç kimse bilmiyor. Denetim varmış sistemde, o denetimi de çıkartıyorlar şimdi. Yüzleri kızarmadan, burada, AK PARTİ Grubu "Diyanet Vakfı incelenmesin." diyor. Böyle bir şey olabilir mi? "Diyanet Vakfı denetlenmesin." diyor. Bunu milletimizin takdirine sunuyoruz. Bu çok önemli bir şeydir, bunu anlatamazsınız millete. İşte, ondan sonra çocuklar deist olur, ondan sonra İslam'a karşı mesafe koyarlar. Böyle bir şey olabilir mi ya! Niye Sayıştay denetiminin dışına alıyorsunuz Diyanet Vakfını? Esas para orada dönüyor. Ne oluyor? Hiçbir şeffaflık yok. "Hesabıyla kitabıyla ilgili bilgi verin." diyoruz, soru önergeleri gönderiyoruz, herhangi bir şekilde cevap alamıyoruz; böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil.

Şimdi, tabii, mesele çok, hızlı hızlı anlatmak durumundayım. Diğer bir mesele, tabii, bir de bu fahri Kur'an kursu öğreticileri meselesi var. Söz verildi, bu kadar haksızlık, adaletsizlik olmaz. Bu insanların kadro meseleleri var, bu insanların özlük haklarıyla ilgili problemler var. Bir ay çalışıyor, sekiz, dokuz veya on gün -neyse- sosyal güvenlik primi yatırılıyor; böyle bir şey olamaz. Artık bu haksızlık giderilsin ve fahri Kur'an kursu öğreticilerinin hakları iade edilsin.

Değerli arkadaşlar, diğer önemli bir başlık, bu kanun teklifindeki Atom Enerjisi Kurumu veya nükleerle ilgili meseleler. Şimdi, biliyorsunuz, nükleer teknolojinin iki amaçlı olarak "barışçıl nükleer teknoloji" ve "barışçıl olmayan nükleer teknoloji" başlıkları altında kullanımı var. 1968 yılında Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması imzaya açılmış. Türkiye buna uzun bir

süre imza koymuyor. 1980 ihtilalinden sonra, o günkü yönetim 1981 yılında Amerika'nın baskısıyla Meclisten geçiriyor ve bu anlaşmanın tarafı oluyoruz. Türkiye'nin nükleer teknoloji serüveni İran ve Pakistan'la birlikte 1960'lı yıllarda başlıyor. Bugün İran ve Pakistan'ın nükleer enerjide ve nükleer teknolojide geldiği seviyeye bakın, Türkiye'nin geldiği seviyeye bakın; bu kadarını söylemek herhâlde yeterlidir diye düşünüyorum.

Şimdi, nükleer santralimiz Akkuyu'da yapılıyor, Akkuyu Rusların. Değerli arkadaşlar, Türkiye orayla ilgili... Bakın, bütün dünyada nükleer santral yaptırırlar elbette kendi teknolojisi yoksa dışarı yaptırıyor ama o bilgiyi alıyor, kendi mühendisini orada yetiştiriyor. Şu anda, Akkuyu'da reaktörün yanına hiçbir Türk yaklaştırılmıyor yani hiçbir bilgi alış yok, "know-how" transferi denilen hiçbir şey olmadan orada bir santral yaptırılıyor. Oysaki nükleer çalışmaların, santralin dışındaki nükleer teknolojiye ilişkin çalışmaların -birçok alanda kullanılabilir biliyorsunuz, tıptan diğer alanlara kadar birçok alanda kullanılıyor- bir devlet politikası hâline getirilmesi lazım ama özellikle AK PARTİ dönemlerinde burada çok ciddi bir aksama olduğunu görüyoruz. Mesela, 1999 depreminde Çekmeköy yerleşkesindeki nükleer araştırma reaktörü deprem nedeniyle kapatılıyor; bakın, 1999 yılında ve hâlâ açılmadı. Ya, bu bir araştırma reaktörü yani bu niye açılmıyor, bunu anlamak mümkün değil. Çünkü tamamen gözden çıkarılmış, nükleerle ilgili hiçbir teknolojik çalışma yapılmıyor oysaki bu çalışmaların yapılması lazım, AR-GE için yeterli kaynak ayrılması lazım. Ben bu eleştiriyi yaptım, bize nükleerle hiçbir alakası olmayan ama TENMAK'ın Sayın Başkanı dedi ki: "Efendim, biz bu işi araştırmaları için 150 milyon lira bütçe ayırdık." Ya, 150 milyon lira Plan ve Bütçe Komisyonunda kuru yemiş parası arkadaşlar, kuru yemiş. 150 milyon lira, bakın, bütçemiz 150 milyon; 150 milyar değil, trilyon da değil. Arkadaşlar 150 milyon lirayla nükleer enerji konusunda Türkiye'ye çağ atlatacaklar(!) Ya, böyle bir rezalet olabilir mi! Bunu utanmadan, sıkılmadan bir de bize söylüyorlar. 150 milyon lira gerçekten burada kuru yemiş, meyve parası. Yani böyle bir şey olabilir mi? Tutanaklar var; eğer görmek isterse arkadaşlar, tutanakları gönderebilirim.

Şimdi, dolayısıyla, AK PARTİ'nin nükleer teknolojiye verdiği önem bu işte. Bir şey daha yapıyor. Şimdi, bizim altmış yıllık Türkiye Atom Enerjisi Kurumumuz var değerli arkadaşlar ve çok ciddi mühendisler var. Başlangıçta çok güzel çalışmalar yapılmış ama özellikle son yirmi beş yıldır AK PARTİ hükûmetleri döneminde burası zaten tamamen böyle üzerine ölü toprağı atılmış hâle getirilmiş, en sonunda da Atom Enerjisi Kurumu kaldırılıyor. Bir "NDK" diye Nükleer Düzenleme Kurumuna bölünüyor, ikinci unsuru olan NÜKEN olarak da "Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü" diye; "TENMAK" diye bir üst örgüt kuruluyor, onun altına alınıyor ve şube müdürlüğü seviyesine düşürülüyor Atom Enerjisi Kurumu. Şimdi "Niye bunu yaptınız?" dediğimizde... Çünkü TENMAK dediğimiz bir üst örgüt. Bunun altında ne var? Bakın, Nükleer Enerji var, Bor Araştırma Enstitüsü var -yani ne kadar alakaları var birbirleriyle- Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü var, Temiz Enerji ve Enerji Araştırma Enstitüsü gibi birbiriyle alakasız... Elbette alaka kurmak isterseniz bunun Çevre Bakanlığıyla alakasını kurabilirsiniz; onu söyledim zaten, madem resmin tamamını görecektir, bunların hepsinin çevreyle ilişkisi var, bunları Çevre Bakanlığının altına alsaydınız kardeşim. Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir argüman olabilir mi? Bu tamamen Atom Enerjisi Kurumunu etkisiz hâle getirmeye yönelik bir gayrettir; bu gayreti şiddetle eleştiriyorum, şiddetle kınıyorum, yanlış bir şeydir. Hâlbuki burada bir devlet politikası hâline getirilip Türkiye nükleerle ilgili, ilk nükleer teknolojiyle ilgili olarak mesafe katetmek durumundadır fakat maalesef çok ciddi bir şekilde bir geriye gidiş oldu; bunun da Türkiye'ye çok ciddi bir maliyeti olacaktır.

Atamalara bakıyorsunuz, bu TENMAK yani en üst örgüt... Şimdi, bakın, arkadaşlar, Avrupa Birliği işlerinden bir örnek vereyim size: Eğer bir işi önemsiyorsanız onun kurumsal yapısını "upgrade" edersiniz. AB işleri, Devlet Planlama Teşkilatında bir genel müdürlükte yapıldı. Biliyorsunuz, Hükûmet ilk başlarda bu AB işlerine önem verdi, önce Genel Sekreterliğe çevirdi, daha da önem verdi, AB Bakanlığı kurdu. Önemsizleşmeye başladı, AB'den umudunu kesti, ondan sonra bakanlıktan geri aldı, tekrar aşağı doğru çekti; şu anda AB'yle ilgili bir şey yok. Bu Atom Enerjisi Kurumu da öyledir, öyle resmin tamamını görme falan değil; Atom Enerjisi Kurumu, maalesef artık bu Hükûmetin radarında olmayan bir kurum hâline gelmiştir.

Şimdi, diğer bir husus, bu torbalarda yapılan hususlardan bir tanesi de şu: Biliyorsunuz, bizim düzenleyici ve denetleyici kurumlarımız var; işte, EPDK, BDDK, TMSF, BTK, Kamu Gözetimi ve Denetimi Kurumu, Rekabet Kurumu gibi. Her torbada bunların iki tanesi bize getiriliyor. Oralara kurul üyesi atanması için kanun bir kısım vasıflar aramış, "Şu şu alanda eğitim yapsın." demiş, "Şu kurumlar önerebilir." demiş yani böyle "Herkesi oraya kurul üyesi yapma." anlamında birtakım sınırlandırmalar getirmiş; bu sınırların hepsi kaldırılıyor. Bundan önceki kanunlarda Kamu İhale Kurumunda ve EPDK'de kaldırmışlardı, şimdi bu gelen kanun teklifinde de Rekabet Kurumunda ve Kamu Gözetimi ve Denetimi Kurumunda kaldırılıyor. Ya, bunu önemsiz bir şey olarak sakın düşünmeyin; bakın, bu çok önemli bir şey. Mesela BTK'de kaldırıyor. BTK diyor ki: "Kardeşim, buraya atayacağın Kurul üyesini yine sen atayacaksın zaten ama bu belli bir alanda eğitim almış olsun, belli bir süre tecrübesi olsun." Bu şekilde birtakım şartlar aranıyordu kanunda, bunların hepsi şu anda kaldırılıyor. Tamamen orada bir torba hâline getirilmiş durumda, kim bastırırsa ilgisiz bir şekilde oralara atanacak. Hatta, 2 tanesinde, Rekabet Kurumunda ve Kamu Gözetimi ve Denetim Kurumunda bir de kurumsal ilişkilerin kurulmasını öngörüyordu önceki kanun. Yani şunu söylemeye çalışıyorum: Mesela, Rekabet Kurumu Kurul üyelerinin 1'i TOBB'un göstereceği, 1'i Yargıtayın, 1'i Danıştayın, 3'ü Ticaret Bakanlığının, 1'i de Kalkınma Bakanlığının. Erdoğan, her iş yapıyor ya Cumhurbaşkanı; şimdi bütün bu yetkililer o kurumların önerecekleri içerisinde Cumhurbaşkanı'nın ataması şeklinde değil; Cumhurbaşkanı'nın kendi başına, hiçbir kurum önermesi olmadan atamasını öngörüyor artık. Kamu Gözetimi ve Denetim Kurumu da... Mesela, burası Maliye Bakanlığıyla çok sıkı diyalog içerisinde olması gereken bir kurum. Dolayısıyla önceki kanun "2'si Maliye Bakanlığı tarafından, 2'si Ticaret Bakanlığı tarafından..." diye böyle birkaç tane kurumu saymış, bunların da şimdi hepsini kaldırıyorlar. Dolayısıyla kim rast gelirse, kim bastırırsa, kimin o anda onlara yakınlığı varsa onları atayacak bir duruma getiriyorlar. Ne oluyor? İşte, bu da ülkede bu kurumları çürütüyor. Kurumları yok olan bir ülkede başımızın da zaten bu sıkıntılardan kurtulması mümkün değildir.

Diğer bir husus da -bu torbalardaki genel karakteristiklerden bir tanesi- her torbada mutlaka birkaç tane kurum veya birkaç tane iş kamu ihale mevzuatının dışına alınıyor. Mesela burada ne var? Burada diyor ki: "Cumhurbaşkanlığının sorumluluğundaki bina ve objelerin onarımı, restorasyonları, çevre düzenlemelerine ilişkin mal ve hizmet alımları ile mütalaa ve hukuki hizmet alımları kamu ihale mevzuatının dışındadır." Niye arkadaşlar, niye ya? Cumhurbaşkanlığının bina ve objelerinin onarımının kamu ihale mevzuatının dışına alınmasının bir tane gerekçesini bana söyleyin ya! Yolsuzluk yapmanın dışında bir tane gerekçesi olabilir mi?

Şimdi gelecek kanunda da var yine buna ilişkin; her kanunda bir iki tane kurumu böyle dışarıya alıyorlar, bir iki tane işi dışarıya alıyorlar. Şimdi, bu kamu ihale mevzuatına tabi olmak kötü bir şeyse kamu ihale mevzuatını toptan kaldıralım, bütün kurumlar rahat etsin. Böyle bir şey olabilir mi? Niye? Çünkü hırsızlık yapmak, yolsuzluk yapmak, usulsüzlük yapmak, kendi adamına iş vermek, pahalı iş yaptırmak. Bunun başka bir açıklaması olamaz. Bu kanun teklifini getiren arkadaşlar bize bunun bir savunma yapsınlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, tamamlayalım, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Kendilerine buradan sataşıyorum ya, sataşıyorum! Bundan daha iyi bir satışma olur mu? Buna bir cevap versinler de görelim bakalım. Kardeşim, bunları niye kamu ihale mevzuatının dışına alıyorsunuz? Bunun başka bir gerekçesi olamaz.

Çok fazla vaktim kalmadı, diğer bir husus da enerjide iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesinde ihtisas sahibi kurum ve kuruluşlar ile özel hukuk tüzel kişilerine proje, onay ve kabul işlemleri yetkisi veriliyor. Şimdi, kamuda olan bir yetkiyi... Proje dışarıda yaptırılabilir ama kamuda olan onaylama yetkisini özel sektöre veremezsiniz. Bu, devletin temel fonksiyonlarının özel sektöre verilmesi demektir. Bu maddeye de -madde 26 için konuşuyorum- karşı çıktık fakat maalesef, bu madde de Komisyondan geçmiş oldu.

Özetle şunu söylemeye çalışıyorum: Türkiye'de kurumları boşalttı AK PARTİ. Kurumların çürümüşlüğünden, kurumların boşaltılmasından çok çektik, hukuksuzluktan çok çektik. Anayasa'ya aykırı düzenlemeler yine önümüze getiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - Bunların faturası bütün milletin üzerine olacaktır. Bunu yapmaktan vazgeçin diyoruz. Bu anlamda, eğer bu düzeltmeler yapılmazsa kanun teklifine olumsuz oy kullanacağımızı da Genel Kurula arz ediyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Efendim, bir iki hususta açıklama getirmem gerekiyor.

BAŞKAN - Kürsüden buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Erhan Bey benim için değerli bir milletvekilidir...

ERHAN USTA (Samsun) - Siz de.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - ...ve onunla beraber çalışmaktan da mutlu oluyorum fakat insanlar hızlı konuşurken bazen ağızlarından çıkan kelimeleri hesap etmiyor olabiliyorlar. Siz konuşmanızı yaparken "Hırsızlık yapan sizsiniz." dediniz, aynen bu cümleyi... Ben bunu size yakıştıramadım, sanıyorum dilinizden sehven çıktı.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, hayır, şöyle...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla, böyle bir şeyi kabul etmemiz mümkün değil; eğer bilerek yaptıysanız size iade ediyorum.

İkinci husus da TÜNAŞ'tan aldığım bir bilgi var şu an, orada diyor ki: 2011 yılından bu yana toplam 317 Türk mühendis Rusya'da, özellikle Moskova'da ve Saint Petersburg'da nükleer mühendislik eğitimi aldılar, uzmanlık eğitimi aldılar ve sizin bahsettiğiniz kurumda şu an bilfiil çalışıyorlar. "Tek bir Türk çalışmıyor." dediniz.

ERHAN USTA (Samsun) - Çalışmıyor demedim, reaktörün yanına yanaşamıyor dedim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla, bu açıklamayı yapmakta fayda görüyorum zapta geçmesi için.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, açık satışma var.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben satışmadım kimseye, sadece açıklama getirdim.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben de açıklama yapayım o zaman.

BAŞKAN - Buyurun.

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, Sayın Yenişehirlioğlu'na nezaketi için teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bakın, söylediğimiz şey şu: Bunun başka nasıl bir gerekçesi olabilir? Şimdi, her torbada siz bize şunu getiriyorsunuz: "Şu, şu, şu işleri kamu ihale mevzuatı dışına çıkaralım." Şimdi, en son getirilende de Cumhurbaşkanının yaptığı tamir işleri, bahçe, danışmanlık hizmetleri, bilmem ne... Şimdi bu kanun teklifinde bu var, gelecek olan kanun teklifinde Çanakkale'deki Gelibolu Yarımadası Alan Başkanlığının yapacağı her iş var, öncekilerde de yine Millî Saraylarla ilgili olan vardı. Şunu söylüyorum: Kamu ihale mevzuatına tabi olmak kötü bir şeyse bütün kurumları bu beladan kurtaralım ama bu kamu ihale mevzuatı bir yarışmayı getiriyorsa, burada olmak iyi bir şeyse bu kurumlar niye olmuyor? Bürokratlara "Arkadaş, niye bunun dışına çıkıyorsunuz?" diye

sorduk. Birisi çıktı, dedi ki: "Efendim, gizlilik gerektiren işler var." Ya, Millî İstihbarat Teşkilatının bile bir kısım işleri kamu ihale mevzuatına tabi iken sizin burada, bahçe yapma işinizin nasıl bir gizliliği olabilir? Öbür bürokrat geldi -bakın, bunların hepsi tutanaklarda var Sayın Yenişehirlioğlu- dedi ki: "Efendim, gizlilik gerekçesiyle değil hızlılık gerekçesiyle böyle bir ihtiyaç var." Yani, o zaman akla şu geliyor arkadaşlar: Kamu ihale mevzuatı eğer iyi bir şeyse, bu iyi şeyden insanlar dışarı çıkmak istiyorsa başka bir şey olamaz, soygun için olabilir bu, hırsızlık için olabilir; anlatabildim mi? Başka bir şey olabilir mi? Yani çok özel bir alan olur, gizlilik gerektirir, çok hızlı yapılması gerekir, spesifik konularda bunun dışına çıkılabilir. Zaten o yetkiler var ama "Yaptığım her tamir, onarım işinin tamamını bunun dışına çıkaracağım." derse akla başka bir şey gelmez, kusura bakmayın.

Diğer husus, nükleerle ilgili... Bakın, ben dedim ki: Rusya'da çalışan Türkler var, reaktörün yanında hiç Türk çalıştırılmıyor ve hiçbir bilgi yani "know-how" dediğimiz bir bilgi transferi yok. Bunun olduğunu iddia edebilir misiniz? Yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - 317 mühendis çalışıyor.

ERHAN USTA (Devamla) - Biz bu eleştiriyi TENMAK'a yaptığımızda "Ya, siz yanıyorsunuz, şu kadar mühendisimiz burada çalışıyor, bilgi alıyorlar, ediyorlar." türü bir şeyi bize TENMAK yetkilileri söylemedi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.53

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.40

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 210) (Devam)

BAŞKAN - 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalarla devam ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Faruk Aksu, İstanbul Milletvekili.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan Anayasa referandumu sonrasında yönetim sistemimizde gerçekleştirilen köklü değişiklikle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçmiştir. Sistem değişikliği sonucu hukuki karşılığı kalmayan "Başbakanlık" "Bakanlar Kurulu" "kanun tasarısı" "tüzük" gibi kavramların mevzuatımızdan, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmesi öngörülen konuların da kanun ve kanun hükmünde kararname metinlerinden çıkarılması gerekli hâle gelmiş, uyum kapsamında bu yönde birçok düzenleme de hayata geçirilmiştir. 7142 sayılı Yetki Kanunu sistem değişikliğinin hukuki çerçevesinin oluşturulmasında önemli bir geçiş düzenlemesi işlevi görmüş, Meclisten alınan bu yetkiyle özellikle kamu kurumlarının teşkilat yapılarında değişiklikler yapılmış, görev, yetki ve sorumluluklar yeniden belirlenmiş, personele ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Yetki kanununa göre çıkarılan en kapsamlı düzenlemelerden biri de 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname olmuştur. Kararnameyle bakanlıklar, bağlı ve ilgili kuruluşlar ve diğer kurumların yeni sisteme uygun olarak teşkilatlanması temin edilmiştir. Ancak 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilen bazı hükümler yalnızca kanunla düzenlenmesi gereken hususları içerdiği ya da bunların dayanağını oluşturan yetki kanununun kapsamı dışında kaldığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. İptal kararlarının çoğu 4 Haziran tarihinde yürürlüğe girecek olup görüştüğümüz kanun teklifi Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararlarından doğan boşluğun süresi içinde doldurulmasını hedefleyen teknik bir düzenleme, aynı zamanda da Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine tam uyumun sağlanması açısından hukuk zemininin sağlamlaştırılmasına katkı sunacak hususlardan oluşmaktadır.

Kanun teklifi, Diyanet İşleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Rekabet Kurumu ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun teşkilat yapısı, görev ve yetkileri, personelin özlük işleri ile mali ve sosyal haklarını yürüttükleri iş ve işlemlere dair hususları içeren 30 maddeden oluşmaktadır.

Teklifin 9 maddesi Diyanet İşleri Başkanlığı, 13 maddesi ise enerji sektörüyle ilgilidir. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine bağlı olarak yapılan değişikliklerle Diyanet İşleri Başkanlığı ve sunduğu dinî hizmetlerin sistematik ve profesyonel bir çerçevede yeniden şekillendirilerek hem halkın dinî ihtiyaçlarının daha etkin şekilde karşılanması hem de Başkanlıktan beklenen hizmetlerin kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda teklifle Din İşleri Yüksek Kurulu, Mushafı İnceleme Kurulu ve Kiraat Kurulu tarafından İslam dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu tespit edilen Kur'an-ı Kerim'in meallerinin, mushafın, internet ortamında yapılan dinî yayınlar da dâhil incelenmesine, gerektiğinde toplatılmasına ve imha edilmesine ilişkin

yetkiler açıkça belirlenmektedir. Düzenlemeyle hem basılı hem dijital ortamda dinî içeriklerin denetim altında tutularak halkın yanlış yönlendirilmesinin önüne geçilmesi öngörülmektedir.

Bir diğer maddeyle, Diyanet İşleri Başkanlığının hizmet birimlerinin görevlerine ilişkin düzenleme yapılarak öğrenci yurtları, sağlık kuruluşları, ceza infaz kurumları gibi çeşitli birimlerde manevi danışmanlık ve din hizmetlerinin sunulması, toplumu din konusunda aydınlatma amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlanması yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca, 633 sayılı Kanun'da, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesine uygun olarak hac ve umre işlemlerinin her yılın sonunda Başkanlık ve Cumhurbaşkanlığı tarafından denetlenmesine, Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü ve Başkanlık vaizi ünvanındaki personelin Başkanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilmesine, Din İşleri Yüksek Kurulu inceleme gelirlerinin döner sermaye gelirleri arasından çıkarılmasına, Başkanlığın yurt dışı teşkilatının oluşumu ve yurt dışı mahallinde sözleşmeli statüde istihdam edilen personele yapılacak ödemeye, dinî kültür, tecrübe ve ihtisaslarıyla tanınmış kişilerden Din İşleri Yüksek Kurulu çalışmalarında hizmet alınmasına ve Başkanlıkça yapılan sınavlarda komisyon üyesi veya sınav görevlisi olarak görevlendirilen personele ödenecek sınav ücretine ilişkin düzenlemeler de teklifte öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, yaşadığımız birçok sorunun temelinde yer alan ahlaki kirlilik ve yozlaşmanın toplumsal alanda yaygınlık kazanması kuşkusuz ki Diyanet İşleri Başkanlığının sorumluluğunu daha da artırmaktadır. "Ben, güzel ahlaki tamamlamak için gönderildim." buyuran iki cihan serveri Sevgili Peygamber'imizin ümmeti olan bizler, bir ahlak iddiasını, irfan çağrısını ve medeniyet duruşunu dile getirerek yüzyıllar boyunca hüküm süren bir ecdadın da ahfadıyız. Bu nedenle, normatif düzenlemelerle birlikte bu manevi mirasa sahip çıkmak hepimizin sorumluluğundadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak beşerî ilişkilerde sevgi, hoşgörü ve adaleti tesis etmeyi hedef alan bir ahlak anlayışını benimsiyoruz. Bu anlayışın, bütün kurum ve kurallarıyla toplumun her kesiminde hâkim kılınması için yozlaşma eğiliminin önüne geçecek ilke ve standartların hayata geçirilmesini önceliyoruz. Sapkın akımlara karşı çocuklarımızı korumak ve radikal grupların gençlerimizi terör örgütlerine yönlendirmesinin önüne geçmek için Anadolu irfanını öne çıkaran bir din öğretimi ve anlatımının benimsenmesini, bilgi ve aklın ışığında İslam'ın genç kuşaklara öğretilmesini gerekli görüyoruz. Bu kapsamda Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Yunus Emre ve Hacı Bayram Veli gibi şahsiyetlerin felsefesinin öğretilmesini önemsiyoruz. Feragat ve fedakârlık duygularının, ahlak ve adalet anlayışının, devlet malına sahip çıkmanın, kamu menfaatlerini şahsi menfaatin önünde tutmanın bir kültür ve bilinç olarak yerleştirilmesine, eğitim sistemiyle birlikte Diyanet İşleri Başkanlığının önemli katkı verebileceğine inanıyoruz. Bu cümleden olarak, Başkanlığın anılan görevleriyle ilgili farkındalığı artırmasının ve toplumsal bilinçlendirmeyi etkinlikle yapmasının hayati önemde bir konu olduğunu ve kanun teklifinin bu amaca hizmet edeceğini ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin düzenleme yaptığı ikinci alan enerjidir. Bu kapsamda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün yetki, işleyiş ve muafiyetleri konusunda Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi doğrultusunda değişiklikler öngörülmektedir.

2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun kanun kapsamındaki mevcut hâliyle muafiyetlerden yararlanmaya devam etmesi ve stratejik önemi haiz enerji, nükleer ve maden teknolojileri alanlarında ülkemizin ihtiyaç duyduğu araştırma, inovasyon ve teknoloji geliştirme çalışmalarını yaparak bunları üretmesi ve ticari değere dönüştürebilmesi öngörülmektedir.

Bunun yanı sıra teklifle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi doğrultusunda kamusal görev ve faaliyetleri icra eden, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kamu idaresi olarak yapılandırılan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü varlıklarının hukuki statüsü düzenlenmekte, bu kapsamda mevcut vergi muafiyetlerinden yararlanmaya devam etmesi öngörülmekte, tebligat usulü ile idari para cezaları rejimi tanzim edilmektedir.

Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yüksek teknoloji alanında dünyada yaşanan gelişmeleri takip etmek ve bu amaçla nitelikli insan kaynağı oluşturabilmek için 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına bursiyer göndermesi, eğitimini tamamlayarak göreve başlayanların ise kariyer meslek kadrolarına atanmaları, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkan ve üyeliğine atanma şartları ile elektrik sektöründe teknik hizmetlerde yetkilendirme, görevlendirme ve bedel belirleme usulleri yeniden düzenlenmektedir.

Enerji, ülkemizin ekonomik büyümesinde ve kalkınmasında kritik rol oynayan stratejik bir alandır. Bu alandaki yatırımlar sadece enerji arz güvenliğini sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda ülkemizi enerjide bağımsız bir konuma taşıma hedefine de hizmet etmektedir. Partimizin millî enerji politikası dışa bağımlılığı en aza indirirken enerji tedariki ve güvenliğinin sağlanmasını, enerjide verimliliğin ve millî kaynakların payının artırılmasını, hem üretim hem de tüketim aşamasında enerjinin çevre ve insan dostu olmasını öngörmektedir. İftiharla söylenebilir ki son yıllarda ülkemizde yerli kaynaklara dayalı enerji üretimini artırmaya yönelik önemli projeler hayata geçirilmiştir. Enerji arz kaynaklarını hızla çeşitlendirerek üretici ve tüketici bölgeler arasındaki jeostratejik konumu nedeniyle sektörde bölgesel düzeyde önemli bir aktör hâline gelen Türkiye, Karadeniz'deki doğal gaz keşfiyle, nükleer, hidroelektrik, güneş ve rüzgâr santralleriyle, başta Gabar petrolü olmak üzere petrol keşifleri, lityum pil üretimi gibi bu kapsamdaki önemli atılımlarla küresel enerji piyasasında belirleyici aktör olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Atılan öngörülü adımlar ve nitelikli yatırımlar sonucu yenilenebilir ve temiz enerjide Türkiye Avrupa'da ve dünyada ön sıralarda yer almakta ve küresel ölçekte pozitif bir örnek olarak gösterilmektedir. Bakanlık ve ilgili kurumlarımızın bu alandaki gıpta edilecek performansı enerjide dışa bağımlılığımızı azaltırken ekonomimizi de güçlendirmektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifin 16, 17 ve 18'inci maddelerinde Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesindeki kültür ve tabiat varlıklarının korunma, bakım onarım, teşhir, tanzim ve benzeri faaliyetlerine, Cumhurbaşkanlığına ait tarihî yapılar ve sanat eserlerinin onarım, restorasyon ve hizmet alımlarında ihale muafiyetine ve Millî Sarayların gelir ve gider yönetimiyle ilgili vergi muafiyetine yönelik düzenlemeler Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak kanuna eklenmektedir.

Ayrıca, kanun teklifinin 22 ve 23'üncü maddesiyle Rekabet Kurulunun oluşumu ve üyelerinin atanma usulüne, Kurul üyeliği için aranan nitelikler ve seçim şartlarına yönelik düzenlemeler de yapılmaktadır.

Yine, teklifin 27'nci maddesiyle, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun karar organı olan Kurulun nasıl oluşacağı ve Kurul üyeliklerine atanacaklarda aranacak şartlar hüküm altına alınmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak "yaşa ve yaşat" ilkesini milliyetçilik anlayışımızın manevi temeli olarak kabul etmekte ve bu ilkenin gelenekten geleceğe uzanan çizgide sürekli geliştirilerek kurumsallaşmasına hayati önem atfetmekteyiz. Siyasette önceliğimiz, istikrarlı, iddialı, sosyal ve ekonomik sorunları temelinden çözmüş bir Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde oyun kurucu vasfıyla dünyanın barış, huzur ve refahına azami ölçüde destek olması, katkı vermesidir; demokratik standartların yüksek olduğu, sürdürülebilir yönetim istikrarının temin edildiği, öngörülebilir ve güven duyulan bir ekonominin tesis edilmesidir; ekonomiyle birlikte günümüzün tüm gelişmelerini Türkiye merkezli, Türk milletinin çıkarlarını esas alan bir bakış açısıyla değerlendirmektir. Bu doğrultuda, ülkemizin jeostratejik konumunun sağladığı fırsatları, doğal ve beşerî kaynak potansiyelimizi harekete geçirmeyi, sahip olduğumuz enerji, ulaştırma ve sanayi altyapısını stratejik bir anlayışla geliştirmeyi öngörüyoruz. Bilgi toplumunun gereklerini yerine getirmeyi, ileri teknoloji üreten bir ülke olmayı, dijital ekonomiye uyumu, milletimizin her ferdinin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeyi ve bu doğrultuda kapasite oluşturmaya hedefliyoruz. Uzun vadeli stratejik hedefimiz, Türkiye'nin 2053 yılında tüm dünya tarafından lider ülke ve süper güç olarak kabul edilir olmasını sağlamaktır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi; siyasi ve toplumsal uzlaşmanın esas olduğu, millî hedeflere birlikte yürüme kararlılığının hukuki zemininin oluşturulduğu cumhuriyet tarihinin en önemli yönetim reformudur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütünüyle kurumsallaşmasıyla birçok sorunun üstesinden daha kolay gelineceğini düşünüyoruz. Cumhuriyetçi olarak amacımız, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara köklü cevaplar hazırlayarak Türk ve Türkiye Yüzyılı'na temel olacak kalıcı ve güçlü reformları peş peşe hayata geçirmektir. Türkiye'nin güçlü üretim altyapısıyla geldiği noktada kesintisiz devam edegelen üretim, yatırım, ihracat, büyüme ve kalkınma seferberliğiyle sürdürülebilir ekonomik refahı yakalaması mümkündür. Bunun için güven ortamını kalıcı ve kurumsal hâle getirmek müşterek vazifemizdir.

Parti olarak tarih, kültür ve inanç temelinde, derinliği olmayan yapay farklılıkların ayrıştırıcılığı yerine zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğini esas alan bir anlayışla ekonomik ve sosyal birikimlerimizin ortak hedeflere seferber edilmesini millî birlik ve bütünlüğümüzün teminatı sayıyoruz. "Terörsüz Türkiye" hedefini gerçekleştirerek millî birliğimizi güçlendirmeyi, ülkemizin huzur ve güvenliğini sürekli kılmayı, lider ülke Türkiye'nin inşasını amaçlıyoruz. Bu yolda atılan adımlarla kazanan, barış ve kardeşlik, siyaset ve demokrasi ve bütünüyle Türk milleti olmuştur. Geldiğimiz bu süreçte Türkiye artık terörle anılan, hüznü manşetlerle hafızalara kazınan bir ülke olmayacaktır. Vatandaşlarımız, "terörsüz Türkiye" hedefini doğusuyla, batısıyla, kuzeyiyle, güneyiyle sevinçle karşılamış ve bağrına basmıştır. İnşallah, ulaşılabilecek olan "terörsüz Türkiye" hukukun üstünlüğünü esas alan, eşit hak ve yükümlülüklerin egemen olduğu, kapsayıcı ve kucaklayıcı, demokrasisini daha güçlendirilmiş, ekonomik refahını artırmış bir Türkiye olacaktır. Türk milleti tarihin gerisine asla düşmeyecek, kutlu ülkelerinden vazgeçmeyecek, kudretine layık bir gelecek inşa edecektir.

Bu düşüncelerle, görüştüğümüz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri ve muhterem vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mehmet Kamaç, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine bir torba yasayla karşı karşıyayız, bu kürsüde bazen derler ki: "Ya, işte, buradaki konuların hiçbirinin birbiriyle alakası yok." Ama bu pakete baktığımızda, EPDK ile Diyanetin aynı paketin içinde yer aldığını gördüğümüzde aslında çok alakalı konular olduğunu biliyoruz. Yani -ilk algıya göre- Diyanet İşleri Başkanlığı, esasta dinle alakalı meseleleri esas alan, bunun üzerine kurgulanmış bir kurum olarak algılansa da aslında Diyanet İşleri Başkanlığının diyanetle bir alakası yok. Diyanet İşleri Başkanlığı devletin herhangi bir kurumu gibidir yani EPDK ne ise Diyanet İşleri Başkanlığı da aynı şeyi ifade ediyor ülkemizde.

Şimdi, buna dair defalarca bu kürsüden bazı şeyleri dile getirdik yani Diyanet İşleri Başkanlığı kurulduğunda Birlik Partisi Anayasa Mahkemesine başvuruyor, Diyanet İşleri Başkanlığının laiklik ilkesine aykırı olduğunu söylüyor fakat Anayasa Mahkemesi bunu karara bağlarken gerekçeli kararını açıklıyor, diyor ki: "Diyanet İşleri Başkanlığı dinî bir teşkilat değil." Bunu ben söylemiyorum, Anayasa Mahkemesi kararır bu yani gerekçesidir. "Anayasa'nın 154'üncü maddesinde saptandığı üzere genel idare içinde yer almış idari bir teşkilat durumundadır." diyor. "Diyanet İşleri Başkanlığının Anayasa'da yer almasının ve mensuplarının memur niteliğinde sayılmasının, birçok tarihî nedenlerin, gerçeklerin ve ülke koşullarıyla ihtiyaçların doğurduğu bir zorunluluk sonucu olduğunda kuşku yoktur." diyor Anayasa Mahkemesi gerekçeli kararı ve devamında şunu söylüyor, diyor ki: "Devletin bu alandaki yardımı ve Diyanet İşleri kuruluşu görevlilerinin memur sayılması, devletin din işlerini yürüttüğü anlamına gelmeyip ülke koşullarının zorunlu kıldığı ihtiyaca uygun bir çözüm yolu bulmak gerek ve anlamını taşımaktadır." Yani Anayasa Mahkemesinin kararına göre Diyanet İşleri Başkanlığının diyanetle yani tam olarak "din" anlamına gelen bu kavramla aslında hiçbir alakası yok. Dolayısıyla bugünkü Diyanet İşleri Başkanlığını tartıştığımızda olaya bizim bu çerçeveden bakmamız lazım yani bir dinî kurum çerçevesinden bakmayacağız.

Şimdi, Diyanet İşlerinin Türkiye'de neler yaptığını bir görelim. Bakın, bu konuda, din-devlet ilişkisine ya da din-iktidar ilişkisine dair İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin tarihe geçmiş bir fetvası vardır, diyor ki: "Sultanın sofrasında oturan âlimin fetvasına itibar edilmez." Bu, şu anlama gelmiyor yani bir âlim oturmuş, sultanla aynı sofrada yemek yiyor, bu anlama gelmiyor; pekâlâ, her âlim her sultanla aynı sofrada oturup yemek yiyebilir. Buradan İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin kastı şu, diyor ki: "Siz dini iktidarın emrine veremezsiniz." Yani sofradan kastı o. Diyor ki: "Siz dini iktidarın emrine veremezsiniz." Bugün Türkiye'de ne var? Diyanet İşleri Başkanlığı iktidarın isteminin dışında tek bir şey söyleyebilir mi, dinin esasına dair tek bir cümle kurabilir mi? Ya, bu ülkede "Faiz haramdır ey Hükûmet! Faizi yüzde 50 yapmanız... Gerçekten, siz, Allah'ın kendisine düşman bellediği faiz işiyle karşı karşıyasınız."

diyebilir mi? Diyemez. Dolayısıyla, Diyanet İşleri Başkanı bugünkü, işte, AK PARTİ Genel Başkanının ve Cumhurbaşkanının bir memurudur. İşte, İmam-ı Azam Ebu Hanife tam bundan dolayı söylüyor: "Sultanın sofrasında oturan âlimin fetvasına itibar edilmez."

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı nasıl kurgulanmış? Toplumun yalnızca bir inanç yorumu üzerinden kurgulanmış; din üzerinden kurgulanmış değil, Sünni yorum üzerinden kurgulanmış bir kuruluştan bahsediyoruz. Ya, bu ülkede sadece Sünni insanlar mı yaşıyor? Hayır. Bu ülkede Ezidiler var, Süryaniler var, Hristiyanlar var, Yahudiler var, Aleviler var, Caferiler var, var da var. Şimdi Diyanet İşleri Başkanlığı şunu açıklamak zorunda: Ya "Onlara zimmi hukuku uyguluyorum." diyecek, "Onların vergileri cizye niteliğindedir." diyecek ya da bu vergilerden aldığı maaşlarla, bütün bu dinî farklılıklara da hizmet verecek.

Şimdi bu ülkede sadece camiler mi var? Bu ülkede kiliseler var, havralar var, sinagoglar var. Yine, bu dinî azınlıklar bu ülkede vergi veriyorlar. Diyanet İşleri Başkanlığının bu dinî azınlıklara yönelik tek bir faaliyeti söz konusu mudur? Daha dün Diyarbakır'da bir kilise papazı diyor ki: "Ya, bizim aylık giderimiz inanın, bir memurun maaşı kadardır ama biz cemaatimizden topladığımız paralarla bunu sürdürmek zorunda kalıyoruz. Biz bu ülkenin vatandaşı değil miyiz?"

Şimdi, Diyanet hakkında birkaç tane araştırma var, onun sonuçlarını sizinle paylaşacağım. Toplum Çalışmaları Enstitüsü yaptığı Türkiye Toplumsal Eğilimler Araştırması Eylül 2024, ne diyor? Bu çalışmada örnek grubuna "Türkiye'de en güvenmediğiniz 2 kurumu belirtir misiniz?" diyor. En güvenilir kurum olarak 2'nci sırada Diyanet İşleri Başkanlığı söyleniyor. Bu bir araştırmadır, ben söylemiyorum. Spesifik olarak isim zikredildiğinde Diyanet İşleri Başkanlığı 1'inci sıraya yerleşiyor. Ya, bir dinî kurumdan bahsediyoruz eğer dinî bir kurumsa.

Yine, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) 2016-2020 radikalleşme anketlerinde Diyanet için oldukça karamsar bir tablo çizmiş. Bu çalışmada "Dinî bilgileri hangi kaynaklardan ediniyorsunuz?" şeklindeki soruya cevap verenlerin sadece yüzde 6,7'si "Diyanet İşlerinden alıyorum." diyor, geriye kalan yüzde 93,3'ünün Diyanetle hiçbir alakası yok çünkü güvenmiyor, güvensizlik endeksinde 1'inci sırada yer alıyor.

Kasım 2023 tarihinde yayınlanan ve DİYANET-SEN tarafından yapılan Diyanet Çalışanlarının Sorunları, Beklentileri, Din-Diyanet Algıları Araştırması Diyanet personelinin kapasitesini, sorunlarını, Diyanetin ciddi yapısal sorunlara sahip olduğunu gösteriyor. Çarpıcı bir başka sonuç: "Diyanette torpil, iltimas ve kayırmacılık yoktur." ifadesinde oran nedir, biliyor musunuz? Yüzde 79,1'i yani hepsi "Var." diyor. Bunlar araştırmalar sonucu ortaya çıkmış rakamlardır. Biz burada konuşurken yani öyle boşuna konuşmuyoruz, rakamlarla konuşuyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili, onun iç görevleriyle ilgili yasalar düzenlenirken... Aslında Diyanetin esasında radikal bir değişim ihtiyacının olduğunu gösteriyor bu rakamlar. Diyanet İşleri Başkanlığının siyasete alet edilmesi... Siyasetin elini dinî kurumlardan çekmesi, dinî kurumların da siyasetin arka bahçesi olma yanlışlığına düşmemeleri gerekiyor.

Şimdi, cumalardan bahsediyoruz. Sayın Başkan, cuma namazları neden 2 rekâttır? Çünkü cumanın asıl maksadı, o toplumun -ya, bakın, 4 rekattan 2 rekâta indiriliyor- cumada, camide bir araya gelip sorunlarını konuşması. Diyanet İşleri Başkanlığı ne yapıyor? Tekirdağ'dan tutun Hakkâri'ye kadar imamların eline aynı metni veriyor. Ya, Tekirdağ'ının sorunu başkadır, Hakkâri'nin sorunu başkadır. O insanlar o camiye sorunlarını dillendirmek için geliyorlar.

Ben, geçen bütçe konuşmasında bir fıkra anlatmıştım, Sayın Yılmaz buradaydı... Zaten dili geçtik, Diyanet nezdinde, Allah, Türkçe dışında ve Türkler dışında kavimler var etmişse de bunlar dilsizdir, bunların bir dili yok. Dolayısıyla, insanlara kendi dilinden hitap etmeyi de kendi dilinden hutbe vermeyi de caiz görmüyor. Bunu bir tarafa koyduk ama diyor ki: "Tekirdağ'daki ile Hakkâri'dekinin, Sinop'taki ile Hatay'dakinin sorunu aynı sorun. Bir tane kâğıt verin oradaki imamın eline, çıksın hutbe okusun." Peki, niye cuma namazı 2 rekât arkadaşlar? Bunun bir cevabı yok mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kamaç, toparlayın, buyurun.

MEHMET KAMAÇ (Devamlı) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Şimdi, buradan iki cümle de müfredatla ilgili kurayım. Ya, bir Diyanet İşleri Başkanlığı düşünün, kendi müfredatını kendisi hazırlayamıyor; Diyanet İşleri Başkanlığının müfredatını YÖK hazırlıyor, kendilerinin hiçbir dahli yok burada. Ondan dolayı, böyle torba yasaların içerisine Diyanet İşleriyle ilgili madde sokuşturup buraya getirmektense İmam Ebu Hanife'nin fetvasına geri dönüp, hükûmetten, iktidardan, siyasetten bağımsız bir Diyanet ihtiyacının olduğunu buradan tekrar vurgulamayı ihtiyaç görüyorum.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Değerli Genel Kurul, Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve Genel Kurulu ekranları başında, birazcık aslında infazda düzenleme umuduyla izleyen kıymetli tutsaklar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Ben bu konuşmayı 27 Mayıs darbesinin yıl dönümünde yapıyorum. 27 Mayıs darbesinde anayasal düzene bir saldırı olmuştu ve bu saldırı yerine bir askerî yönetim gelmişti. Böylesi bir anayasal darbenin olduğu bir yıl dönümünde gelen teklif, yine anayasal düzene saldırı yapıldıktan sonra ilan edilen OHAL ve o OHAL'le birlikte geçirilen KHK'lerle oluşturulan anayasal enkazı toparlamak için getirilen bir teklif üzerine konuşmaya çalışacağım; nasıl yapacağım bilmiyorum. 2016 yılında yapılan o girişim yalnızca demokrasiye ve halkın seçtiklerine yönelen bir saldırı değildi ama o saldırıdan sonra yapılan her şey yine benzer ağırlıkta ve benzer yıkıcılıktaydı. Bu KHK'ler ve onların gölgesindeki seçimler de sisteme öylesine cerrahi müdahalelerde bulundu ki bugün hâlâ bu cerrahi müdahalenin yaratmış olduğu tahribatı toparlamaya çalışıyoruz. Bu KHK'ler sonrasında ve 2017-2018 sürecindeki seçimlerle geçilen başkanlık sisteminde, içinde yaşadığımız sisteme ait olmayan, tıpkı bir bedene ait olmayan bir kanın verilmesi gibi bu ülkenin demografisine, demokrasisine ve yapısına aykırı bir şekilde bir sistem uygulanmaya başlandı, bu uygulamanın belli sonuçları var. Zaten aslında bugünkü pakette de artık ismine ne diyeceğimizi bilemediğimiz torbada da bu sistem uyumsuzluğuna yani demografiye ve demokrasiye uygunsuz bu sistemin çıkardığı bu yan etkilere bir çare olmaya çalışıyoruz. Sistem hata veriyor, sürekli teklifliyor, aksırıyor, tıksırıyor ve hastalanıyor çünkü kendisine ait değil, KHK'ler ait değil ve KHK'leri Anayasa Mahkemesinin ısrarlarına rağmen tekrar tekrar bu sisteme yedirmeye çalışmak da yine uygun değil. O günkü, o zamanki, KHK'lerin ve OHAL'in

sürdürüldüğü dönemdeki motivasyon ve o motivasyonla birlikte gelen başkanlık sisteminde her şeyi hızlıca, alelacele bir şekilde geçirme arzusu vardı; hatta hemen "Sistemi çabucak değiştirmeliyiz, toplum mühendisliği yapmalıyız, her şeye cerrahi müdahale yapmalıyız." arzusuyla sistem hızlı hızlı değiştiriliyordu ve bu değişimler yapılırken "Başkanlık sistemi olmasaydı biz bu kadar büyük işler başaramazdık." gibi söylemler uygulanıyordu. Eğer, şu anda içinde yaşadığımız sistem büyük bir başarı olarak adlandırılıyorsa ve böyle hissediliyorsa o zaman çok farklı dünyalarda yaşıyor bu ülkenin insanları.

Anayasa sistemi, aslında bahsettiğimiz bu KHK ve OHAL sistemine tepki gösteren bir bağımsızlık sistemi gibi davranıyor, sürekli tepki veriyor "Bu, benim içimdeki, benim belirlediğim bu çerçeveye uymuyor; benim, bu ülkenin sürmesini öngörmem için, izlemem için konumlandırıldığım pozisyona uymuyor. Bu yüzden, değiştirilmesi, dönüştürülmesi gerekiyor." deyip ihlal kararı veriyor ve onları tekrar gönderiyor ancak Meclis ısrarla aynı malzemeyi farklı ambalaja sara sara tekrar gündeme getiriyor ve Komisyonunda inanılmaz antidemokratik yöntemlerle geçirilebiliyor. Komisyonlarda sayısal üstünlüğe dayanarak sarayın gölgesi altında hızlı hızlı paketler, torbalar geçiriliyor ama bu torbaların bu anayasal sisteme olan uygunluğu ne yazık ki bir türlü dikkate alınmıyor. Anayasa 6'nıncı madde diyor ki: "Egemenliğin kullanılması hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye ve sınıfa bırakılamaz." Eğer böyle değilse sayısal çoğunluğu böylesi bir şekilde egemenliği tek bir zümreye atamak için kullanmak suç değil midir? Yeni anayasa değişikliğinden, yeni anayasa yapılması gerektiğinden bahsediliyor hatta Sayın Cumhurbaşkanı bugün bahsetti "Yeni anayasa için 10 inanılmaz iyi hukukçuya talimat verdim, onlar üstünde çalışıyor." diyor. Bu sistemle mi çalışacağız, bu torba yasayı getiren sistemle, bu ahlakla, bu etikle mi çalışacağız, böyle mi yapacağız bu anayasayı? Bunun kabul edilebilir olmadığını düşünüyoruz. Eğer böyle giderse sistem yine hata vermeye devam edecek, sistem diyecek ki: "Hayır, benim aslıma, usulüme, demografime ve demokrasime uymayan bir sistemi yine bana dayatıyorsunuz."

Paket için MHP Grubu adına konuşan milletvekili aslında atlarken belki birazcık fark ettik, saçma sapan bir rüyanın içindeymiş gibi geliyor, sürekli farklı bir şey geliyor; bir yanda Diyanetten bahsediyoruz, hac ve umre çıkıyor köşeden, kültür ve tabiat varlıkları var ama Kamu İhale Kanunu'ndan da bahsetmeliyiz, aman tanrım, Rekabet Kurulu da geldi; saçma sapan bir rüyanın sıralaması nasılsa bu torba teklifin sıralaması da aynı şekildedir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yasa yapımı böyle olamaz, böyle ancak konfeti yapabilirsiniz. Ben aşure gibi bir torba diyecektim buna, sevgili Grup Başkan Vekilim dedi ki: "Aşure birleştirici bir şeydir." Doğru diyorsunuz dedim, bu torba ancak insanların tadını kaçırabilecek bir torbadır. Yasayı böyle birbirinden bağımsız, birbiriyle hiç alakası olmayan bir sürü şeyi bir araya getirerek bağlam ve bütüncülüğün olmadığı bir şekilde tartışamayız. Her bir yasanın kendi taslağının olması gerekir yani eğer ki biz Rekabet Kurulundan bahsedeceksek Rekabet Kurulunun tümünün yapısını görebileceğimiz, kanunlarını görebileceğimiz şekilde, bağlam ve bütünlüğün olabileceği şekilde tartışabilmemiz gerekirdi.

Sevgili Mehmet Kamaç Diyanetin yapısına inanılmaz detaylı değindi ve burada değinirken aslında bizim partimizin inandığı özgürlükçü laiklik anlayışına da birazcık değindi. Orada inandığımız demokratik İslam yapısı nedir, bunu da tarifledi ama ben birkaç ufak şeyden bahsetmek isterim Diyanetle ilgili. 138 milyar liralık bir bütçesi olan, 6 bakanlıktan daha büyük bütçesi olan, 138 milyar artık Türkiye'de para etmediği için dolar hesabıyla söyleyeceğim, 4 milyar dolar paraya denk gelen Diyanet manevi destek verecekmiş. Kime verecekmiş? Öğrencilere verecekmiş, ailelere, hastanelere, göçmenlere, cezaevlerine, yurt dışına da verecekmiş, her yere manevi hizmet verecekmiş. Mesela, Batmanlı, sosyal bilgiler bölümünden mezun olmuş, daha yakın zamanda atanmış ve ataması iptal edilmiş Musa Ataç'a mı manevi hizmet verecek? Bolu Cezaevinden yarın -1994'te girdiği cezaevinden- tahliye olmayı bekleyen Abdulhamit Ahraz'a, "Altı ay daha cezaevinde kalacaksın." denen Abdulhamit Ahraz'a mı manevi destek verecek ya da Taha Elgazi'ye, insan hakları savunuculuğu yapan, Suriye'den buraya göçmen olarak gelen, sonra vatandaş olan ama vatandaşlığı bir gecede iptal edilen, bir geri gönderme merkezine gönderilen, eşiyile birlikte vatandaşlığı iptal edildikten sonra Suriye'ye atılan Taha Elgazi'ye mi manevi destek verecek? Yenidoğan çetesi elinde 12 bebeği katledilen aileye, özelleşmiş sağlık sistemi içinde ölüme mahkûm edilmiş insanlara mı manevi hizmet verecek veya protestolara katıldığı için şu an cezaevinde olan öğrencilere mi verecek ya da İstanbul Belediyesine oy verdiği için, kendi iradesini seçtiği için, o iradeyi savunduğu için cezaevine girmiş olan, protestolara katıldığı için cezaevine girmiş olan insanlara mı manevi destek verecek? Kime verecek tam olarak? İdare gözlem kurullarına verebilir manevi desteği mesela, bir insanın tahliye olacağı tarihi bilmediği bir duruma, onu o sürece mahkûm eden idari gözlem kuruluna manevi destek verebilir; bunun cehennemlik bir uygulama olduğunu söyleyebilir, günah işlediklerini söyleyebilir. Adli Tıp Kurumuna da verebilir manevi desteği. "İnsanlar ölmek üzereyken onlara cezaevinde kalabilir raporu veremezsiniz." diyebilir. Gönüllü geri dönüş formunu imzalasın diye soğuk işkenceye maruz bırakılan göçmenlere "Bu soğuğa da tahammül edin." diye manevi destek mi verecek yoksa bu geri gönderme merkezlerini finanse eden insanlara mı manevi destek verecek? Her şeyden önce bu Diyanet İşleri Başkanlığı kendisine manevi destek vermelidir çünkü bu bütçe kabul edilemez. Bugün verdiğimiz öneriler arasında ara zam talebimiz vardı. İnsanlara, asgari ücretle yaşamak zorunda olan insanlara ara zam talebimizi dile getirmiştik, bu reddedildi. Diyanetin şu anda yapabileceği en güzel şey kendisine verilmiş olan 138 milyar liralık yani 4 milyar dolarlık bu bütçeyi ara zam verilmesi için asgari ücretlilere hibe etmesidir.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli üzerine söz almış bulunmaktayım.

Sürekli, Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda torba yasaları süratle görüşmeye devam ediyoruz. Geçen hafta Komisyonunda görüştüğümüz 36 maddelik kanun teklifiyle aşağı yukarı 152 maddeyi görüşmüş olacağız bugünle beraber, o da haftaya gelecek ve çok çeşitli kanunlarda değişiklik yapan torba yasadan bahsediyoruz.

Şimdi, özellikle burada defalarca vurguladığımız, ilk önce bu kanun teklifleri görüşülürken Anayasa'ya uygunluk açısından bir değerlendirme yapılmasını önergemizle Komisyona defalarca iletiyoruz çünkü -bu kanun teklifinde de 4'üncü ve 14'üncü maddeler Anayasa'ya aykırı; görüşürken 13'üncü maddeydi, bir kanun maddesi daha ihdas edildi, 29 maddeydi, 30'a çıktı biliyorsunuz- Anayasa'nın ruhuna ve metnine aykırı olduğunu ifade ederek Anayasa'ya uygunluk açısından bir değerlendirme

istiyoruz ama bu değerlendirme yapılmıyor. Yine, tali komisyonlarda görüşülmesiyle ilgili değerlendirmelerde bulunulmasını defalarca istiyoruz ki burada ana komisyon olarak görüşülecek yer var, Sanayi, Ticaret ve Teknoloji Komisyonu diyelim kısaca, orada da görüşülmesi gerekiyor; Adalet Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor ama buralarda görüşülmeden kanun teklifinin hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda ihtisas sahibi milletvekillerinin görüşlerinin yeterince alınmadan önümüze gelmesi ve çıkacak kanun teklifinin de genel olarak kapsamının istediğimiz mükemmellikte olmaması Anayasa Mahkemesine gidildiğinde iptalle karşı karşıya kalmamıza sebep teşkil ediyor.

Bu hususları tekrar vurguladıktan sonra, burada en önemli maddeler -aşağı yukarı 9 madde- Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesiyle ilgili genel bir bilgi vermek istiyorum, daha sonra da maddelerle ilgili oradaki hususlara değineceğiz. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi 2024 yılında 91 milyar TL'ydi, 2025 yılı için de 130,1 milyar TL olarak öngörülüyor yani yüzde 41'lik bir artıştan bahsediliyor, bu ciddi bir artış. Günlük olarak da 361,4 milyonluk bir harcamanın yapıldığı bir bütçeden bahsediyoruz. Örneğin Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi geçen yıla göre ne kadar artmış? Yüzde 32 artmış. Sağlık Bakanlığı bütçesi yüzde 39 artmış, yüzde 35 oranda artan bakanlık bütçeleri var. Bu manada baktığımız zaman, başkanlık olmasına rağmen bütçe açısından önemli bir büyüklük teşkil ediyor. Şimdi, bu kadar büyüklük teşkil eden bir başkanlık bütçesinden bahsediyoruz, 6 bakanlıktan daha fazla yani Ticaret, Sanayi ve Teknoloji, İçişleri, Dışişleri, Kültür ve Turizm gibi bakanlıklardan daha fazla. Örnek vereceğim, Ticaret Bakanlığı bütçesi 56 milyar, Dışişleri Bakanlığı 39 milyar, İçişleri Bakanlığı 96 milyar, Kültür ve Turizm Bakanlığı 53 milyar, Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi 130 milyar.

Yine burada önemli bir husus var, 2025 yılında "mesleki ve teknik eğitim kalem" diye bir kalem var, 421 milyonluk bir ödenek ayrılmış. Eğitimle ilgili ayrılan bu ödenek 116 üniversitenin bütçesinden, ödeneğinden daha fazla yani Diyanetin eğitimle ilgili ödeneği 116 üniversitenin ödeneğinden daha fazla, bunu dikkatlerinize sunarım; aşağı yukarı 127 üniversite içerisinde 116'sından daha fazla. Şimdi, 2025 yılının üç aylık verilerine baktık ne kadar harcama olmuş diye, üç ayda 32,5 milyar TL'lik bir harcama olmuş, bu yine ciddi bir harcama. Aynı süre içerisinde diğer bakanlıkların ne kadar harcama yaptığını bir çıkardık, baktık, örneğin, Dışişleri Bakanlığı 7,3 milyar harcamış, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 8,7 milyar harcamış, Ticaret Bakanlığı 8,8 milyar harcamış, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 18,9 milyar, Kültür ve Turizm Bakanlığı 11 milyarlık bir harcama yapmış. Bunları vurguladıktan sonra böyle bir başkanlık bütçesinin sağlıklı yürütülmesinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha vurguluyoruz. Buradaki 3, 4 ve 5'inci maddelerle ilgili, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili KPSS sınavı haricinde açıktan atamalarda, ilk alımlarda açıktan atamalarda boş kadronun 3 katı kadar mülakata çağırım oluyor. 3 katı kadar kişi mülakata çağırılıyor, sözlü sınava tabi tutuluyor ve bunun neticesinde de ilgili atamalar yapılıyor.

Hep mülakata karşı olduğumuzu defalarca ifade etmiştik. Şimdi, buradaki atamaların şeffaf bir şekilde ve doğru şekliyle yapılıp yapılmadığı hususu açıklamaya muhtaç çünkü bu konuda... Seçim bölgem Karabük de dâhil geziyoruz zaman zaman, bütün milletvekilleri geziyor, bu, Diyanet İşleri Başkanlığına da özgü de değil, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, bakanlıklarda bu konuda şikâyetler var yani işe alımlarda, atamalarda liyakate ve mülakatla ilgili de rasyonel değerlendirmelere yer verilmediğinden.

Mesela, Karabük'te bir cami imam vekili yanıma geldi "Vekilim, ben yazılı sınava girdim -Antalya'da girmiş sınava da- 94 aldım, imam vekiliyim ama mülakatta elendim. Neden elendiğimi de bilmiyorum." dedi. Şimdi, bir sohbet ettim, elenmesini gerektirecek bir hususu inanın ben görmedim.

Şimdi, buradan, ben ilgilileri de tekrar ikaz ediyorum, uyarıyorum, lütfen, bu konuda daha dikkatli olunsun, şeffaf bir şekilde, insanlar hak ettiği yere bilgisine, görgüsüne, tecrübesine göre atansın ve kimsenin de hakkı yenmesin.

Şimdi, diğer bir madde de burada, Diyanet İşleri Başkanlığında hac ve umre hesaplarının nasıl harcadığının kontrolüyle ve tespitiyle ilgili. Benden önceki vekil arkadaşlarım da bahsettiler, ifade ettiler, Sayıştay denetiminin dışında tutuluyor yani Sayıştay devre dışı bırakılıyor. Başkanlık kendisi denetleyecek veya Cumhurbaşkanlığı gerek gördüğü takdirde Devlet Denetleme Kurulu elemanlarının -yani Devlet Denetlemedeki elemanlar belli, denetçiler belli; Devlet Denetleme Kurulu denetçilerinden bahsediliyor- görevlendirilmesiyle ilgili harcamaların denetleneceği ifade ediliyor. Şimdi, bir kere, bu Sayıştay denetiminin tekrar yerine getirilmesi mutlak, elzem, gerekli. Ayrıca, diyelim ki şu andaki bu kanun teklifi geçti, düzeltilinceye kadar Devlet Denetleme Kurulu elemanları tarafından denetim sonuçlarının raporlarının hem Plan ve Bütçe Komisyonuna hem bu Genel Kurula sunulması ve denetime açık hâle getirilmesi gerekiyor. Bunu da buradan özellikle ikaz edelim.

Burada bağış ve yardımlarla ilgili de tutarsızlıklar var. Örneğin, 3 farklı kampanyada camilerde yapılan bağış ve yardımlarla ilgili. Diyanet İşleri Başkanlığının 2023 yılı kendi faaliyet raporunda 120 milyon olarak ifade edilen bağış ve yardım Sayıştay raporunda 21 milyon TL olarak gösterilmiş yani faaliyet raporu ile Sayıştay raporu arasında bir farklılık söz konusu. Bu farklılığın nereden ileri geldiğini Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmelerde sormuştum, bir cevabını alamadım. Bu soruyu bir kez daha buradan vurguluyorum. Bu konunun da mutlaka açıklanması gerekiyor.

Şimdi, bir konu da şu: Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü diye bir birim var, bu Genel Müdürlüğe ayrılan bir ödenek var. 2023 ve 2024'te bu birime hiçbir ödenek ayrılmaz iken 2025 yılı bütçesinde 4,9 milyar TL'lik bir ödenek ayrılmış. Ayrılma sebebi olarak da geçici personel çalıştırılmasıyla ilgili bir ödenek olduğu yazılıyor. Bu geçici personelin hangi işlerde, hangi kurumlarda, hangi konularla ilgili çalıştırıldığı, şimdiye kadar ne kadar harcama yapıldığı ve bu durumla ilgili ne kadar kişinin istihdam edildiğiyle ilgili soru sormuştum, o soruyu da buradan tekrarlıyorum ve bunun da cevabının verilmesini talep ediyorum.

Şimdi, tabii ki Diyanet İşleri Başkanlığı çok çok önemli bir kurum. Hepimiz daha iyi bir başkanlığın olmasını ve daha iyi bir yönetimin olmasını arzu ediyoruz. Burada da birtakım kaynakların düzgün ve etkin kullanılmadığını ve israfa yer verildiğini görüyoruz, lüks araçların alımıyla ilgili olduğunu da görüyoruz. Bu konularla ilgili tüm kamu ve kuruluşlarının da daha dikkatli olması gerekiyor, tasarruf tedbirleri genelgelerine uyulması gerekiyor.

Şimdi, baktığımız zaman, burada, Türkiye Diyanet Vakfından da araçların Diyanet İşleri Başkanlığına tahsis edildiğini görüyoruz; 23 adet araç, 9'u kiralanmış, Türkiye Diyanet Vakfının Eğitim Yatırım AŞ'sinden kiralanmış ve buraya tahsis edilmiş. Bu harcamalara da dikkat edilmesi gerekir.

Şimdi, bir hususa dikkatlerinizi özellikle çekmek istiyorum. Diyanet İşleri Başkanlığının kurban kesim ücretleriyle ilgili açıkladığı tutarlar var biliyorsunuz. 2018 yılında 850 TL, 2025 yılı için de 13.500 TL olarak açıklanmış. 2018 yılında ilk defa emekliye

ikramiye çıktı biliyorsunuz, çıktığında da 1.000 TL olarak açıklanmıştı. O zamana göre kıyasladığımızda, 1.000 TL'lik emekli ikramiyesiyle rahatlıkla bir kurban alımı yapıлып, kesim yapıp dinî vecibeler yerine getirilebiliyordu. Yani emekli ikramiyesinin kurban kesim ücretine oranı yüzde 117'ydı, şimdi bu oran yüzde 29 yani 13.500 lira şu anda kurban kesim ücreti var ve bu ücretle de emeklinin, işçinin, dar gelirlinin, asgari ücretlinin kurban kesmesi mümkün değil. Şimdi, en azından bu tutarın günümüze uyarlanması durumunda yüzde 29,6'lık tutarın 13.500 TL'ye çıkarılması gerekirdi değil mi? Gerek görülmedi, çıkarılmadı. Biz ne diyoruz? En düşük emekli ikramiyesinin net asgari ücret tutarı kadar olmasını bir kez daha vurguluyoruz. Daha önce "30.000" demiştik, şimdi bunu güncelliyoruz, 35.000 civarında olacak gibi görünüyor. Burada da tabii, işçinin haricinde işverenin de desteklenmesi ve bu yükün altında ezilmemesi önemli. Ara zammın gerekli olduğunu söylüyoruz. Şimdi, burada kıyasen Diyanet İşleri Başkanlığının kurban kesim ücretinin bile dikkate alınmadığını ve en düşük emekli ikramiyesinin bu tutara çekilmediğini görüyoruz. Bu haksız uygulamadan da bir an önce vazgeçilmesi gerekir çünkü ben bir araştırma yaptım, son iki yılda kurban fiyatlarında yüzde 833 oranında artış var. 2018'den günümüze karkas et fiyatıyla ilgili bir araştırma yaptığımızda, 29 TL'den 440 TL'ye çıkmış, 14 kat artış yapmış yani yüzde 1.414 civarında bir artış var. Artık insanlar kurbanını da kesemez vaziyete geldi. Burada Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili kanun teklifini görüşürken bunu da özellikle vurgulamak istedim.

Şimdi, 9'uncu madde TENMAK'la ilgili; bununla ilgili birkaç açıklama yapmak istiyorum: Kurum tarafından desteklenen projelerle ilgili tutarlar özel hesaplarda tutuluyor yani bu Kuruma yardım etmek isteyen kurum ve kuruluşlardan gelen paralar ayrıca bir özel hesapta tutuluyor. Bu özel hesaptan nerelere, nasıl harcamalar yapıldığını bilemiyoruz, şeffaf değil, açık değil. Bu özel hesap olayları diğer bakanlık bütçelerinde de sıkıntı. Mesela AFAD'da özel hesap var, çok ciddi tutarlar; özel hesapta 671 milyar civarında bir para olduğunu biliyoruz ama bu özel hesaptan paraların nasıl, nerelere harcandığını bilmiyoruz. Gençlik ve Spor Bakanlığında özel hesaplar var, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında özel hesaplar var. Bunlar denetime açık değil, bunların da Meclis tarafından denetlenmesi şu anda mümkün değil; bu konularla ilgili de Meclise ve ilgili komisyona raporların sunulması ve denetime açık hâle getirilmesi gerekiyor. Bunu da özellikle vurgulamak istedim.

Şimdi, genel olarak ülkemizdeki en önemli sorunlardan biri de tasarruf tedbirlerine uyulmaması ve bu konuda israfa devam edilmesi. Çoklu maaş uygulamaları her yerde devam ediyor. Yine, eş, dost, akraba atamaları Diyanet İşleri Başkanlığında da diğer kamu kurum ve kuruluşlarında da bakanlıklarda da devam ediyor. Ben size bir örnek vereceğim, burada önemli bir konuyu da ayrıca değinmek istiyorum: Siyasetten ayrıldıktan sonra -bu bakan olur, milletvekili olur- buradaki üst düzey yöneticilerin, siyasetçilerin kendi alanlarıyla ilgili özel alanlarda çalışmaması gerekiyor. Böyle bir kanun var, 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun diye geçiyor. Bunun 2'nci maddesine göre -buradaki kanunda- siz bir yerden, alanınızdan ayrılırken üç yıl süreyle özel sektörde çalışamazsınız. Ama maalesef eski bakan ve milletvekillerinden bu tip yerlerde, özellikle kamudan ihale alan çok önemli kuruluşlarda -hani KÖİ ve yap-işlet-devret projeleri yapan firmalardan bahsediyorum- firmalarda üst düzey görev alanlar var; bunlar daha önce dile getirilmişti, örnek olarak ben size vereceğim. Örneğin, eski Ulaştırma Bakanı Cahit Turhan'ın Kuzey Marmara Otoyolu İşletmesi'nin CEO'su olması, eski Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın Kalyon Holding Yönetim Kurulu üyesi olması, eski Hazine ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın AKSA yani Kazancı Holding'de Yönetim Kurulu üyeliği yapması, yine eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız'ın en son Rönesans Holding'de görev alması gibi. Yani bunlar siyaseten etik değil, ahlaken de etik değil çünkü buradaki kuruluşların devletten ne kadar, nasıl ihaleler aldığını hepimiz biliyoruz, bu hatalı uygulamalardan bir an önce vazgeçilmeli. Biz bugün buradayız, belki biz de buradan ayrılacağız, bir yerde görev alacağız, o zaman başka vekiller gelecek, buradan, bu kürsüden bu konuyu tenkit edecekler. Mesela, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonraki ilk Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli bu sürenin dolmasına dokuz ay kala, bu süreyi beklemeden BİM'de Yönetim Kurulu üyesi olmuş veyahut da kendi alanında olmadığı hâlde çok önemli kuruluşlarda yönetim kurulu üyeliği yapanlar var; bankacılıkla alakası yok, banka yönetim kurulu üyeliği yapıyor. Yani babadan oğula geçen birtakım atamalar oluyor, üst düzey atamalar oluyor. Eski Millî Savunma Bakanının oğlu çok önemli bir kuruluşta başkanlık yapıyor. Bu konulara dikkat edilmesi gerekiyor, bunu da özellikle buradan bir kez daha vurguluyorum çünkü çoklu maaşlar çok çok önemli, "2'yle sınırlama var." denildiği hâlde yüzde 50'nin altında kamunun hissesi olan yerlerde bu sınırlama yok -örneğin TRT'de de bunu gördük geçtiğimiz zaman- bu sınırlamalara mutlaka uyulması gerekiyor. Nisan sonu itibarıyla konuşuyorum, ilk defa, yirmi beş yıldan beri ilk defa faiz giderleri ödemesi borç anapara ödemesinin üzerinde seyretti. Nisan sonu itibarıyla 724 milyar faiz ödememiz var, 400 milyar anapara var, sadece bu ay, nisan ayında 237 milyarlık bir faiz ödemesi oldu. Bırakın, 100 milyarın üzerinde çok nadiren ödeme gerçekleşir, faiz ödemesi 200 milyarın üstüne çıktı; bu kronik probleme bir kez daha buradan vurgu yapmak istiyorum. Bütçe açığının, 855,5 milyar TL'lik bütçe açığının yüzde 82'si faiz gideri. Geçen yılın aynı dönemine göre yani 2024 Nisanına göre yüzde 98, hatta yüzde 99'a yakın artış var. Bunların kontrol altına alınması ve bütçe disiplininin sağlanması gerekiyor.

Savurganca harcamalarla ilgili size bir iki örnek vermek istiyorum. Mesela, güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları Nisan 2024'te 57 milyarken Nisan 2025'te 141 milyara çıkmış, yüzde 146'lık bir artış söz konusu. Enerji alımlarında 95 milyardan 112 milyara çıkmış. Ya, kırtasiye, basın-yayın ve büro malzemesi alımı 17 milyardan 26 milyara çıkmış, yüzde 48 artış var. Giyim kuşam alımları 8'den 14'e çıkmış, yüzde 66 artış var. Yani tüketime yönelik toplam mal ve hizmet alımları Nisan 2024'te 247 milyarken 404 milyara çıkıyor, yüzde 63'lük bir artış var. Tasarruf edemiyoruz, tasarruf genelgelerine uymuyoruz. Bakanlıklardan başlayarak tüm kamu kurum ve kuruluşlarında tasarruf genelgeleri delik deşik edilmiş durumda, israf almış başını gitmiş, yolsuzluk, usulsüzlük had safhada, liyakatsiz atamalar öyle, mülakat kriterlerine uyulmuyor. Bu konuların mutlaka dikkate alınması, bütçe disiplininin sağlanması... Bir taraftan kur farkı giderleri belli, 19 Mart siyasi operasyonu ile ülkenin kayıpları belli, 57-60 milyar dolar civarında rezerv çıkışı oldu, çok ciddi zararlar var. Kur korumalı mevduatın Merkez Bankasına verdiği yük, zarar 1,3 trilyon civarında. Merkez Bankasının zararı -1,518 trilyon- 1,5 trilyon diyelim. Bir de burada kayda geçmeyen, etkinleştirilmeyen birtakım giderler var, onları da dikkate alırsanız 2 milyar civarında. Ekonomi düzgün yönetilmiyor, kargaşa had safhada. İstikrarın sağlanması için siyasi güvenin de mutlaka olması lazım.

Biz bu torba yasalara karşıyız ve bunu bir kez daha vurgulayıp bu kanun teklifine karşı oy kullanacağımızı ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akay.

Şimdi, şahısları adına onar dakika söz almak üzere ilk konuşmacı Malatya Milletvekili Veli Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli Meclis Başkanımız, ben Sayın Meclis Başkanının bugün vicdanına seslenerek birkaç şeyi dikkatlerine sunmak istiyorum: Değerli arkadaşlar, Türkiye tarihi maalesef siyasi cinayetlerin, darbelerin olduğu bir tarih. 27 Mayıs'ta bir darbe yaşandı, o darbe sonrasında yaşananlar hâlâ zihnimizden çıkmıyor ve o acı, milletin yüreğinde kanamaya devam ediyor. Hem rahmetli Başbakan Menderes'in hem 2 Bakanın asılması hakikaten hepimizin vicdanını hâlâ kanatmaya devam ediyor. Tabii, daha sonra intikam alır gibi Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının da idamı hâlâ bu milletin vicdanında bir kara leke olarak yaşamaya devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, birçok darbe görüldü, birçok darbe yaşandı ama iki darbe var ki hem Kenan Evren'e hem 12 Mart'taki darbecilere rahmet okuttu, onları bile geçtiniz, AK PARTİ'ye söylüyorum. Bakın, 2009'da başlayıp 2014'e kadar devam eden bir darbe süreci vardı. İlk kez siyasiler askerlere darbe yaptı. Kimin eliyle yaptı? Yargı eliyle yaptı. Kiminle yaptı? Siyasetçilerle, hâkimlerle, savcılarla beraber yaptı. Şimdi, o zaman "hoca efendi hazretleri" dediğiniz, gıyabında dua ettiğiniz, eteğini öptüğünüz, yanında fotoğraf çektiğiniz hatta kadın milletvekillerinizin sanki şeyh, hoca kutsal bir mekâna girmiş gibi başını örttüğü hoca efendiyle Türk Silahlı Kuvvetlerine bir darbe yaptınız. Bu darbeye -bu, bugünkü yaşadıklarımıza benziyor- mahkeme eliyle hepimizin göz bebeği olan Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanını terör örgütü lideri -ağırlaştırılmış müebbetten hapis yattı- Türk Silahlı Kuvvetlerini de terör örgütü olarak ilan ettiniz. Sonra bir gün çatıştınız, makam mevki için çatıştınız, beraber yönetiyordunuz, araya meşhur MİT krizi girdi, çatıştınız, sonra "Milletim bizi affetsin." dediniz ve parti genel başkan yardımcınız "Millî ordumuza kumpas kuruldu." dedi. Tarihimizde ilk kez siyasiler askerlere darbe yaptı. Sonra 15 Temmuz darbe girişimini yaşadık ki o darbe girişimi aslında sizin ördüğünüz yolda yürüyerek yapılan bir darbedir. Siz Türk Silahlı Kuvvetlerindeki vatansever, yurtsever, Atatürkçü subayları, aynı menzile yürüdüğünüz, aynı kıbleye doğru namaz kıldığınız insanlarla beraber ordudan tasfiye ettiniz ve o tasfiye edip yerine getirdiğiniz generallerin tamamı Meclisi bombaladı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bozduğunuz o yapısı, gitti Boğaziçi Köprüsü'nde insanları katletti.

Değerli arkadaşlar, bugün de bir darbe dönemini yaşıyoruz, darbe sürecini yaşıyoruz. Bakın, burada konuştuğumuz tarihe geçiyor, sizin de konuştuğunuz tarihe geçiyor. 2012'de, 2013'te bu Balyoz, Ergenekon sürecinde savundunuz onları, bugün utanmanız lazım. Biz 2010 referandumunda "Bu referandum Türk Silahlı Kuvvetlerini yok edecek, yargıyı bağımlı hâle getirecek." dedik; siz şükrettiniz, okyanus ötesine selamlar gönderdiniz. O gün biz haklı çıktık, o süreçte biz haklı çıktık.

Değerli arkadaşlar, değerli AK PARTİ milletvekilleri; bakın, bu süreci de tarih yazacak, bu 19 Mart darbe sürecini yazacak. Burada açıkça itham ediyorum sizi, bu akıl 12 Mart'taki darbecilerden daha kirli, daha kötü bir akıldır! (CHP sıralarından alkışlar) Bu akıl, 12 Eylül'deki Kenan Evren'in zihniyetinden daha kötü, daha kirli bir akıldır! 15 Temmuz'daki darbe girişiminde insanları katletmeye çalıştılar, yönetimi ele almaya çalıştılar, ondan daha kötü bir akıldır! Arkadaşlar, insanların namusuyla, şerefiyle oynuyorsunuz, insanların haysiyetiyle oynuyorsunuz.

Bakın, ben Sayın Numan Kurtulmuş'un HAS PARTİ lideriyken bir röportajını okumuştum, çok da beğenmiştim. Dedesi Kurtuluş Savaşı'nda birçok cephede görev almış Numan Kurtulmuş, Allah rahmet eylesin; babası İstanbul'da, Fatih'te çok saygın bir hekim, hatta perşembe günleri insanları bedava muayene ediyor; muhafazakârların önde gelen insanlarından birisi, hem düşün anlamında hem yaşantı anlamında önemli insanlardan birisi. Sayın Numan Kurtulmuş, babanız eğer bu olayları görse veya görüyorsa size derdi ki: "Evladım Numan Bey, vicdanın hiç sızlamıyor mu?"

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Var mı, var mı?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bakın, siz de muhafazakârlıktan gelen bir insansınız. Değerli arkadaşlar, böyle vicdansızlık olur mu? Bakın, neler çıkıyor neler.

Değerli arkadaşlar, size de sesleniyorum, siz de dediniz ya: "17 tane kitap yazdım." Sayın Grup Başkan Vekili; arkadaşlar, bir iddia ortaya atılıyor, arkasından iddia fos çıkıyor. Bakın, tekrar -vicdan varsa- vicdanlarınıza sesleniyorum; Sayın Numan Kurtulmuş, size de sesleniyorum: Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alındığı villada "drone" uçuruluyor. Ekrem İmamoğlu'nun lüks villası İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait çıkıyor arkadaşlar, İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait çıkıyor. Diyor ki: Bir yılda 1.388 tane hayalî konser yapmış. Arkadaşlar, biraz ahlak, biraz vicdan, biraz haysiyet... Pandemi döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tam 5.535 sanatçıya destek vermiş. Burada Mansur Yavaş da aynısını yaptı.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir kadın, Kadriye Kasapoğlu... Kadriye Kasapoğlu'nu gözaltına aldılar. Buradaki operasyonun mantığını da ben size söyleyeyim: Ekrem İmamoğlu'nun Özel Kalemini, korumasını da gözaltına alarak aileye bir gözdağı veriyorlar. Kadriye Kasapoğlu ne yapmış? Ekrem İmamoğlu'yla telefonla konuşmuş, Mustafa Akın'la -Ekrem İmamoğlu'nun Koruma Müdürü- telefonla konuşmuş, Ali Kurt'la telefonla konuşmuş; bundan dolayı suçlanıyor ve 12 yaşındaki oğlu Çınar'ın doğum günü olduğu gün tutuklanıyor arkadaşlar. Bakın, hepinizin eşi var, çoluk çocuğu var, akrabası var. Yarın bu suçlamalarla, değerli arkadaşlar, dışarıda kalacak bir AK PARTİ'li milletvekili yakını olmaz.

Tekrar Sayın Numan Kurtulmuş'un vicdanına sesleniyorum: Çıkin bir konuşun ya! Allah aşkına, çıkın, konuşun! Bakın, sizin babanız... Sizin dönem dönem -şimdikiyi saymıyoruz- neleri savunduğunuzu biliyoruz. Ya, dediniz ki... Ne yapıyor savcı? Para arıyor, para, para! Para arıyor, "Para nerede?" diyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yok kardeşim, yok; bizde para yok!

Ekrem İmamoğlu Türkiye siyasetinde bilinen, iddialı insanlardan birisi. Ya, adamın yediği yemeği kameraya aldınız, arabasını kameraya aldınız. Ekrem İmamoğlu'nun izlemediğiniz, dinlemediğiniz yeri kalmadı. Beş kuruş para bulamadınız, kaset bulamadınız, bant bulamadınız, kayıt bulamadınız; hâlâ insanların haysiyetiyle, şerefiyle, namusuyla oynuyorsunuz. Bakın, oradaki bürokratların şerefiyle namusuyla oynuyorsunuz. "Evin var mı?" diyor. "Var, Trabzon'da babadan kalma 1 tane evim var." diyor. "Sen kiminle konuştun?" diyor. "Efendim, benim patronum, onunla konuştum." diyor.

Bak, ben size bir şey söyleyeyim: Yolsuzluk arıyorsanız, hırsızlık arıyorsanız karşıya bakacaksınız. Kimi görürsünüz biliyor musunuz?

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Seni görüyoruz!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ödül verdiğiniz Rıza Zarrab'ı görürsünüz, ödülü verdiğiniz Rıza Zarrab'ı görürsünüz. (CHP sıralarından alkışlar) Namussuz arıyorsanız, haysiyetsiz arıyorsanız 17-25 Aralıktaki insanları düşünün. Adam diyor ki...

Bakın arkadaşlar, namaz kılıyorsunuz, ne diyorsunuz beş vakit? "Allah bizi iftiran korusun, Allah bizi kötülükten korusun." Arkadaşlar, bunlar iftira. Bakın, beş vakit namaz kılıyorsunuz, beş vakit dua ediyorsunuz; sizi Allah'a havale ediyorum, başka bir şey demiyorum; Allah'a havale ediyorum, başka bir şey demiyorum arkadaşlar; milletin namusuyla, şerefiyle oynuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu dava çökecek ama bu dava çöktüğü zaman bu davayı savunanları da bu davanın karşısında olanları da tarih yazacak, bunu bilin. Nasıl ki 15 Temmuzda yazdı, nasıl ki 17-25 Aralık döneminde yazdı, nasıl ki Balyoz ve Ergenekon'da yazdı; bunu da yazmaya devam edecek.

Şimdi, bu torba yasada en çok konuştuğumuz konu Diyanet İşleri. Ben geçenlerde Plan ve Bütçe Komisyonunda bir fotoğraf gösterdim, bana açıklama yapmış, demiş ki: "Bu Veli Ağbaba bize iftira atıyor, bizim bu garajda böyle arabalarımız yok." Yani "Markası aynı değil, modeli aynı değil." diyor. Kardeşim, ben şasi numarasını nereden bileyim, motor numarasını nereden bileyim?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sen çok şey bilirsin Veli!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bak, size bir fotoğraf göstereyim, ibretiâlem için bir fotoğraf göstereyim. Bu Audi A8, Ali Erbaş biniyor buna. Bu kim? Bu da papa. Bak, bunun bindiği araba 24 milyon, papanın bindiği araba 1,5 milyon.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ya, yapma Veli, yapma! Sizin bindiğiniz arabaları da biliyoruz.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bizimkinin bindiği arabayla 16 tane bundan alırsınız, 16 tane, 16 tane bundan alıyorsun. Ya, vaaz veriyor Ali Erbaş, lafa geldi mi diyor ki: "Fakirlik Allah'a yakın olmaktır." Ey Ali Erbaş, hep Allah'a fakirler mi yakın olsun, biraz da sen yakın ol; biraz da siz yakın olun Allah'a, hep fakirler mi yakın olacak? (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, değerli arkadaşlar "İsraf haramdır." diyoruz, "İhtişam günahtır." diyoruz ama konvoylarınıza bakıyoruz, yaşantınıza bakıyoruz, söylediğiniz ile yaptığınız birbirini tutmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ne olmuş yaşantımıza, ne var yaşantımızda?

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, toparlayalım, buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ya, Diyanet İşleri Başkanının herkese örnek olması gerekmiyor mu? Bakın, bir tarafta A8, bir tarafta 16 tane Mercedes'i var. Ha, Togg'a uzun yolda binemiyor, arıza yapıyor muş; öyle diyor Diyanet İşleri Başkanı, "Arıza yapıyor, Mercedes'e biniyorum." diyor.

Bakın, bir tarafta dünyanın maaşını alan insanlar, diğer tarafta 4 bin TL'yle emekli ikramiyesi alan fakirler, 14.469 lira alan emekliler.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sizin derdiniz ne Diyanetle, sizin derdiniz ne Diyanetle?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Siz bunu bilmezsiniz, siz bilmezsiniz Sayın Altınok; sizin tuzunuz kuru. 14.469 lira emekli maaşını nereden bileceksin, nereden bileceksin sen? (CHP sıralarından alkışlar) Maşallah, makamın, her şeyin yerinde.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Senin sülalenin yerinde, senin bütün sülalenin yerinde.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Altınok, senin tuzun kuru. Ya, bu emekli ikramiyesi var ya, ilk çıktığı zaman koç alıyordu, bir emekli maaşı ikramiyeye eşitti; şimdi tavuk alamıyor, tavuk, tavuk; horoz kesemiyor emekli.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Derdiniz Diyanet, başka bir şey yok.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Daha bana laf atıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Biraz emekliyi dinleyin, biraz asgari ücretliyi dinleyin, biraz sokağa inin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

FATMA AKSAL (Edirne) - Biz hep sokaktayız.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Siz de biraz normal yaşayın, normal Veli, normal yaşayın lütfen. İşiniz gücünüz Diyanet, başka bir şey yok ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şatafatı sen bilirsin, giydiğin ayakkabıya bak.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Bakıyorum ayakkabıya, gel göstereyim, gel değiştiririm, gel; ayakkabıları değiştiririm, gel.

BAŞKAN - Durun, ayakkabı numaranız tutmaz şimdi; ayakkabıyı bu saatte değiştirmeye kalkmayın.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Veli Ağbaba, benim babamın ve dedemin ismini geçirdiğiniz için teşekkür ediyorum. İsmi taşıdıktan onur duyduğum İstiklal Harbi gazisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin Latin harfleriyle yazılmış ilk ilmiyal kitaplarından birinin yazarı olan Numan Kurtulmuş'un ve rahmetli babam İsmail Niyazi Kurtulmuş'un bana bıraktığı kültürel mirası taşıdıktan büyük bir onur duyuyorum, büyük bir kıvanç duyuyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, inşallah biraz da bunlara...

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 210) (Devam)

BAŞKAN - Hüseyin Altınsoy, Aksaray Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, demokrasi tarihimizin en kara günlerinden biri olan 27 Mayıs 1960 darbesinin 65'inci yıl dönümünde merhum Başbakan Adnan Menderes'i, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'yu, Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ı ve tüm demokrasi şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Bizler, aziz milletimizin iradesini hiçe sayan her türlü vesayete karşı demokrasi mücadelemizden asla vazgeçmeyeceğiz.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğumuz 30 maddeden oluşan Bazı Kanunlarda ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizi görüşmek için şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Kanun teklifimizle Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekçelerine uygun olarak iptal edilen hükümlerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kanun teklifiyle Diyanet İşleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Rekabet Kurumu ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun teşkilat yapısı, görev ve yetkileri, personelinin atama, mali ve sosyal hakları düzenlenmekte ve yürüttükleri iş ile işlemlere yönelik mali ve idari hükümlere yer verilmektedir.

Teklifimizle Diyanet İşleri Başkanlığına Anayasa ve kanunla verilen din konusunda toplumu aydınlatmak sorumluluğu kapsamında resmî kurumlarca incelenmesi talep edilen dinî yayınların incelenmesi ve mütalaa verilmesiyle Kur'an-ı Kerim meallerinin Diyanet İşleri Başkanlığı ile diğer kamu kurumları, özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya resen incelenmesi ya da incelettirilmesi görevleri verilmektedir. İslam'ın ana kaynağı Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılması bakımından da dinin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından tespit edilen meallerin yetkili ve görevli yargı mercilerine yapılan başvuru üzerine basım ve yayımının durdurulması, toplatılması ve imha edilmesi ile internet ortamında yapılan yayınlara yönelik de içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi yönünde düzenleme yapılmakta, Mushaf'ları İnceleme ve Kıraat Kurulunun yapısı ile görev ve yetkilerinde düzenleme yapılması, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü ve Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkilerinde düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Hac ve umre seyahatlerinin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemlere yönelik yapılan harcamaların denetlenmesi ile usul ve esaslarının belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, yurt dışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi, dinî konularda aydınlatılması ile din hizmetleri ve din eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunca mahallinde sözleşmeli statüde istihdam edilen personele yapılan ödemeye esas üst sınırın yeniden belirlenmesi hedeflenmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığınca yapılan sınavlarda görevlendirilen personele ödenecek ücretin usul ve esasları belirlenmektedir.

Yine, teklifimizle Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kurularak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü'nü bünyesine almıştır. Ulusal bir AR-GE kurumu olan TENMAK'ın mevcut mali muafiyetlerden yararlanmaya devam etmesi amaçlanmaktadır. TENMAK'ın stratejik önemi haiz enerji, nükleer ve maden teknoloji alanlarında ülkemizin ihtiyaç duyduğu araştırma, inovasyon ve teknoloji geliştirme çalışmalarını yaparak bunları üretime ve ticari değere dönüştürebilmesi öngörülmektedir. Yine, TENMAK'a ait mal ve varlıkların devlet malı sayılmasına, haczedilmemesine ve rehin edilmemesine yönelik muafiyet tanınması öngörülmektedir.

Enerji sektöründe, özellikle yüksek teknoloji alanında dünyada yaşanan dönüşümleri ve gelişmeleri takip etmek ve ülkemiz enerji ihtiyacının yerli ve millî kaynaklarımızdan karşılayabilmek adına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yetişmiş ve nitelikli insan kaynağının oluşturulabilmesi maksadıyla, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışı öğrenimlerini tamamlayarak göreve başlayan bursiyerlerin kariyer meslek kadrolarına atanmaları öngörülmektedir.

TENMAK'ın görevlerini etkin ve verimli olarak yerine getirebilmesini teminen Kurumun en üst karar organı olan Yürütme Kurulunun Başkan ve üyelerine yönelik Yürütme Kurulu ücreti ödenmesi uygulamasının sürdürülmesi amaçlanmaktadır. İstihdam edilmek üzere 1416 sayılı Kanun hükümlerine göre TENMAK'ın faaliyete geçtiği tarihe kadar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yurt dışına gönderilmiş veya gönderilmeye hak kazanmış olanların yurda dönüşlerinde, durumlarına göre uzman veya uzman yardımcısı olarak atanmaları hakkında geçici düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi idare ve kontrolünde bulunan kültür ve tabiat varlıklarını koruma, bakım, onarım, teşhir, tanzim ve benzeri faaliyetlerinin müze işletmesi ve ziyaretçi hizmetleriyle eş güdüm içerisinde kendi bünyesinde yürütülmesi öngörülmektedir.

Yine, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray, köşk, kasır ve müzelerden sağlanan her türlü gelir ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımların daha etkin kullanılması için gelirler, bağışlar ve yardımların Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı muhasebe birimi hesabına yatırılması ve bütçeye özel gelir kaydedilmesi amaçlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığının sorumluluğunda bulunan tarihî bina ve objelerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımları ile münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda Cumhurbaşkanlığınca mütalaa ve hukuki hizmet satın alma işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Kamusal görev ve faaliyetler icra eden kamu tüzel kişiliğini haiz bir kamu idaresi olarak yapılandırılan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün mal ve varlıklarının hukuki statüsünün düzenlenmesi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç benzeri yükümlülüklerden muaf tutulması amaçlanmakta; yine, MAPEG tarafından gerçekleştirilen denetimlerde veya bu faaliyetlere

ilişkin yürütülen diğer idari işlemlerde görev alan çalışanların kovuşturma sürecinde üstlenebilecekleri avukat giderlerinin Bakan onayı olması şartıyla Genel Müdürlükçe karşılanabilmesi düzenlenmekte, böylelikle kamu görevinin şahsi endişelere kapılmaksızın güven duygusuyla yerine getirilebilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün ruhsat ve hak sahiplerine kayıtlı elektronik posta adresi veya Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi yoluyla tebligat yapmasına olanak sağlanmakta, kayıtlı elektronik posta adresi kullanma yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak yaptırım düzenlenmektedir.

Teklifimizle, Rekabet Kurulunun, Kurumun karar organı olduğu, 1'i Başkan, 1'i İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan toplam 7 üyeden oluştuğu hususu düzenlenmiştir.

Yine, EPDK tarafından EPDK Başkan ve üyeliğine atanmada dört yıllık yükseköğrenim görme şartının aynen muhafaza edilmek suretiyle yeniden düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine proje onay ve kabul işlemleri yetkisi verilebilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığımızın bir basın açıklaması oldu; bunu ben size okuyayım kayıtlara geçmesi anlamında: "CHP Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba tarafından TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısında Başkanlığımıza ait makam hizmet aracıyla ilgili gerçekle bağdaşmayan, kamuoyunu yanıltmaya yönelik birtakım iddialar gündeme getirilmiştir. Bu maksatlı söylemler üzerine kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi gerekliliği doğmuştur. Sayın Ağbaba'nın Komisyonunda sunduğu ve basına da yansıyan görsel açıkça çarpıtılmış bir içeriktir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Altınsoy.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Gerçek görselleri göster, gerçek görselleri sen göster!

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - "Görselde yer alan araçlar dijital ortamda montaj programlarıyla bir araya getirilmiş olup Başkanlığımızın envanterinde bulunan araçlarımız gibi sunulmuştur."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Gerçekleri sen göster!

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - "Sayın Ağbaba'nın 2019 yılında Sayın Başkanımızın gerçekleştirdiği bir ziyaretinde çekilen fotoğraftaki aracı sanki yeni alınmış gibi, farklı bir markaya ait bir araçmış gibi sunma çabası da kamuoyunu yanıltma niyetinin açık bir göstergesidir."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Altınsoy, gerçek araçları sen göster, biz de görelim!

CAVİT ARI (Antalya) - Montajlamayı kimlerin iyi bildiğini siz bilirsiniz!

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - "Bu görselde yer alan araç 15 yaşında olup dokuz yıl önce Başbakanlık tarafından Başkanlığımıza ikinci el olarak tahsis edilmiştir.

Yine, aynı görselde Başkanlığımızı ve Sayın Başkanımızı yıpratmaya yönelik zaman zaman bazı kesimler tarafından da dile getirilen söz konusu araç Başkanlığımızın envanterinde bulunmamaktadır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altınsoy, tamamlayın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - İlk imza sahibi olduğum kanun teklifimizin ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, Sayın Altınsoy benim beyanlarımın doğru olmadığını ifade eden sözler söyledi.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, satışta var.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:22.03

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.20

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, birinci bölümdeki görüşmelere başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen arkadaşlara şimdi söz vereceğim.

Gruplar adına, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mesut Doğan, Ankara Milletvekili.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Alışlageldiği gibi yine bir torba kanunu konuşuyoruz. Ben de bunu vesile bilerek konuşma hakkımı açık büfe olarak gerçekleştirmek isterim. Hepinizin malumu, inancımız diyor ki: "Hatırlatınız, zira hatırlatmakta fayda vardır." Zaten muhalefetin de

ana vazifelerinden biri, iktidara hatırlatmalarda bulunmak, unuttuklarını hatırlatmak, görmediklerini göstermek veya kaçtıkları sorunları önüne koymak.

Hepimizin malumu, bizim medeniyetimizde, devletin ve devleti yöneten iktidarın 5 tane temel görevi vardır. Bu görevler üzerinden iktidarın başarılı olup olmadığına bakılır veya bu görevler üzerinden iktidarlara, yöneticilere karne verilir. Nedir bu devletin, iktidarın 5 tane temel vazifesi?

- 1) İnsanın canını korumak.
- 2) Malını korumak.
- 3) Aklını, fikrini ve özgürlüğünü korumak.
- 4) İnancını, dinini ve değerlerini korumak.
- 5) Gelecek nesli korumak.

Bu başlıklardan oluşan karneye baktığımız zaman, iktidarın durumunun çok da iyi olmadığına zaten bugüne kadar hep beraber şahitlik ettik. "Canını korumak" dedim. İnsanımız karnını doyurmak için Erzincan İliç'e gitti, toprak kaymasında hayatını kaybetti. Tatil yapmak istedi, Bolu'ya gitti; Bolu'da yanarak hayatını kaybetti. İzmir'de sokakta, caddede gezmek istedi; elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti.

Malını da koruyamadık çünkü yolsuzluk, israf ve faiz aracılığıyla insanlarımızın alın terinin sömürülmesine engel olamadık. Düşünün, sadece AK PARTİ iktidarı döneminde ülke olarak 28 trilyon faiz ödedik. Ne demek bu? Türkiye'de 26 milyon ailenin, hanenin olduğunu kabul ettiğimizde her aile başına sadece millet olarak 1 milyon 100 bin lira faiz ödedik ve bu kadar dehşet bir faizin ödendiği ülkede insanlarımız karnını doyuramayacak bir hâle geldikleri gibi yarına dair ciddi manada endişeler taşıyorlar.

Üçüncüsü, aklını, fikrini, özgürlüğünü korumak. Dedik ki bırakın korumayı, bugün düşüncesini, fikrini açıkça söyleyen gençleri, gazetecileri içeri atmaktan çekinmedik.

Dördüncüsü, inancını, değerlerini korumak. Dedik ki bu konuda yapılan çalışmaları okumaya bile gerçekten tedirgin olan hâle geldik.

Beşincisi, gelecek nesli korumak dedik ama bugün yeni doğmuş çocukların ölümü üzerinden kaynak temin etmeye çalışan aşagılık çetelerin oluşmasına engel olamadık. Böylesine kötü bir karneye sahip olan iktidarın gerçekten düşünmeye ihtiyacı var.

İkinci hatırlatmak istediğim husus şu: Arkadaşlar, devlet, bu ülkede yaşayan, hatta bütün dünyada yaşayan insanımızın kaç kişi olduğunu bilmesi değildir. Ya nedir? Devlet, dünyada yaşayan tüm insanlarımızın ne hâlde olduğunu görmesidir. Ama siz dünyada kaç vatandaşımız olduğunu biliyorsunuz, kimin nerede yaşadığını da biliyorsunuz hatta insanımızın sosyal medyada hangi paylaşımları yaptığını bile biliyorsunuz ama insanlarımızın ne hâlde olduğunu, ne tür sorunlarla ceddelleştğini görmek istemiyorsunuz.

İşte, gençlerimiz... Türkiye'de kaç gencimiz olduğunu biliyorsunuz fakat gençlerimizin ne hâlde olduğunu görmek istemiyorsunuz. Bunun karşılığında yapılan bütün araştırmalarda 18 ile 29 yaş aralığında bulunan gençlerimizin yüzde 70'in üzerinde olanı fırsat bulduklarında bu ülkede yaşamak istemediklerini ifade ediyorlar.

İşte emeklilerimiz... Bu ülkede kaç emekli olduğunu biliyorsunuz fakat onların neler çektiğini, ne hâlde olduğunu görmek istemiyorsunuz. Allah aşkına, kendimize soralım, 14.400 liraya bir insan nasıl karnını doyuracak, nasıl ailesine bakacak? AK PARTİ iktidarı emeklilere hiçbir şey yapmasaydı, sadece 2002 yılında emeklilerin var olan hakkını korumuş olsaydı bugün bir emeklinin en alt limit olarak alacağı maaş 34.400 TL idi ama bugün 14.400 TL'ye düşmüş vaziyette.

İşte polislerimiz... Bu ülkede kaç polis olduğunu biliyorsunuz fakat polislerin ne hâlde olduğunu görmek istemiyorsunuz. Bunun karşılığında, 2024 yılı içerisinde her beş gün içerisinde 1 polisimiz intihar etti. 2025 yılında ise artık her üç gün içerisinde 1 polisimiz intihar ediyor. Bunlar görmezlikten gelinemez ki.

İşte memurlarımız... Türkiye'de durumu en iyi gibi gözüken memurlarımız, on yıl önce yaşadıkları daireye maaşlarının dörtte 1'iyle kira öderken bugün maaşlarının yarısından fazlasını vermek mecburiyetinde kalıyorlar.

İşte çalışanlarımız... Çalışanlarımızın da kaç kişi olduğunu görüyorsunuz, biliyorsunuz ama neler çektiklerine şahitlik ettiğiniz hâlde görmemezlikten geliyorsunuz. Bir insanın yaşam maliyetinin 28 bin liranın üzerinde olduğu bir ülkede bir insanımız asgari ücretle beş kişilik bir ailesine nasıl bakacak Allah aşkına?

Bütün bunların yanında Türkiye'de ailelerin hâli... Bu ülkede TÜİK araştırma yapıyor, diyor ki: "26 milyon aile var." E, peki, ailelerin ne hâlde olduğunu görüyor musunuz? Görmüyorsunuz ve görmemezlikten geldiğiniz için sizin iktidarınız döneminde 2 milyon 900 bin aile boşandı yani var olan ailelerin yüzde 12'si sizin döneminizde boşandı. Boşanan aileler üzerine yapılan bütün çalışmalarda neden boşandıklarına dair sorulan soruya verdikleri cevabın birincisi geçim sıkıntısı. Dünyanın en zengin, en güzel, en muhteşem özelliklerine sahip ülkemizde maalesef geçim derdi nedeniyle insanlarımız perişan hâlde ve siz bunu görmemezlikten geliyorsunuz.

Üçüncü hatırlatmak istediğim husus şu: Devlet, toplumu korumak için kurulmuş bir yapıdır yoksa iktidarı korumak için topluma karşı bir silah gibi kullanılan bir yapı değildir. Allah aşkına, kendimize soralım, devlet milletinin ekmeğiyle oynar mı? Ama AK PARTİ sayesinde devlet milletinin ekmeğiyle oynayacak hâle geldi. Bugün Türkiye Cumhuriyeti devleti mahkemelerinin "Suçlusun." dediği insanların bile affedilmesi düşünülürken bu ülkenin mahkemeleri KHK'lilerin bir kısmına demiş ki: "Senin hiçbir suçun yok." Ama onların işe geri dönmesine izin vermiyorsunuz. Ya da devlet insanına yalan söyler mi? Ama AK PARTİ sayesinde devlet insanına yalan söyleyecek hâle getirildi. 20 yaşındaki gençlere dediniz ki: "Gençler, gelin, sizi sözleşmeli olarak askeriyede çalıştıralım, yedi yıl dayanın, yedi yıl sonra size memurluk hakkı vereceğiz." Ama onları şu anda ortalıkta bıraktınız ve vadettiğiniz, söylediğiniz sözü tutmadınız. Bunun yanında, Allah aşkına, devlet, millete iftira atar mı? Yaptığınız sahte kasetlerle bu ülkenin yarısına iftira attınız, şimdi başkasına attığınız iftiranın gerçeğini kendiniz yaşıyorsunuz ve yüzünüz kızarmadan bu toplumla bir araya geliyorsunuz. Daha öte gideceğim ama gerçekten hicap duyuyorum.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Allah iftiranı korusun!

MESUT DOĞAN (Devamla) - Ya, Allah aşkına, devlet sahtekârlık yapar mı? Ama AK PARTİ iktidarı sayesinde devlete sahtekârlık yaptırıyoruz. İşte, hep beraber yaşıyoruz, Mecliste danışmanlara tazminat vermemek için 31 Aralık günü girdi-çıkı yapıyoruz. Bu olabilecek bir şey mi Allah aşkına? Böyle bir şey olabilir mi? Peki, bütün bunlar niye oluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Doğan.

Buyurun.

MESUT DOĞAN (Devamla) - Bir siyasetçinin, bir partinin, bir iktidarın kendine ve ülkesine yapabileceği en büyük kötülük nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Kendini ülkenin sahibi zannetmesidir. Ama bu ülkenin mezarlıkları bir zamanlar kendini ülkenin sahibi zanneden zavallılarla dolu. İktidarlar, ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, ne kadar oy alırlarsa alsınlar asla ülkenin sahibi olamazlar. İktidarlar, sadece ve sadece milletin bu ülkeyi adaletle yönetmesi için geçici süre görevlendirdiği emanetçilerdir. Bir iktidar emanetçi olduğunu unuttuğu gün ne kadar iyi niyetli olursa olsun zalimleşir, farkına bile varmaz.

Sözün özü, iktidarınızı yaşatmak için -üzülerek söylüyorum- koskoca devleti çokerttiniz ki bunun vebali size çok fazlasıyla yeter diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Bugün, 27 Mayıs 1960 darbesinin 65'inci yılı. Bu vesileyle rahmetli Menderes'i, rahmetli Polatkan'ı ve rahmetli Zorlu'yu bir kez daha anıyorum. Rabb'im mekânlarını cennet eylesin.

Aynı zamanda 27 Mayıs, Türkiye Cumhuriyeti devletinin Tekel ve Gümrük Bakanı olan Gün Sazak'ın da katledildiği, şehit edildiği gün. Dolayısıyla ona da Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına bu torba yasa üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bu teklifte bir kez daha bir şeye şahit oluyoruz. AK PARTİ iktidarının millet iradesine saygı duymak yerine Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, Meclisin arkasından dolanarak yeniden yasalastırmanın yollarını aradığı bir sistemle karşı karşıyayız. Yani "Bu teklif Anayasa'ya aykırılık torbası." desek tam da yerini bulur çünkü içinde yüksek yargı kararlarının hiçe sayıldığı, demokratik süreçlerin baypas edildiği, denetimin ortadan kaldırıldığı çeşitli düzenlemeler var. Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüş bu kanun teklifi, ne Anayasa Komisyonunun ne Millî Eğitim Komisyonunun ne de Enerji Komisyonunun herhangi bir sürecinde görülüş.

Sayın milletvekilleri, yüksek ideallerle kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde en önemli işlerden biri de 1924 yılında Diyanet İşleri Başkanlığının kurulmasıdır. Bu kurumun görevi, Dinimübinislam'a hizmet etmek, yaymak, toplumun manevi rehberliğini sağlamaktır. Fakat Diyanet gibi yüksek bir kurumda bile liyakat değil, sadakat aranmakta; gençlerimiz torpille elenmekte yani Diyanet ne bir partinin aparatı ne de bir ideolojinin taşıyıcısıdır aslında. Bu köklü kurumun kuruluş amacından uzaklaştırıldığını, bir siyasi aygıt hâline getirilmeye çalışıldığını da üzülerken görmekteyiz.

Yine, bu teklifte yurt dışı Diyanet temsilcilikleriyle ilgili düzenleme yapılıyor. 102 ülkede temsilciliği olan lakin liyakat ve denetimden ve verimlilikten söz edemediğimiz bir yapıyla yine karşı karşıyayız. Diyanetin önemli gelirlerinden biri olan özellikle Diyanet Vakfının da Sayıştay denetiminin dışına çıkarılması aklımıza başka başka soru işaretleri getirmektedir.

Peki, bütün bunlar Diyanette olurken Diyanet İşleri Başkanı'na ne demeli? Diyanet İşleri Başkanı Kur'an'da açık ayette hükme bağlı olmasına rağmen Hazreti İsa'nın göğsüne çekilmesiyle ilgili "Hazreti İsa öldü." diyen, kelime-i şahadet getirirken eksik getiren, dolayısıyla -toplum tarafından- İslam dininin Diyanet İşleri Başkanı mı, yoksa eskiye nazire yaparcasına diyalogla ilgili bir anlayışın Diyanet İşleri Başkanı mı olduğu da şüphelerimiz arasında.

Tabii ki başka bir husus daha var: Bütün bunları gören ilk Sayın Cumhurbaşkanımız. Niye? Çünkü sarayın yani Külliye'nin açılışında o da Diyanet İşleri Başkanı yerine sayın papayı tercih etmiştir ve ilk ziyaretçisi de papa olmuştur; bunu da notlarımız arasında söylemek isteriz.

Bu yasada yine ne var? Fahri Kur'an kursu öğrencilerine yönelik kadro beklentilerinin hâlen karşılanmamış olması. Bunu torba yasanın içinde görmemekteyiz. Sosyal haklardan mahrum bırakılmaları ve sendikal güvenceden yoksun çalışmaları ciddi yapısal bir sorundur ve derhâl giderilmelidir.

Kıymetli milletvekilleri, tabii ki mesele sadece Diyanet değil, bu teklif, enerji, maden, kültür varlıkları gibi birçok alanda da düzenlemeler içeriyor.

Bakınız, Akkuyu Nükleer Santrali... Bu proje Türkiye'nin tarihindeki ilk nükleer enerji ancak ne acıdır ki bu santrali Türk mühendisleri değil, Rus mühendisler yönetiyor. Santral yüzde yüz Rusya'ya ait, santralin işletmesi, teknik altyapısı, kritik yazışmaları tamamen Ruslara ait yani stratejik bir enerji tesisinin tüm kontrolü bir başka devletin elinde.

Bir de Türkiye Atom Enerjisi Kurumu var. Bu torba yasayla biz Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu dağıtıyoruz. Nereye bağlıyoruz? Diyoruz ki... Bir bölümünü Nükleer Düzenleme Kurumuna, bir bölümünü TENMAK'a devrediyoruz. Daha önce bünyesinden uzmanlaşmış bir yapının sadece idari değişikliğini değil, aynı zamanda Türkiye'nin nükleer alanda vizyon kaybını da ortadan kaybettiğini görüyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, bu milletin evlatları mühendislikte, tıpta, hukukta, eğitimde dünyanın dört bir yanında her türlü başarıya imza atıyor fakat iş gençlere söz verilen KPSS sonrası sözlü sınav, mülakata gelince, bu torba yasada mülakatın, Cumhurbaşkanlığı söz vermiş olmasına rağmen, aynen devam ettiğini görüyoruz. Adil ve objektif olmayan bu uygulama kamuoyunda artık güvenilirliğini tamamen yitirmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki sizin için mesele ehliyet değil; ehliyet olsa Soma olmazdı, ehliyet olsa İliç olmazdı, ehliyet olsa Kartalkaya felaketi yaşanmazdı. Mesele liyakat de değil; liyakat olsa Mehmet Nuri Ersoy olmazdı, liyakat olsa Ali Erbaş olmazdı, liyakat olsa Ruhsar Pekcan olmazdı. Mesele ne yazık ki sadakat. Sadakat nereye? Sadece ve sadece saraya. Bir tek seçeniniz olduğunda bütün işlerin üstesinden gelmiş sayılan bir düzenin içinde oluyorsunuz.

Kıymetli milletvekilleri, bu torba teklifin hazırlanış biçimi de ihtiyaçlara göre değil, iktidarın yön verme ve kendini yönetme biçimine ait. Torba kanun yöntemi yasama kalitesini, söylediğimiz gibi, yerle bir ediyor; farklı alanlardaki düzenlemeleri tek torbada

birleştirecek ne milletvekillerine sağlıklı değerlendirme imkânı veriyor ne de kamuoyu düzenlemelerini takip edebiliyor. Bu yöntem hesap verilebilirliği ortadan kaldırıyor, en önemlisi ise bizim, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını da ortadan kaldırıyor.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ ve ortaklarının, Cumhuriyet İttifakı'nın ülkemize son dönemde getirmiş olduğu neler var, kısaca bakmak lazım. Enflasyon rekor kırıyor mu? Kırıyor. İşsizlik almış başını gidiyor mu? Gidiyor. Gençlerimiz umutlarını yitirmiş mi? Elbette. Emeklilerimiz aç mı? Çiftçilerimiz borç bataklığında mı? Gençler bu ülkede artık bir gelecek görüyor mu? Kadınlar kendilerini güvende hissediyor mu? Çalışanlar emeğinin karşılığını alabiliyor mu? Yirmi iki yılın sonunda bütün bunlara baktığımızda çok kötü yönetilen bir Türkiye'yle karşı karşıyayız, aynı zamanda da hiç bu kadar kirlenmemiş bir Türkiye'yi de unutmamak lazım. Şimdi, peki, iktidar ne yapıyor? İktidar, son sürat yurt dışı gezilerine, şatafatlı saraylara, kıyak emekliliklere, kamu kaynaklarının partizanca peşkeş çekilmesine devam ediyor. Asgari ücretlinin ekmeğinden kesinti yapan ama yandaş müteahhidin milyarlık borcunu silen bir iktidardan bahsediyoruz. Peki, köylünün traktörüne, öğrencinin bilgisayarına, hanelerin doğal gazına, işçinin arabasına vergi üstüne vergi bindiren iktidar acaba yandaşlarına gelince neden kesenin ağzını sonuna kadar açıyor? İşte hak, hukuk ve vicdan çerçevesinde ele alınması gereken konuların en önemlisi bu.

Önümüz bayram. Buradan aziz milletimizin yaklaşan Kurban Bayramı'nı şimdiden kutluyorum. Lakin biliyorsunuz ki bayram milyonlarca vatandaşımız için artık neşe değil, geçim sıkıntısının iliklerine kadar hissedildiği bir süreç. Bu bayram emekli, memur bırakın kurban almayı, evlatlarına "Nasıl bayram harçlığı verebilirim?"in derdine düşmüş durumda. Hatırlarsınız, geçtiğimiz yılı Cumhurbaşkanımız Emekliler Yılı ilan etmişti, bugün emeklilerin geldiği durum ise evlatlarına, torunlarına bir bayram harçlığı veremeyecekleri bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Uz, buyurun.

RİDVAN UZ (Devamla) - Peki, bunların sorumlusu kimdir? Bütün bunların sorumlusu, bu ülkeyi yirmi iki yıldır idare eden, zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapan, sosyal devletin ruhunu yok eden AK PARTİ iktidarıdır.

Allah nasip ederse, milletimiz de teveccüh gösterirse inşallah İYİ Parti olarak bu düzeni bozmak için bu iktidara talip olduğumuzu bildiriyoruz ve bizler, milletin alın terinin, vergisinin ve emeğinin karşılığının verilmesi gerekliliğini de bir kez daha buradan söylüyoruz. Bu teklifle ilgili elbette bu torba düzenin içinde İYİ Parti olarak biz olmayacağız çünkü bu teklif ne hukuka ne vicdana ne de milletin yararına uygun değildir diyor ve bu vesileyle, tekrar, Gazi Meclisimizi ve yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinin ilk 9 maddesi Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgilidir. Bu kapsamda Din İşleri Yüksek Kuruluna resmî kurumların talebi üzerine dinî yayınları incelemek ve mütalaa vermek, namaz vakitleri ile dinî gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, Kur'an-ı Kerim meallerini incelemek ya da incelettirmek görevleri verilmektedir. İslam dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu tespit edilen meallerin yargı kararıyla basım ve yayımının durdurulması, toplatılması ve imha edilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Mushafları İnceleme ve Kiraat Kurulunun 1 başkan ile 12 üyeden oluşması öngörülmekte, mushaflar ile Kur'an-ı Kerimlerin basımı ve yayımlanmasına dair kriterler belirlenmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığının göçmen, engelli, bağımlı, afetzede gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmeti sunabilmesi sağlanmaktadır. Başkanlığa kurban ibadetiyle ilgili denetleme yetkisi, okuma salonu, aile ve dinî rehberlik merkezi, gençlik çalışmaları merkezi ve kütüphane açma yetkisi ve yardım kampanyaları organize etme görevi verilmektedir. Başkanlığın dinî kültür, tecrübe ve ihtisaslarıyla tanınmış kimselerden rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatmak, tercüme yaptırmak, vaaz verdirmek suretiyle faydalanması, Başkanlıkça yapılan sınavlarda görevlendirilen personele sınav ücreti verilmesi, hac ve umre seyahatleriyle ilgili iş ve işlemler ile harcamaların denetimine dair düzenlemeler yapılmaktadır. Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü ve Başkanlık vaizi ünvanındaki personelin merkez veya taşra teşkilatında çalıştırılabilmesi, ayrıca yurt dışı teşkilatın müşavirlik ve ataşeliklerden oluşacağı ve yurt dışında mahallinden sözleşmeli personel olarak çalışanlara ödenecek ücret düzenlenmektedir. Bunlarla birlikte, Diyanet İşleri Başkanlığında önemli görevleri ifa eden vaizlere eş değer kadroların ek ödeme oranlarının verilmesi, yine din hizmetleri sınıfında çalışan murakıpların statü ve özlük haklarının eş değer kadrolar dikkate alınarak belirlenmesi görüşündeyiz. Ayrıca, kadrolularla aynı işi yapmalarına rağmen birçok haktan yararlanamayan vekil imamlar ve fahri öğreticilerin kadroya alınması, camilerdeki ve kurslardaki ihtiyaç gözetilerek alımlarda kontenjanının artırılması gerekli görülmektedir.

Kanun teklifinin 10 ila 15'inci maddeleri Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumuyla (TENMAK) ilgilidir. TENMAK varlıklarının devlet malı sayılması, haczedilememesi ve rehin edilememesi düzenlenmekte, gümrük vergisi ve mahallî idarelere ait her türlü vergi, harç ve fonlar ile yargı harçlarından muaf tutulmaktadır. TENMAK tarafından yürütülen projelerle ortaya çıkan eser, buluş, endüstriyel tasarım gibi fikrî ve sınai ürün üzerindeki hakların sözleşmeyle düzenlenmesi, üretimini ve satışını yapabilmesi hükme bağlanmaktadır. TENMAK Yürütme Kurulu Başkanı ve üyelerine kamu iktisadi teşebbüsleri için belirlenen ücret ödenmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumu adına yurt dışına gönderilen öğrencilerin eğitimleri sonunda uzman yardımcısı ve uzman olarak atanması öngörülmektedir. TENMAK ülkemizin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak amacıyla enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer teknoloji alanlarında faaliyetlerini yürütmektedir. TENMAK bünyesinde Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü, Bor Araştırma Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü, Enerji Araştırma Enstitüsü, teknoloji transfer ofisleri, araştırma geliştirme merkezleri, eğitim ve bilgilendirme merkezleri gibi çok önemli birimler bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde ülkemiz ve özellikle de Konya açısından büyük önem arz eden bir konuyu tekrar dile getirmek istiyorum. Binlerce yıldır tarım yapılan ve ülkemizin en büyük tarım havzalarından biri olan bereketli Konya Ovası büyük tehlike altındadır. Kuraklık, iklim değişikliği ve kontrolsüz sulama ova için ciddi tehdit oluşturmaktadır. Sıklıkla oluşan obruklar ve yarıklarla alarm veren Konya Ovası'na havza dışı yeni kaynaklardan ivedi olarak su getirmek zorundayız.

Konya'nın yüz yıllık rüyası olan KOP projesinin kilit tesisleri Mavi Tünel ve Bağbaşı Barajı 2012 yılında, Bozkır Barajı 2020 yılında, Afşar Barajı 2022 yılında yapılmakla birlikte hâlâ Mavi Tünel'den tarımsal sulama amaçlı su verilememektedir; sadece Konya merkez ile Çumra ilçesinde içme suyu verilmiştir. Beyşehir Gölü'nden ovaya Mavi Kanal üzerinden bazı dönemlerde su verilmekle birlikte Beyşehir Gölü'müz de çok ciddi risk altındadır. Yıllardır Toros Dağları'na eskisi gibi kar yağmamaktadır. Konya Ovası iklim değişikliklerinden en çok etkilenen, en az yağış alan bölgedir. Bu yıl da kuraklık nedeniyle birçok yerde ekinler boy vermemiş olup bugünlerde sürekli yağmur duası yapılmaktadır. Yer altı sularındaki çekilme nedeniyle çiftçilerimiz her yıl ya yeni kuyu açmakta ya da mevcutları daha da derinleştirmektedir. Kuyuların çoğu ruhsatsız olmakla birlikte üretimde sıkıntı oluşmaması için bir şey yapılamamaktadır. Eğer şikâyet olursa o kuyu hakkında işlem yapılmakta, bu da büyük haksızlık ve eşitsizliğe sebep olmaktadır. Konya Ovası'na Ermenek Barajı'ndan, Manavgat Çayı'ndan, Hirfanlı Barajı'ndan, Fırat Nehri'nden ve diğer imkânlardan bir an önce su getirilmelidir. Bu konuda yıllardır çalışma yapılmakla birlikte henüz uygulamaya konulan bir proje yoktur. Başka ülkelerden, binlerce kilometreden petrol, doğal gaz geliyorsa denizin altından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne su götürdüysek Konya Ovası'na da havza dışından su getirilmelidir. Gelecekte su petrolden daha kıymetli hâle gelecektir. Konya Ovası'na yeni kaynaklardan su getirilmesi için daha fazla zaman kaybedilmemelidir. Eğer böyle giderse gelecekte "Konya Ovası" diye bir ova kalmayacak, tahıl ambarı Konya'da tarım yok olacak, içme suyu dahi bulunamayacaktır. Bu mesele sadece Konya'nın değil Türkiye'nin meselesidir. Zira, Konya tarım ürünlerinin en büyük üretim merkezlerinden biridir. Bugüne kadar birçok yatırım ve hizmeti Konya'mıza kazandıran Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Konya Ovası'na dış havzalardan su getirecek projeleri hızla uygulama koyacağına inanıyoruz. Konya Ovası ve ova çiftçisi hasretle ve umutla suyun geleceği günleri beklemektedir.

Diğer taraftan, Konya dâhil ülkemizin birçok bölgesinde yaşanan zirai don afeti nedeniyle önemli düzeyde tarımsal üretim kayıpları bulunmaktadır. Cumhurbaşkanımız Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı ve zirai don sigortası olmayan çiftçilerimizin de zarar gören mahsullerinin üretimi için yaptıkları harcamalarının hasar oranına göre karşılanacağını açıklamış, Tarım Bakanlığımız da çalışmaları başlatmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak afetten zarar gören çiftçilerimizin zararlarının karşılanmasını, tarımsal kredi borçlarının faizsiz ertelenmesini, ayrıca çiftçilerimizin SGK prim borçlarına kolaylık getirilmesini gerekli görüyoruz. Bununla birlikte, tarımda kullanılan elektrik maliyeti yüksek seviyelere çıkan çiftçimiz elektrik fiyatlarında daha fazla indirimle gidilmesini ya da ilave elektrik desteği verilmesini istemektedir.

Çiftçi demek helal kazanç, alın teri ve emek demektir. Çiftçilerimizin derdi derdimiz, sevinci sevincimizdir. Çiftçilerimize ne versek ne yapsak yetersizdir.

Bu düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak "kabul" oyu vereceğimiz kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyor, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama Latin Amerikalı yazar Galeano'nun bir sözüyle başlamak istiyorum. Ne diyordu: "Mutlu azınlığın doyması için yığınların açlıktan ölmesi gerekir." Galeano'yu dünyanın dört bir yanında okuyanlar aynı duyguya kapılır çünkü yoksulluk, yoksunluk ve sömürü düzeni her yerde aynı şekilde işliyor. Keşke bu düzenin yükü bize bu kadar ağır gelmeseydi, keşke hurda toplamaya çıktığı sırada evinde yangın çıkan Melisa Sinem Akcan'ın en büyüğü 5 yaşındaki 5 çocuğunun adlarını hiç duymasaydık, keşke pazardan artık toplayan emeklileri, yine yakın tarihte İskenderun'da daha 20'li yaşlarındayken iş cinayetlerinde hayatını kaybeden Ahmet Güler'i tanımamış olsaydık ama biliyoruz sevgili arkadaşlar, bu ülkede milyonlarca insan yatağa aç gidiyor. Bakın, bayram arifesindeyiz, Plan ve Bütçe Komisyonu tarihî bir karar alıp aslında bu yoksulluğu giderecek milyonlarca insana bir umut verebilirdi ama ne yaptı? Anayasa'yı ayaklar altına alarak halkın temel sorunlarına sırt çevirmeyle, skandallarıyla, ayrımcılığıyla nam salmış kurumların yetkilerini artırmayı tercih etti.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi Anayasa Mahkemesinin iptal kararının dışında 28 maddeden oluşuyor, bunların 9'u doğrudan Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili. Bakın, arkadaşlar, Komisyon, teklif sahipleri, İçişleri, Dışişleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını geride bırakan, tamı tamına 130 milyar 119 milyon TL bütçeye sahip Diyanetin yetkilerini daha da artırmakla meşgul. Bu ne demek? İşte, tam da Galeano'nun onun dediği gibi mutlu azınlığın doyması için yığınların açlıktan ölmesi gerek demek. Ülkenin en büyük bütçelerinden birine sahip Diyanetin yoksullara verdiği vaazlar bu tabloyu zaten gözler önüne seriyor. Hatırlayalım hep birlikte, tripleks villasından, Audi A8 aracından vaaz veren Diyanet İşleri Başkanı halka "Ekonomik krizden Allah'a sığının, dengeli beslenin, tıka basa yemeyin." diyordu ama aynı Diyanet, Elâzığ Harput'taki İhtisas Merkezinde, aday din görevlileri için açtığı yemek ihalesinde 2 milyon 654 bin TL harcadı. İhale şartnamesinde ne yazıyordu peki? Haftada dört öğün et, A sınıfı yemek, kaliteli sebze, kavurma, fajita, aklınıza ne gelirse bu liste uzayıp gidiyordu. Ama mesele sadece yemek değildi, Ali Erbaş çalışma arkadaşlarını düşündüğü kadar memleketini de düşünüyordu ama nasıl düşünüyordu biliyor musunuz? Memleketi Ordu'da 1 milyon TL bütçeli yüksek İhtisas Merkezi yaptırdılar, öyle Ordulunun kaşına gözüne de değil. Bakın, Ordu 775 bin nüfuslu, Ordu'da yoksulluk sınırının altında yaşayan en az 63 bin kişiye dair tek bir politikası yok. 20 yaşındaki Arzu 11 Mayıs Anneler Günü'nde Ordu'da intihar etti. Şiddet gördüğü eşi ise ancak Arzu'nun ölümünden sonra tutuklandı. Kendi memleketinde ekonomik, sosyal ve toplumsal krizler yaşanırken Diyanet İşleri Başkanı ihtisas merkezi kurmakla meşgul. Tabii, Ordu sadece bir örnek, tüm Türkiye de bu kısaca alınmış durumda ve şimdi "Kadın-erkek arkadaşlıklarınız zinaya götürür." diyebilen bir kuruma daha fazla yetki verilmek isteniyor. İktidarın Aile Yılı ilanı kapsamında Diyanetin kadını sadece ev ve annelik rolüne hapseden politikaları üretmek istiyor. Soruyoruz o zaman: Milyonlarca yurttaş, Diyanet lüks ve şatafat yaşarken yoksullara ahlak dışı vaazlar versin, kadınlar hayatlarını erkeklere feda etsin diye mi vergilerini ödüyor? Soruyoruz o zaman: Her gün Alevi ve gayrimüslim yurttaşlar ayrımcılığa uğrarken sesini çıkaramayan bir kuruma Alevi köylerine zorla cami yaptırsın diye mi vergi ödüyor?

Bakın, depremin yıl dönümünde Pazarcık'taydık, aradan iki yıla yakın süre geçmiş, insanlar ibadethanelerini kullanamıyorlar ve bununla da kalmıyorlar, kendilerince cem tutmaya çalışıyorlar ve yüzyıllardır ayrımcılığa maruz kalmalarına rağmen "Akıllı olan kemal, cahil olan mal ister." demekten de geri durmuyorlar.

Sözün özü, bu ülkede derinleşen ekonomik, inançsal, sınıfsal ve toplumsal sorunlar dururken iktidar Diyaneti büyütme, daha da ayrıcalıklı kılmaya devam etmek istiyor. Biz bu ayrımcılığın karşısında olduğumuzu, bu paketi bu hâliyle kabul etmediğimizi, en keskin muhalefetimizi de yapmaya devam edeceğimizi buradan ifade ediyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, ülkemiz için önemli ve tarihî bir dönemeçten geçtiğimizi her defasında yineliyoruz. Yüz yıldır bu ülkede derinleşen, canları, evlatları alan, milyonların hayatını etkileyen bir meseleyi konuşuyoruz. Sadece inançsal değil, kimlikler arası, cinsiyetler arası, sınıflar arası keskinleşen ayrımcılıkların bir sonucudur bugün yaşadıklarımız. Sayın Abdullah Öcalan bütün bunları "Toplumsal çözüme nasıl kavuştururuz?" kaygısıyla tarihî bir çağrı yaptı "Çözüm gücü Meclistir." dedi "Öznesi ise bütün toplumdur." dedi. "Demokrasiyle cumhuriyetin 2'nci yüzyılını özgürleştirebilir, bu halkı üstüne atılan zincirlerden kurtarabiliriz." dedi. Bir taraftan böylesi yapıcı, kucaklayıcı bir dil varken bir taraftan maalesef hâlâ aynı zihniyetle toplumu zehirlemeye çalışan bir dil olduğunu görebiliyoruz.

Barış sadece mevzuatlar ve yasalarla olmaz arkadaşlar. Bunun adı "toplum mühendisliği"dir. İşe yaramaz, kalıcı da olmaz. Toplumun hiçbir kesimini incitmeden gerçekten bir kardeşlik ve barış dili kullanmak başta biz siyasetçilerden başlar.

Peki, barış dilinin referansı ne mi olmalı? Size bir örnek vereyim: Hatırlayalım hep birlikte Ayşe Bülbül'ü. Kimdi Ayşe Bülbül? Eren Bülbül'ün annesiydi. Yakın tarihte bir demeç verdi, dedi ki: "Eğer şehit gelmeyecekse, silahlar susarsa ben de bir şehit annesi olarak buna onay veririm. Neden vermeyeyim ki?" Böyle bir açıklama yaptı. Aslında tam da bir referans açıklamasıydı bu, barış dilinin referans açıklamasıydı. Yine "Annemin cenazesi yedi gün yerde kaldı ama biz 'barış' demekten vazgeçmeyeceğiz ve bu barışı destekliyoruz." dedi. Kimdi bu? Taybet ananın oğlu Mehmet İnan'ın sözleriydi. İşte bu tam da referans almamız gereken bir barış dilidir. Çocuklarını kaybeden analar, analarını kaybeden çocuklar "Biz bu sürecin arkasındayız." diyor, aynı dilde buluşuyor. Kıymetli olan, referans olan, değerli olan tam da bu dildir fakat buna rağmen ne yazık ki hâlâ anneleri inciten, toplumu ötekileştiren, yaraları kaşıyan bir dilin siyaset sahnesinde yer aldığını görüyoruz. Nedir bu? Örneğini vereyim: Siyaset sahnesine 2015'te giren - hatırlayacaksınız- önceki dönem akil insanlar içerisinde yer alan ve yine bir demecinde "Çocuktan terörist olmaz." diyen ve bunun üzerine Meclis İnsan Hakları Komisyonunda defalarca konuşmalar yapan, şu an hukuk daire başkanı olan yani hukuk işlerinden sorumlu olan Uçum'a sesleniyorum: Tekrardan bir fabrika ayarlarına dönmek gerekiyor, tekrardan bir revizasyona ihtiyaç var. Siz akil insanlarda yer aldınız, yaralayıcı dilden vazgeçin. Bakın, ben az önce size Eren'in annesinin sözlerinden bahsettim, Taybet ananın oğlunun sözlerinden bahsettim, referans bu olmalı ama kalkıp "Siyasi tutsak diye bir şey yoktur." dersiniz toplumun adına ben size buradan sorarım: O zaman siz Leyla Güven'i nereye koyacaksınız? Günay Kubilay'ı nereye koyacaksınız? Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Kavala, Can Atalay; bunları nereye koyacaksınız? Düşüncelerinden dolayı yıllardır özgürlüklerinden mahrum kalmalarını neyle açıklayacaksınız? Milyonlarca insan, bu insanların sadece siyaset yaptıkları için aslında hapsedildiklerini çok iyi biliyor. Onlarla ve aileleriyle barışmayacak mısınız bu süreçte?

İktidarın sözcüleri çıkıp açıklamalar yapıyor, "tekçi zihniyet" "inkârcı söylem" diyorlar ve aynı dayatmacı üslubu devam ettiriyorlar. Yine, tek dil dayatmasını her yerde en üst perdeden sürdürüyorlar. O zaman soruyoruz biz size: Kürtçe konuştuğu için memleketinde ırkçı saldırıya uğrayan yurttaşlarla barışmayacak mısınız siz? Dil bilmediği için hastaneye gidemeyen kadınlarla barışmayacak mısınız siz? Konserleri yasaklanan Kürt sanatçılarla barışmayacak mısınız siz?

Ezcümle, demokratik toplum ve barış çağrısı yapıldığı o günden bugüne ısrarla dedik ki: "Savaşın kazananı, barışın kaybedeni olmaz." Bu süreçten ancak silah tüccarları, savaşı kendisine çıkar kapısı yapanlar, kandan beslenenler rahatsız olur ama doğru yol, anaların şefkati, gençlerin umutlu yoludur. Acılarımızla beraber bu süreci omuzlamak, birbirine yoldaş olmak ancak böyle olabilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) - Bir kez daha, buradan, süreci zehirleyen bütün dilleri reddettiğimizi; kadınlar, gençler, analar, ezilen bütün kesimlerle beraber kardeşliğin dilini büyüteceğimizi ifade ediyor ve bütün sorumlu kesimleri de bir kez daha bu yaklaşımdan vazgeçmeye davet ediyoruz. Barışın kazananı da Türkiye olacaktır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Süreç yok, süreç yok! Zehirli dil bölücübaşının dilidir! Hep aynı teraneleri dinliyoruz ya!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Bir gün siz de bu yola geleceksiniz; az kaldı, çok az kaldı, geleceksiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bölücü dil sizin diliniz, bebek katilinin dili! Böyle bir süreç de yok! Yapamayacaksınız!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Göreceksiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz göreceksiniz!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Size rağmen göreceğiz, bu kanlı dilinize rağmen göreceğiz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Size rağmen böldürmeyeceğiz!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Göreceksiniz, ölmezseniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Göreceksiniz!

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Geçtiğimiz yıl 31 Mart yerel seçimleri yapılacak, bir hafta öncesi bir Sayın Bakan Kaş ilçemizde toplantı yapar ve bu toplantıda bir vatandaş sorar, "Sayın Bakan, bu bizim villaların kapatılacağı, faaliyetlerinin durdurulacağı söylenilmekte, siz ne diyorsunuz?" der. Tarih seçimden bir hafta öncedir ve o salonda 1.500'e yakın seçmen vardır. O Sayın Bakan bir siyasetçi edasıyla oradaki vatandaş tabii ki seçim öncesi ikna edecek, "Devlet, sizi niye kandırsın? Kapatmak devletin işine gelmez, araştırın; devlet aksi hâlde devlet olmaz, Hükümet düşer. Bu işin maliyeti var. Burada yöreden heyetler oluşturacağız ve sonuçta bu işlere çare bulacağız." der, "Devlet, ekonomiyi durdurmak istemez." der.

Peki, o Sayın Bakana soruyorum: Bu kadar laf ettiniz; o villalar yani turizme hizmet eden o villalar, o işletmeler bugün ne durumda? Siz, ilgili ve yetkili Bakan olarak, Turizm Bakanı olarak üstelik de bazı kişileri, siyasetçileri orada eleştirerek kesinlikle ve kesinlikle bu işletmelerin kapanmayacağını 1.500-2.000 kişi önünde söylediniz; şimdi ne oldu? Soruyorum: Bu sözünüzün arkasında neden duramadınız? Neden bu işletmeler kapandı? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, şimdi, her ne kadar izinsiz yapı niteliğinde olsa da bu ülkede bir gerçek var. Örneğin, Antalya'da Kaş, Kumluca ve Fethiye hatta ülkenin birçok yerinde faaliyette bulunan ama -tekrar söylüyorum tırnak içerisinde- izinsiz olarak yapılması nedeniyle ruhsatı olmayan ancak bu yapılar bitir bitmez Maliyenin hemen o işletmenin tepesine çökerek vergisini aldığı ve adını "villa turizmi" olarak ifade ettiğimiz o işletmeler bugün -ifade ettiğim gibi- başta Antalya'da olmak üzere hemen hemen birçok yerde kapanmış durumda. Bundan dolayı hemşehrilerimiz başta Antalya'da olmak üzere bütün ülkede vatandaşlarımız mağdur durumda; hem bu işletmeciler mağdur hem bu tesislerde kalacağım diye avanslar gönderenler mağdur hem de bu işletmelere güvenerek oralarda iş yeri açan esnaflar mağdur. Tekrar buradan söylüyorum: İzin belgesi verme görevi Turizm Bakanlığına ait iken süresi içerisinde gerekli incelemeler, değerlendirmeler yapılmadığı için izin alamayanlar -bugün işletmeler kapalı vaziyette- bu vatandaşlarımız mağdur. Buradan ilgililere, yetkililere tekrar sesleniyorum: Geçen yıllarda nasıl ki bir uzatma verildi, bir süre verildi ise şimdi de en azından 31/12/2025 tarihine kadar yeniden bir süre verilmesini ve sezonun tam başı olan, mayıs ayının sonu, haziranın başı olan bugünlerde, üstelik de tam iş yapılacak olan bayram arifesinde bu tesislerin açılmasını o vatandaşlarımız adına talep ediyorum buradan. O Turizm Bakanına tekrar sesleniyorum, o verdiği sözü tut diyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakın, Antalya'da sadece bu sorun yok; turizm sezonu geldi, bütün işletmeler sorun yaşıyor. Basit konaklamalı tesisler olarak geçen otellerimiz var, sorun yaşıyorlar; bir kısmı, belki de çoğunluğu kapanma tehlikesiyle karşı karşıya ve bunların içerisinde turizm belgeli olanlar da var. Bunlar neyle ilgili? Bunlar, değerli arkadaşlar, özellikle Kartalkaya yangınından sonra ortaya çıkan ve aslında 2007 yılında var olan yönetmeliğin hükümlerinin uygulanmasıyla ortaya çıkan sorunlar ve bu sorunların başı da, en temeli de otellerin, işletmelerin oda kapılarının yangına duyarlı kapı olma meselesi. Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu talebin bugünlerde ortaya çıkmasıyla binlerce, yüz binlerce kapının yetişmesi mümkün değil. O nedenle şu an bu oteller kapanma riskiyle karşı karşıya ve bugünlerde kendilerine gönderilen ihtarlarla kapanma sürecine girmiş durumda. "Efendim, boyayla bu olay çözülebilir." deniyor ama 2007 yılındaki Yangın Yönetmeliği'nde geçen boya piyasada yok, piyasada olan boya yönetmelikte yok. Dolayısıyla bu oteller de büyük sorun yaşıyor.

Ve devamında, bakın, değerli arkadaşlar, burası Antalya'nın Kaleiçi semti. Burada elli yıllık, yüz yıllık, iki yüz yıllık tarihî konaklar var ve yine Antalya milletvekili olan arkadaşlarımız, Antalya'yı bilen herkes bilir ki bu tarihî konaklara bir kişinin gidip izinsiz çivi dahi çakması mümkün değildir; burada bir değişiklik yapacaksa Anıtlar Kurulundan izin alması gerekir. Binalara baktığımızda her tarafı ahşap, bu binalar ahşap yapı -ifade ettiğim gibi- her tarafı ahşap ama deniyor ki: "Oda kapısını yangına duyarlı yap, yapmazsan kapanacak." Ya, binanın her tarafı ahşap "Her tarafı ahşap olan binanın oda kapısını sen yangına duyarlı kapıdan tak..."

Değerli arkadaşlar, değerli iktidar temsilcileri; bakın, bunun yapılabilmesi için Anıtlar Kurulundan izin alınması lazım. Bu izni alabilmenin koşulu çok zor ve uzun zamanı gerektiren süreler. Şimdi, otel sahibi ya otelini kapatacak ya da izinsiz kapı değiştirecek; o zaman da bu tarihî binanın dokusuna zarar verecek, suç işleyecek. En azından benzeri yapıların, tarihî binaların zarar görmesinin önüne geçmek zorundayız. Bunlar kültürel mirastır. Bu binaların zarar görmesinin önüne geçip ayrıcalık tanınması gerektiğini ve bu binaların korunması için çareler üretilmesi gerektiğini ifade ediyorum. Bu meselenin herkesin meselesi olduğunu ifade etmek istiyorum.

Bu kanun teklifinde geçen düzenlemede dikkat çeken önemli konulardan bir tanesinden burada bahsederek hemen tamamlayayım.

Değerli arkadaşlar, bakın, hac ve umre faaliyetleriyle ilgili olarak Türkiye Diyanet Vakfınca açılacak hac ve umre hesabına ödemelerin yapılacağı ancak bu ödemelerin ve hesapların denetlenmesiyle ilgili yetkinin Cumhurbaşkanınca görevlendirilecek denetim elemanlarına bırakıldığına dair bir hüküm var. Yani Türkiye'de hac ve umre faaliyetiyle ilgili Diyanet Vakfınca yapılacak olan hizmetler Sayıştayın denetiminden uzaklaştırılmış durumda. Yani, burada kimi kime denettirtiltiğimizi daha iyi anlıyoruz. Cumhurbaşkanı denetçi gönderecek, buralar denetlenecek. Değerli arkadaşlar, buralar Sayıştayın denetiminde olmalı ve hatta bazı kurumların olduğu gibi gerekirse de bu kurullar Plan ve Bütçe Komisyonunun yıllık rutin denetimine tabi olmalı diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Arı.

CAVİT ARI (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

CAVİT ARI (Devamla) - Son olarak şöyle bitirmek istiyorum: Bakın, Diyanetin görevi insanlara dini sevdirmek olmalı, o yüzden de herkesi kucaklayıcı söylemlerde bulunmalı; gerek Diyanet gerekse Diyanete bağlı görevli hocalar. Şimdi, öyle hocalar var ki öyle görevliler, din adamları var ki din adamından çok siyaset adamı gibi çıkıp siyaset yapmaya çalışıyorlar. Bunları biz görüyoruz, seçim dönemlerinde görüyoruz; kendilerini iktidarın temsilcisi gibi görenler de var, kendine değişik konularda vazife çıkaranlar da var. Bakın, bir din adamı, üstelik de bu müftü -sözde- Çatalca Müftüsü, Türkiye'nin sevdiği bir sanatçı sahnede öldü ve buradan söylemek istemiyorum ama "Sahnede geberdi." dedi. Yazıklar olsun o müftüye, yazıklar olsun onun yaptığı işe diyeceğim! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) - Şimdi, kendisi bununla yetinmedi, başka iftiralar da başka tehditler de atmaya devam ediyor. Böyle adamları korumaktan vazgeçin diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ari.

Şimdi, şahısları adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben beş dakikada kısaca Meclisimizin, Genel Kurulumuzun çalışma programıyla ilgili olarak AKP'li milletvekili arkadaşlarımla dertleşmek istiyorum, gerçekten dertleşmek istiyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, önümüzde normalde beş çalışma günü var. Bu beş çalışma gününde 2 torba yasayı, gelebilirse İnfaz Yasası'nı, çok önemli bir İnfaz Yasası teklifini görüşeceğiz ve Meclis Başkanı seçeceğiz. Niye böyle oluyor? Anlatayım ben size kısaca.

Torba yasalar... Ağır bir torba yasa baskısı altındayız. Niye? Anayasa'yı değiştirdiniz, sonrasında 703 sayılı KHK'yle bütün devlet sistemini altüst ettiniz. Anayasa Mahkemesi de hâliyle iptal ediyor, çoğunu yetkisizlikten iptal ediyor, siz de bunu tekrar düzeltmeye çalışıyorsunuz ama yaparken tekrar Anayasa'yı çiğniyorsunuz, Anayasa Mahkemesi tekrar iptal etmek zorunda kalıyor. Biz burada Anayasa Mahkemesine kanun yetiştiriyoruz, Anayasa Mahkemesi de sürekli yanlış, çalakalem, alelacele kanun yapıldığı için iptal etmek zorunda kalıyor. İşte budur arkadaşlar, birinci sorumuz bu.

"İki günde, üç günde sabahlara kadar çalışın, iki torba yasayı bitirin." Niye? Bu torba yasalar 2023 Aralıkta iptal edildi; on beş ay, on altı ay sallandınız, sizin grubunuzu yönetenler sallandı, yapmadılar. Şimdi getirdiler, "Sabaha kadar çalışın." diyorlar. Siz köle misiniz? Siz emir eri misiniz? Siz piyon musunuz? Siz milletvekilisiniz ya! (CHP sıralarından alkışlar) Buna itiraz edin arkadaşlar. Ben buna itiraz ediyorum.

Peki, içerisinde ne var? Mesela, Anayasa Mahkemesi demiş ki: "Sen bu yetkiyle rektör atayamazsın kardeşim." Beklemiş, beklemiş, beklemiş, 70'e yakın rektör atamış, son gün bize getiriyor, diyor ki: "Alelacele geçirin bunu, bayrama giderken bir müjde verelim milletimize." Ya, bu şantaj; bunun kelimesi "şantaj" arkadaşlar. Sonra diyorsunuz ki: "Ya, bu muhalefet niye böyle yoklama istiyor, bize kastı ne?"

Arkadaşlar, bu Meclise kasteden bir AKP Meclis grup yönetimi var, size şikâyet ediyorum; bir buçuk yıl sallanıyor, Anayasa'yı çiğniyor, bekliyor, bekliyor, bekliyor, son gün getiriyor, size de "Geçirin." diyor.

Peki, niye bu acele? Bir İnfaz Yasası teklifi geçireceğiz değil mi? İnfaz Yasası çok önemli bir şey. Arkadaşlar, insanlar cezaevinde yıllardır bekliyorlar, yıllardır; bir gün bile orada beklemek çok zor. Bir defa, bu söylendi, anlatıldı ve biz de CHP olarak - ve birçok parti- "Gelin, gerçekten buna katkı verelim, gerçekten bunu konuşalım. Kaliteli, nitelikli, herkesi kucaklayan, toplumsal kesimleri küstürmeyen, onları da anlayan, anlayışla karşılayan bir İnfaz Yasası değişikliği yapalım ve mümkünse cezaevlerini birazcık olsun rahatlatalım." dedik. Nerede? Yok. Geçen hafta gelecekti, hâlâ gelmedi. Yapabilirsiniz iki üç güne kadar getireceksiniz komisyona; yine alelacele, salı günü, bayram geldi, arife derken "Hadi geçirin." diyeceksiniz.

Arkadaşlar, yasa yapmak, parlamenterlik, Parlamento ciddi iştir, ciddi çalışmak gerekir. Bir defasında artık "infaz düzenlemesi" dedikten sonra, hele hele haksızlıkları söyledikten sonra geri adım atmak doğru değil. Çekin torba yasaları. Bir buçuk yıl nasıl bekledi? Getirin, bu İnfaz Yasası'nı, konuşalım, insanları bayramdan önce evlerine yollayalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Feti Yıldız'ın konuşmaları var, kendisi burada değil. Biz İnfaz Yasası görüşülürken, Covid-19 yasası görüşülürken burada ısrarla söyledik; hükmü kesinleşenleri serbest bıraktınız, hükmü kesinleşmeyenleri hapiste tuttunuz, hâlâ hapisteler. Ya, adamın ne suçu var? Yargıtayda beklemiş adamın dosyası. "Yok, sen çıkamazsın." Aynı suçu işlemiş, daha ağırını işlemiş; o adamı serbest bıraktınız. E, bu haksızlık, hadi düzeltelim. Niye düzeltmiyoruz? Niye düzeltmiyoruz arkadaşlar? Bu millet sizden bu görevleri bekliyor, siz torba yasaların peşindesiniz; yanlıştır. Bakın, biz burada Parlamento çalışsın diye mücadele ediyoruz, Parlamento halkın yarasına merhem olsun diye çalışıyoruz. Sizin emir eriniz olmadığımız için de itiraz ediyoruz, İç Tüzük'ten kaynaklanan haklarımızı kullanıyoruz ve kullanacağız. Sizin varsa bir tepkiniz, sizi yöneten grup yönetimine iletin arkadaşlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa yerimden bir açıklama yapmak isterim.

BAŞKAN - Halil Bey, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Grup Başkan Vekili Murat Emir Bey grubumuzla alakalı birtakım ithamlarda bulundu. Ümit ediyorum ve umuyorum ki gecenin bu saatinde yarın yapacağımız Grup Başkanı, Grup Başkan Vekili ve grup yönetimi seçimlerine müdahil olma olarak değerlendirilmesin. AK PARTİ kendi içerisinde bu seçimleri yarın yapacaktır, hayırlısıyla tamamlarız diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN - Murat Bey, siz de çok kısa, ne olur çok kısa... Gece yarısı oldu artık.

Buyurun.

28.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Çok kısa...

Yani ben, tabii, sayın milletvekilimizi çok iyi anlıyorum; çok da sayar, severim kendisini. Elimde olsa müdahale ederim gerçekten çünkü ben de nitelikli, kaliteli, çalışan bir AKP Grubu istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 210) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, değerli arkadaşlar, şahsı adına İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü'de söz sırası.

Buyurun Sayın Üçüncü.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Beş dakika süreniz var.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; çalışkanlık noktasında herhâlde bu taraftan da alkış alabilecek bir milletvekili olarak, imzacısı olduğum 210 sıra sayılı Bazı Kanunlarda ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizle alakalı şahsım adına elbette lehte söz almış bulunmaktayım.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yasa teklifimizle ilgili düşüncelerimi paylaşmadan önce, yasa yapma şeklimizle ilgili de gerçekten yaratıcılığınıza da hayran olduğum "torba" "çuval" "çorba" "aşure" nitelemelerini dinledikten sonra yani yaratıcılığınızı takdir ettiğimi ama meşru olan bir yöneme, hem Gazi Meclisimize hem imza sahibi biz milletvekillerimize yani bana da haksızlık ettiğinizi düşünüyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Siz söyleyin o zaman, adını siz söyleyin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Adını sen söyle. Karışık, karışık...

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (Devamla) - Gecenin bu saatinde bu kadar heyecan uyandırmanın da hazzını yaşıyorum doğrusu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Torba" kelimesinden niye rahatsız oluyorsunuz? "Torba"yı zaten siz yazmışsınız oraya. "Torba yasa" diyeceğiz, ne diyecektik?

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (Devamla) - Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Anayasa Mahkemesinin, kanunları, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini ve Gazi Meclisimizin İhtüzüğü'nü şekil ve esas bakımından başvuru üzerine inceleme ve denetleme yetkisi yani norm denetimi yetkisi, yasama kalitemizi en yüksek seviyeye ulaştırmak ve demokrasimizin sağlıklı işlemesi bakımından en önemli denge unsurlarının başında gelir. Zaman zaman tanıklık ettiğimiz tartışmalarda yasa yapma sürecinde Gazi Meclisimizin etkisi sorgulansa da özellikle bu yasa paketinin hazırlanma sürecinde imza sahibi vekiller olarak, daha önceki paketlerde olduğu gibi daha taslak aşamasında özellikle olası bir norm denetimini de dikkate alarak büyük bir özveri ve eleştirel bir yaklaşımla saatlerce emek sarf ettiğimizi burada sizlerle paylaşmak istiyorum. Hatta Plan ve Bütçe Komisyonunda yasa teklifiyle ilgili gelen eleştirilere baktığımızda, muhalefetten çok daha sert eleştirel bir yaklaşıma sahip olduğumuzu da övünerek burada söyleyebilirim.

Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; üzerinde konuştuğumuz yasa teklifimizin ilk 9 maddesi, bildiğiniz gibi, Diyanet İşleri Başkanlığımızla alakalı düzenlemeleri içeriyor. Almanya'da doğmuş ve uzun yıllar sivil toplum kuruluşlarında görev almış bir kardeşiniz olarak yurt dışında görev alacak olan din görevlilerimizin özlük haklarını iyileştirme noktasında bir düzenleme içeren teklifimizin 7'nci maddesine özellikle ilginizi çekmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, yurt dışında yaşayan 7 milyon insanımızla bağımızı canlı tutma noktasında din hizmetlerimiz büyük bir önem arz ediyor. Uluslararası ilahiyat programı çerçevesinde yurt dışından seçerek ülkemizde getirip okuttuğumuz ve mezun ettiğimiz ilahiyatçıların yerel dillerine hâkim olduklarını ve özellikle o ülkelerde insanlarımızın toplumla intibakları noktasında pozitif rol üstlendiklerini biliyoruz. Bu bakımdan, o insanlarımızın istihdamı noktasında özellikle özlük hakları yer yer engel teşkil etmiş oluyordu. Dolayısıyla bu 7'nci maddede öngörmüş olduğumuz iyileştirmeye hem istihdamı kolaylaştıracakız, aynı zamanda insanlarımızın ana vataniyle bağını inşallah daha da pekiştireceğiz.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; iki yıllık tecrübemde, bu kürsüde daha etkin mesaj verme adına birbirinden ilginç, destekleyici materyal kullanıldığını şahitlik ettim. Ben de müsaadenizle, kalbimin üstünde taşıdığım -korkmayın, kırmızı kart değil, pasaportum- bunu göstermek istiyorum. Bu pasaportum beni eşit yurttaş yapıyor ve zaman zaman yurt dışındaki yaşayan insanlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım Sayın Üçüncü, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Vize randevusu verilmiyor bu ülkede, vize, vize!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yalnız, o pasaportla yurt dışına çıkarmıyorlar, vize vermiyorlar!

CAVİT ARI (Antalya) - Vize randevusu alın da vatandaşlardan ihtiyacı olanlar yurt dışına gitsinler. Vize randevusu verilmiyor, randevu verilenin de yüzde 50'sinden fazlası reddediliyor!

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (Devamla) - Biliyorsunuz, bu eşitliğimiz zaman zaman tartışmalarda söz konusu oluyor. Biliyorsunuz, biz 7 milyon insan, gönülden bu ülkeye bağlı olan insanlar olarak bu ülkenin pasaportunu kalbimizin üstünde taşıyoruz ve bu ülkenin eşit bireyleriyiz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Gençler o pasaportla yurt dışına gidemiyor, gidemiyor!

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (Devamla) - Aynı zamanda, hatta Anayasa'nın 62'nci maddesinde bize bir özellik tanınmış; bizim devlet olarak, Hükûmet olarak, Meclis olarak Anayasa'mız gereği bu insanlara özel bir ihtimam göstermemiz gerekiyor. Bu yasa teklifi bunu da içerdği için desteklerinizi talep ediyor, hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.
Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.28

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.29

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşülmesi için 28 Mayıs 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:23.30